

Universiteit
Leiden
The Netherlands

**The Niśvāsamukha, the Introductory book of the Niśvāsatattvasaṃhitā :
critical edition, with an introduction and annotated translation
appended by Śivadharmasaṅgraha 5-9**
Kafle, N.

Citation

Kafle, N. (2015, October 15). *The Niśvāsamukha, the Introductory book of the Niśvāsatattvasaṃhitā : critical edition, with an introduction and annotated translation appended by Śivadharmasaṅgraha 5-9*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/35808>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/35808>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/35808> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Kafle, Nirajan

Title: The Niśvāsamukha, the introductory book of the Niśvāsatattvasaṃhitā : critical edition, with an introduction and annotated translation appended by Śivadharmasaṅgraha 5–9

Issue Date: 2015-10-15

शिवधर्मसङ्ग्रहे पञ्चमाध्यायतो नवमाध्यायपर्यन्तम्

ईश्वर उवाच ।

अज्ञानार्जितपापानां ब्रवीमि ध्वंसनं प्रिये ।
विज्ञायार्जितपापानां न ब्रवीमि कदाचन ॥ 5:1 ॥

न ज्ञानबलमाश्रित्य पापं कुर्वीत संयमी ।
लोकाः किम्मृत्युना योज्या बलमाश्रित्य भूभुजाम् ॥ 5:2 ॥

संवृत्तिं ज्ञानिनामेवं युक्तमेवाभिरक्षितुम् ।
विरुद्धाशनविच्छित्तिर्भैषजामेव शोभते ॥ 5:3 ॥

वमनै रेचनैः स्वेदैरौषधीनां बलेन च ।
रोगार्तान्शमयन्तीति किं सेव्या न हितैषिभिः ॥ 5:4 ॥

5:0 ईश्वर उवाच] CE_N ; --- श्वर उवाच A 5:1 विज्ञायार्जितपापानां] C; विज्ञाया-
जितपापानां A; विज्ञानार्जितपापानां E_N 5:1 न ब्रवीमि कदाचन] AE_N ; न ब्रवीमि
कदाचन: C 5:2 भूभुजाम्] AE_N , लो ॐ किं मृत्युना यो ॐ बलमा ॐ त्य भूभु ॐ ॐ
C 5:3 संवृत्तिं ज्ञानिनामेवं] CE_N ; संवृत्ति ज्ञानिनामे --- A 5:3 युक्तमेवाभिरक्षितुम्]
 CE_N ; युक्त ॐ वाभिरक्षितुम् A 5:3 विरुद्धाशनविच्छित्तिर्भैषजामेव] *em.*; विरुद्धाशन-
विच्छित्तिर्भैषजामेव A; विरुद्धाशनविच्छित्तिर्भैषजामेव C; विरुद्धासनविच्छित्तिर्भैषजा-
मेव E_N 5:4 वमनै रेचनैः स्वेदैरौषधीनां] E_N ; वमनै विरेचनैः स्वेदैरौषधीनां A (unmetrical);
वमनै रेचनैः ॐ दैरौषधीनां C 5:4 रोगार्तान् शमयन्तीति] C; रोगा ॐ ॐ शमयन्तीति
A; रोगार्तान् शमयन्तीति E_N 5:4 सेव्या न हितैषिभिः] E_N ; सेव्याश्च हितैषिभिः A;
सेव्या न हितैषिभिः C

दानधर्मं प्रवक्ष्यामि प्रेतलोकागर्गलम्परम् ।
विधुरध्वान्तमार्तण्डं सोपानं सुरवेशमनाम् ॥ 5:5 ॥

इज्याध्ययनदानानि तपः सत्यं क्षमा धृतिः ।
अलोभ इति मार्गो ऽयं धर्मस्याष्टविधः स्मृतः ॥ 5:6 ॥

तत्र पूर्वश्चतुर्वर्गो दम्भार्थमपि सेव्यते ।
ऊर्ध्वश्चोत्तरवर्गस्तु स महात्मसु तिष्ठति ॥ 5:7 ॥

इज्या तपः स्वाध्ययनं दानानि विविधानि च ।
दममूलानि सर्वाणि तस्मादुपशमी भवेत् ॥ 5:8 ॥

दानाच्छोषमुपैति वैरजलधिर्दानाच्च लोकः प्रियः ।
दानात्कीर्तिरतीव रूपविभवः श्रीभोगसम्पत्तथा ।
मृत्योल्लोकगतः सुखानि परमाण्याप्नोति दानादपि ।
स्वर्गे नन्दति दानतो ऽपि सुचिरन्दानाद्धि सर्वं भवेत् ॥ 5:9 ॥

नागेन्द्रास्तुरगाः पदानि विभवो यानानि वन्दिस्तथा ।
दिव्याहारविहारभूषणसुखं सिंहासनञ्चामरम् ।

5:5 दानधर्मं] CE_N; दानधर्मं A 5:5 प्रेतलोकागर्गलम्परम्] CE_N; प्रेतलोकागर्गल
परम् A 5:5 °मार्तण्डं] AC; °मार्तण्ड° E_N 5:5 सुरवेशमनाम्] E_N; सुरवे ---
A; सु ॐ वे ॐ मनम् C 5:6 इज्याध्ययनदानानि] E_N; --- न ॐ ॐ नि A; ॐ ॐ
ध्ययन ॐ नानि C 5:6 स्मृतः] AE_N; ॐ तः C 5:7 चतुर्वर्गो] CE_N; चतुर्वर्ग
A 5:7 दम्भार्थमपि] AC; दम्भार्थमपि E_N 5:7 स] E_N; त A^c; ता A^{ac}; ना
C 5:8 इज्या तपः स्वाध्ययनं] CE_N; इज्या तप स्वाध्यय A (unmetrical) 5:8 द-
ममूलानि सर्वाणि] em.; दमोमूलानि स --- A; दशमूलानि सर्वाणि C; दमो मूलानि
सर्वाणि E_N 5:8 तस्मादुपशमी] em.; --- मी A; त ॐ दुपशमी C; तस्यादुपशमी E_N
5:9 दानाच्छोषमुपैति] E_N; दानाशोषमुपैति A; दानाच्छो ॐ C 5:9 वैरजलधिर्दानाच्च]
E_N; वैरजलधिदानाच्च A; ॐ C 5:9 लोकः प्रियः] em.; लोक प्रिये A; ॐ C;
लोकप्रियो E_N 5:9 दानात् कीर्तिरतीवरूपविभवः] em.; दाना कीर्तिरतीवरूपविभवः
A; ॐ नात् ॐ ॐ रतीव ॐ C; दानात् कीर्तिरतीवरूपविभवः E_N ल्क् स ॐ तथा C
5:9 मृत्योल्लोकगतः] E_N; मृत्योल्लोकगतः A; मृ ॐ ॐ कगतः C 5:9 परमाण्याप्नो-
ति] CE_N; परमाण्याप्नोति A 5:9 नन्दति दानतो ऽपि] AC; नन्दतिदानतो ऽपि E_N
5:9 दानाद्धि सर्वं भवेत्] AE_N; दाना ॐ ॐ C 5:10 नागेन्द्रास्तुरगाः पदानि विभवो]
E_N; नागे --- भवो A; ॐ C 5:10 यानानि वन्दिस्तथा] A; ॐ C; यानानि वन्दी
तथा E_N 5:10 दिव्याहारविहारभूषणसुखं सिंहासनञ्चामरम्] AE_N; ॐ C

अर्थाशापरिपूरणं युवतयो हर्म्याः शशाङ्कप्रभाः ।
 प्रज्ञा बोधगुणाः सदा निरुजता प्राग्दानचिह्नं नृणाम् ॥ ५:१० ॥
 गृहस्थस्योपजीवन्ति वरधेनोश्चतुस्तनान् ।
 देवताः पितरश्चैव मानुषाश्च गिरीन्द्रजे ॥ ५:११ ॥
 स्वाहाकारवषट्कारानुपजीवन्ति देवताः ।
 स्वधाकारं पितृगणा हन्तकारञ्च मानुषाः ॥ ५:१२ ॥
 शूद्रो ऽपि पञ्चभिर्यज्ञैर्यजते मन्त्रयोगतः ।
 अतो ऽन्यथा तु यो भुङ्क्ते स ऋणं नित्यमश्नुते ॥ ५:१३ ॥
 गृहस्थः सर्वदा कुर्याद्ददातियजतिक्रियाः ।
 दानधर्ममकुर्वाणो द्रव्ये सति स यात्यधः ॥ ५:१४ ॥
 उदपानं तु यः कुर्यात्पापात्मा दुष्टचेतसः ।
 विधूय पापसंघातं पितृभिः सह मोदते ॥ ५:१५ ॥
 पुष्करिण्याश्च यः कर्त्ता मोदते दिवि शक्रवत् ।
 कुलैश्च सप्तभिर्युक्तो यावत्कीर्त्तिर्न नश्यति ॥ ५:१६ ॥
 गृहं द्रव्यसमोपेतं दद्याद्विप्राय यो नरः ।

५:१० अर्थाशापरिपूरणं युवतयो] AE_N ; $\sqcup C$ ५:१० हर्म्याः शशाङ्कप्रभाः] A ; $\sqcup C$;
 हर्म्यं शशाङ्कप्रभम् E_N ५:१० प्रज्ञा बोधगुणाः सदा निरुजता] E_N ; प्रज्ञा बोधगुण सदा
 निरुजता A ; प्रज्ञा $\simeq$ ध गुणा $\simeq$ दा $\simeq$ निरुजता C ५:१० प्राग्दानचिह्नं] CE_N ;
 प्राग्दानचिह्न A ५:११ गृहस्थस्योपजीवन्ति] AE_N ; गृहस्थानुपजीवन्ति C ५:११ व-
 रधेनोश्चतुस्तनान्] C ; वरधेनोश्चतुस्त --- A ; वत्सो धेनोश्चतुस्तनान् E_N ५:११ देवताः
 पितरश्चैव] CE_N ; --- A ५:११ मानुषाश्च गिरीन्द्रजे] $E_N C$; $\simeq$ नुषश्च गिरीन्द्रजे A
 ५:१२ देवताः] AE_N ; देव $\simeq C$ ५:१२ स्वधाकारं] E_N ; स्वाधाकार A ; $\sqcup C$ ५:१२ ह-
 न्तकारञ्च] A ; $\sqcup C$; पाङ्गकारश्च E_N ५:१३ शूद्रो ऽपि पञ्चभिर्यज्ञैर्यजते] E_N ; शूद्रो
 ऽपि पञ्चभिर्यज्ञैर्यजन्ते A ; $\sqcup$ य $\simeq \simeq C$ ५:१३ अतो ऽन्यथा तु यो भुङ्क्ते] AE_N ; $\sqcup C$
 ५:१३ स ऋणं नित्यमश्नुते] $em.$; स ऋण नित्यमश्नुते A ; $\simeq \simeq \simeq$ नित्य $\simeq$ नुते C ;
 स त्राणं नित्यमश्नुते E_N ५:१४ गृहस्थः सर्वदा कुर्याद्ददातियजतिक्रियाः] CE_N ; गृहस्थः
 सर्वदा कु --- A ५:१४ दानधर्ममकुर्वाणो] CE_N ; --- कुर्वाणो A ५:१५ यः कुर्यात्]
 CE_N ; य कुर्यात् A ५:१५ पितृभिः सह मोदते] AE_N ; पि $\sqcup C$ ५:१६ पुष्करिण्या-
 श्च यः कर्त्ता मोदते दिवि] E_N ; $\sqcup$ वि C ; पुष्करिण्याश्च यः कर्त्ता मोदते दिवि A
 ५:१६ कुलैश्च सप्तभिर्युक्तो] AE_N ; कु $\sqcup$ भिर्युक्तो C ५:१७ दद्याद्विप्राय यो नरः] E_N ;
 दद्य --- A ; दद्या विप्राय यो नरः C

तस्य हेममयं दिव्यं गृहं स्वर्गं प्रजायते ॥ 5:17 ॥

उद्यानं कुरुते यस्तु देवदेवस्य मंदिरे ।

तस्य दानफलं यत्तत्पुष्पे पुष्पे निबोध मे ॥ 5:18 ॥

दशसौवर्णिकं पुष्पं माला लक्षणे संमिता ।

कोटिर्मालाशतेनाहुरनन्तं लिंगपूरणे ॥ 5:19 ॥

एवं कुर्वन्ति ये नित्यं ते गणा मम चाक्षयाः ।

न तेषां मर्त्यभावो हि कल्पकोटिशतैरपि ॥ 5:20 ॥

ऋषय ऊचुः ॥

पृच्छन्ति ऋषयो भीताः संसारभयविह्वलाः ।

तुष्यते च कथन्देव अर्चितस्य च किम्फलम् ॥ 5:21 ॥

क्षीराज्यदधितोयेन स्नापितस्य च किं फलम् ।

पुष्पाणाञ्चैव सर्वेषां गन्धधूपस्य किम्फलम् ॥ 5:22 ॥

वस्त्रालङ्कारनैवेद्यैर्ध्वजादर्शवितानकैः ।

किं फलं च्छत्रदीपाश्च गवादिमहिषीषु च ॥ 5:23 ॥

अजवारणदानस्य दासीदासस्य यत्फलम् ।

सन्मार्ज्जने फलं किं स्यात्तथा चैवोपलेपने ॥ 5:24 ॥

5:17 तस्य] CE_N; --- स्य A 5:17 स्वर्गं प्रजायते] A; स्वर्गेषु जायते CE_N 5:18 उद्यानं] CE_N; उद्यान A 5:18 तस्य दानफलं यत्तत्] Cf. NiMukh; तस्य दानं फल यन्न A; तस्य दानफलं सम्यक् CE_N 5:18 निबोध मे] AC; निबोधमे E_N 5:19 पुष्पं] E_N; पुष्प A; □ C 5:19 माला लक्षणे संमिता] AE_N; □ C 5:19 कोटिर्मालाशते-नाहु°] em.; कोटिमालाशतेनाहु° AE_N; □ तनाहु° C 5:20 एवं कुर्वन्ति ये नित्यं] A; एवं कुर्वन्ति यो नित्यं C 5:20 ते गणा मम चाक्षयाः] em.; --- आः A; स गणो मम चाक्षयः CE_N 5:21 ऊचुः] CE_N; ऊचु A 5:22 क्षीराज्यदधितोयेन स्नापितस्य च किं फलम्] AE_N; क्षीराज्यदधि □ C 5:22 पुष्पाणाञ्चैव सर्वेषां] AE_N; □ सर्वेषां C 5:22 गन्धधूपस्य किम्फलम्] C; गन्धधूप (?) --- A; गन्धपुष्पस्य किं फलं E_N 5:23 वस्त्रालङ्कारनैवेद्यैर्ध्वजा°] C; --- लंकारनैवेद्यैर्ध्वजा° A; वस्त्रालङ्कारनैवेद्यैर्ध्वजा° E_N 5:23 किं फलं च्छत्रदीपाश्च] A; किं फलं च्छत्रदीपेषु CE_N 5:24 अजवारण°] CE_N; अजवारण° A 5:24 सन्मार्ज्जने] C; सम्मार्ज्जने AE_N 5:24 फलं किं स्या-त्तथा चैवोपलेपने] E_N; फल किं स्या तथा चैवोपलेपयेत् A; फलं किं स्या तथा चै = पलेपनेन C

गीतनृत्यफलं ब्रूहि तन्त्रीवाद्यफलञ्च यत् ।
 कृष्णाष्टम्यां चतुर्दश्यां जागरस्य फलं वद ॥ 5:25 ॥
 उपवासस्य यत्पुण्यं देवदेवाश्रितस्य तु ।
 एतत्सर्वं समाख्याहि उपसन्नाः स्म ते वयम् ॥ 5:26 ॥
 नन्दिकेश्वर उवाच ।
 शतं संमार्ज्जने दानं सहस्रमुपलेपने ।
 निष्काणां प्राप्नुयात्पुण्यं शिवभक्त्या समन्वितः ॥ 5:27 ॥
 उपलिप्य शिवागारं शुचीभूय समाहितः ।
 अर्चयेत्सततं देवं ज्ञानदीक्षाविवर्जितः ॥ 5:28 ॥
 पत्रपुष्पफलैश्चैव दधिक्षीरघृतादिभिः ।
 विचित्रैर्भक्तिपूतैश्च यः पूजयति नित्यशः ॥ 5:29 ॥
 यस्तु नैवेद्यच्छत्रैश्च ध्वजादर्शवितानकैः ।
 घण्टाचामरदानेन अलङ्कारौदनेन वा ॥ 5:30 ॥
 सुवर्णमणिवस्त्रैश्च गन्धधूपोपलेपनैः ।
 गीतवादित्रनृत्यैश्च हुडुङ्कारस्तवेन च ॥ 5:31 ॥
 वक्ष्यामि सर्वमेवन्तु अपरिज्ञातकारणे ।
 केवलम्भक्तिमापन्ने शृणुध्वं पूजने फलम् ॥ 5:32 ॥

5:25 गीतनृत्यफलं ब्रूहि तन्त्रीवाद्यफलञ्च यत्] AE_N ; गीतनृत्यफलं ब्रूहि त $\square$ च यत्
 C 5:25 कृष्णाष्टम्यां चतुर्दश्यां जागरस्य फलं वद] E_N ; कृष्णाष्ट --- गरस्य फलं वद
 A; $\square$ फलं वद C 5:26 देवदेवाश्रितस्य] AC; देवदेवाश्रितस्य E_N 5:26 उपसन्ना
 स्म ते वयम्] A; उपसन्नाः स्म ते वयम् C; उपसत्यः स्म ते वयं E_N 5:27 न-
 न्दि°] A, नन्दी म्म् 5:27 पुण्यं] CE_N ; पुण्य A 5:28 उपलिप्य शिवागारं]
 CE_N ; --- रं A 5:28 शुचीभूय] A; शुचीभूत्वा CE_N 5:28 अर्चयेत्सततं] AC;
 अर्चयन् सततं E_N 5:29 पत्रपुष्पफलैश्चैव] C; पत्रपुष्पफलं चैव A; बभ्रुपुष्पफलञ्चैव
 E_N 5:29 विचित्रैर्भक्तिपूतैश्च] *em.*; विचित्रैर्भक्तिपूतैश्च A; विचित्रैर्भक्तिपूजैश्च C; विचि-
 त्रैर्भक्तिपूजैश्च E_N 5:30 घण्टाचामरदानेन अलङ्कारौदनेन वा] CE_N ; घण्टाचामरदान
 --- A 5:31 °वस्त्रैश्च] AC; °रत्नैश्च E_N 5:31 हुडुङ्कारस्तवेन] *em.*; हुडुङ्कारास्तवेन
 A; हुडुङ्कारस्तवैस्तथा C; हुडुङ्कारैस्तथैव च E_N 5:32 अपरिज्ञातकारणे] C; संपरि-
 ज्ञातकारणे C; अपरिज्ञातकारणं E_N 5:32 शृणुध्वं] CE_N ; शृणुध्व A 5:32 पूजने]
conj.; पूजते A; पूजा C (unmetrical); पूजया E_N

तोयेन स्नापयेल्लिङ्गं गन्धदिग्धेन चैव हि ।
एकरात्रेण मुच्यन्ते मानसात्किल्बिषान्नराः ॥ 5:33 ॥

दशरात्रात्कायिकेन महापापेन पक्षतः ।
मासेन स्वर्गमाप्नोति अब्दाद्गाणेश्वरीं गतिम् ॥ 5:34 ॥

त्र्यब्देन पितृतां याति पञ्चभिः कुलमुद्धरेत् ।
द्विषद्वैरीशसायुज्यं यावज्जीवं शिवं विशेत् ॥ 5:35 ॥

कृष्णाष्टम्याञ्चतुर्दश्यां यो दध्ना स्नापयेच्छिवम् ।
यावज्जीवकृतैः पापैर्मुच्यते नात्र संशयः ॥ 5:36 ॥

प्रत्यहं स्नापयेद्यस्तु मासमेकं शुचिर्नरः ।
ऋतूनां फलमाप्नोति भिन्ने देहे सुरालयम् ॥ 5:37 ॥

षण्मासं स्नापयेद्यस्तु सुराणां चोत्तमो भवेत् ।
अब्दस्नानेन पितरस्तस्य यान्ति सुरालयम् ॥ 5:38 ॥

त्र्यब्देन रुद्रसायोज्यं द्वादशाब्दैः कुलैः स्वयम् ।
घृतेन स्नापयेल्लिङ्गमेकाहमपि मानवः ॥ 5:39 ॥

दग्ध्वा तु सर्वपापानि अश्वमेधमवाप्नुयात् ।

5:33 स्नापयेल्लिङ्गं] CE_N ; स्नापये लिङ्गं A 5:33 मानसात्किल्बिषान्नराः] CE_N , मान-
सकिल्बि --- म्सा 5:34 दशरात्रात्कायिकेन] CE_N ; --- कायिकेन A 5:34 अब्दाद्गाणे-
श्वरीं गतिम्] *conj.*; अब्दागाणेश्वरी गतिं A; अब्दागाणेश्वरी गतिम् C; आब्दाद्गाणेश्वरी
गतिं E_N 5:35 याति] CE_N ; यान्ति A 5:35 द्विषद्वैरीशसायुज्यं] E_N ; द्विषद्वै-
रीशसायुज्य A; द्विषद्वैरीशसायोज्यं C 5:35 विशेत्] AE_N ; शेत् C (unmetrical)
5:36 चतुर्दश्यां] CE_N ; चतुर्दश्या A 5:36 स्नापयेच्छिवम्] CE_N ; स्नापये शिवम् A
5:36 यावज्जीवकृतैः पापैर्मुच्यते नात्र संशयः] CE_N ; यावज्जीवकृतैः प --- A 5:37 मा-
समेकं शुचिर्नरः] C; मासमेक शुचिनरः A; मासमेकं शुचिर्नरः E_N 5:37 ऋतूनां]
AC; केतूनां E_N 5:37 भिन्ने देहे] AC; भिन्नदेहे E_N 5:37 सुरालयम्] CE_N ; सुरा-
लये ज A 5:38 षण्मासं स्नापयेद्यस्तु] AE_N ; षमासं स्नाप यस्तु C 5:38 अब्दस्नानेन
पितरस्तस्य] AC; अब्दस्नानेपितरस्तस्य E_N 5:39 त्र्यब्देन रुद्रसायोज्यं] C; त्र्यब्देन
रुद्रसायुज्य A; अत्र्यब्देन रुद्रसायुज्यं E_N 5:39 द्वादशाब्दैः कुलैः स्वयम्] CE_N ; द्वाद-
शाब्दे कुलैः स्वयम् A 5:39 घृतेन स्नापयेल्लिङ्गमेकाहमपि मानवः] CE_N ; घृतेन स्न ---
नवः A 5:40 दग्ध्वा तु सर्वपापानि] AC; दध्वा तु सर्व पापानि E_N

दशरात्रात्स्वर्गगतिम्मासाद्गणेश्वरीङ्गतिम् ॥ 5:40 ॥

पितृन्नरकर्तस्थानुद्धरत्यविकल्पतः ।

षड्भासं स्नापयेद्यस्तु नित्यं चाभग्नयोगतः ॥ 5:41 ॥

तस्यापि पितरो यान्ति नित्यं गाणेश्वरीङ्गतिम् ।

द्विरब्देनैव सायुज्यं व्रजन्ति पितृभिस्सह ॥ 5:42 ॥

घृतस्नानात्परन्नास्ति उद्धरेत्कुलसप्तकम् ।

त्रिनेत्राः शूलहस्ताश्च वृषाङ्गाश्चन्द्रशेखराः ॥ 5:43 ॥

सर्वज्ञाः सर्वगा नित्या भवन्ति जगदीश्वराः ।

कृष्णाष्टम्यां चतुर्दश्यां मधुना स्नापयेच्छिवम् ॥ 5:44 ॥

राजसूयस्य यज्ञस्य फलं प्राप्नोति मानवः ।

प्रत्यहं स्नापयेद्यस्तु वर्षेणैव गणेश्वरः ॥ 5:45 ॥

पञ्चाब्देन तु सायोज्यं प्रयाति पितृसंयुतः ।

प्रत्यहं पञ्चगव्येन यः शिवं स्नापयेन्नरः ॥ 5:46 ॥

न तस्य दृश्यते चान्तं देवलोकञ्च गच्छति ।

सम्बत्सरेण शुद्धात्मा शिवसायोज्यतां व्रजेत् ॥ 5:47 ॥

5:40 दशरात्रात्स्वर्गगतिम्] CE_N ; दशरात्रा स्वर्गगति A 5:40 मासाद्गणेश्वरीङ्गतिम्] CE_N ; मासाद्गणेश्वरीङ्गतिम् A 5:41 पितृन्नरकर्तस्थानुद्धरत्यविकल्पतः] CE_N ; पितृन्नरकर्तस्थानुद्धरत्वविकल्पतः A 5:42 तस्यापि पितरो] AC; तस्योपरिवरा E_N 5:42 गाणेश्वरः] AE_N ; गाणेश्वरः C 5:42 द्विरब्देनैव सायुज्यं व्रजन्ति पितृभिस्सह] $em.$; द्विर --- २ स्सह A; द्विरब्देनैव सायोज्यं व्रजन्ति पितृभिः सह C; द्विरब्देनैव सायोज्यं व्रजन्ति पितृभिः सह E_N 5:43 घृतस्नानात्परन्नास्ति] C; घृतस्नानपर नास्ति A; घृत स्नानात्परं नास्ति E_N 5:43 उद्धरेत्कुलसप्तकम्] CE_N ; उद्धरे कुलसप्तकम् A 5:43 त्रिनेत्राः शूलहस्ताश्च] CE_N ; तृणेत्र शूलहस्ताश्च A 5:43 वृषाङ्गाश्चन्द्रशेखराः] CE_N ; वृषाङ्क चन्द्रशेखरः A 5:44 सर्वज्ञाः सर्वगा नित्या] CE_N ; सर्वज्ञा सर्वगा नित्यं A 5:44 स्नापयेच्छिवम्] CE_N ; स्नापये शिवम् A 5:45 राजसूयस्य] AE_N ; राजसूर्यस्य C 5:45 प्रत्यहं स्नापयेद्यस्तु वर्षेणैव गणेश्वरः] CE_N ; प्रत्यहं स्नापयेद्यस्तु व --- A 5:46 सायोज्यं] CE_N ; सायुज्य A 5:46 यः शिवं स्नापयेन्नरः] CE_N ; य शिवं स्नापये नरः A 5:47 दृश्यते] AC; दृष्यते E_N 5:47 चान्तं] A^cCE_N ; चिन्तं A^{ac} 5:47 देवलोकञ्च] A; देवलोकं स CE_N 5:47 सायोज्यतां] C; सायुज्यतां AE_N

द्विवर्षेण पितृन्सप्त समुद्धृत्य शिवं व्रजेत् ।
गन्धैश्च स्नापयेद्विद्धं दिव्यैश्चैव सुगन्धिभिः ॥ 5:48 ॥

वाजपेयस्य यज्ञस्य फलं प्राप्नोति मानवः ।
कर्पूरव्यतिमिश्रेण चन्दनेन तु लेपयेत् ॥ 5:49 ॥

विद्याधरत्वमाप्नोति रमते सुरपूजितः ।
अश्वमेधफलञ्चैव दशरात्रेण चाप्नुयात् ॥ 5:50 ॥

मासेन गणतां याति अब्दात्सायोज्यमाप्नुयात् ।
अभग्नयोगो यो दद्यात्प्रत्यहं लिङ्गलेपनम् ॥ 5:51 ॥

पितरस्तस्य सर्वे ते गतिं यस्यन्ति चोत्तमाम् ।
अगरुन्दशसाहस्रं षट्साहस्रन्तु चन्दनम् ॥ 5:52 ॥

अनन्तो गुग्गुलश्चैव सहाज्येन सुयोजितः ।
द्वे सहस्रे पत्नानां तु महिषाक्षस्य गुग्गुलोः ॥ 5:53 ॥

प्रदहेत्तद्गतात्मा यः सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
देवि सम्बत्सरे पूर्णे नन्दीश्वरसमो भवेत् ॥ 5:54 ॥

एकाहं दहते यस्तु देवदेवस्य संनिधौ ।
सर्वपापविशुद्धात्मा अग्निष्टोममवाप्नुयात् ॥ 5:55 ॥

5:48 पितृन्सप्त] C; पितृ सप्त A; पितृन्सप्त E_N 5:48 स्नापयेद्विद्धं दिव्यैश्चैव सुगन्धि-
भिः] CE_N ; स्नापये लिंगं --- A 5:49 यज्ञस्य फलं] C; यज्ञस्य फल A; याज्ञस्य फलं
 E_N 5:49 चन्दनेन] CE_N ; चन्दनेना A 5:50 अश्वमेधफलञ्चैव] CE_N ; अश्वमेधफल
चैव A 5:50 दशरात्रेण चाप्नुयात्] A; दशरात्रादवाप्नुयात् CE_N 5:51 मासेन गणतां
याति] *em.* Cf. NiMukh; मासेन गणता यान्ति A; मासेनैकेन गणतां CE_N म्च्छ E_N ;
अब्दा सायुज्यमाप्नुयात् A 5:51 अभग्नयोगो यो दद्यात्प्रत्यहं लिङ्गलेपनम्] C; अभग्न-
योगो यो --- पनम् A; अहग्नयोगो यो दद्यात्प्रत्यहं लिङ्गलेपनम् E_N 5:52 पितरस्तस्य
सर्वे ते गतिं] CE_N ; पितरस्तस्य सवे ते गति A 5:52 षट्साहस्रन्तु] CE_N ; षट्स-
हस्रं तु A 5:53 अनन्तो] CE_N ; अनंत्यो A 5:53 सहाज्येन] AE_N ; सहाजेन C
5:53 महिषाक्षस्य गुग्गुलोः] CE_N ; महिसाखस्व गुग्गुलोः A 5:54 प्रदहेत्तद्गतात्मा]
conj.; प्रदहेत्तर्गतानां यः A; प्रदहेत्तद्गतात्मा यः C; प्रदहेत्तद्गतात्मायः E_N 5:54 देवि
सम्बत्सरे पूर्णे नन्दीश्वरसमो भवेत्] CE_N ; देवि संवत् --- र समो भवेत् A 5:55 एकाहं
दहते यस्तु] C; एकाहो ऽपि दहेद्यस्तु A; एकान्हं दहते यस्तु E_N

भक्तिमान्प्रदहेद्यस्तु धूपं गुग्गुलमुत्तमम् ।
मासैकेन समाप्नोति ऋतूनां शतमुत्तमम् ॥ 5:56 ॥

वर्षमेकन्दहेद्यस्तु स गणश्चोत्तमो भवेत् ।
न तस्य सम्भवो मर्त्ये पितृभिः सह मोदते ॥ 5:57 ॥

द्वब्दं दहति यो देवि शुचीभूय दिने दिने ।
स्वकुलञ्चोद्धृतं तेन शिवभक्तेन धीमता ॥ 5:58 ॥

वस्त्रध्वजवितानं वा यो दद्याल्लिङ्गसन्निधौ ।
लभते परमैश्वर्यं जायते चोत्तमे कुले ॥ 5:59 ॥

सकृद्दानफलं ह्येतद्विस्त्रिधा गतिरुत्तमा ।
प्राप्नुयान्मानवः शीघ्रं सोमलोकं न संशयः ॥ 5:60 ॥

शतसाहस्रदानेन गतिर्गणेश्वरी भवेत् ।
पितृभिः संयुतश्चैव लक्षदानान्न संशयः ॥ 5:61 ॥

मेखलाङ्कटिसूत्रञ्च यो दद्याल्लिङ्गमूर्धनि ।
चतुःसागरपर्यन्तक्षमायान्तु स भवेन्नृपः ॥ 5:62 ॥

5:56 भक्तिमान्] CE_N ; भक्तिमा A 5:56 मासैकेन] E_N ; मासैकं A^c ; तमासैकं A^{ac} ; मासेकेन C 5:56 ऋतूनां] AC; ऋतूनां E_N 5:57 वर्षमेकन्दहेद्यस्तु] AC; मा-
समेकं दहेद्यस्तु E_N 5:57 गणश्चोत्तमो भवेत्] CE_N ; गणश्चो --- A 5:57 सम्भवो मर्त्ये
पितृभिः] CE_N ; संभव मर्त्ये पितृभि A 5:58 द्वब्दं दहति] A; द्वब्दं हति C (unme-
trical); व्यब्दं दहति E_N 5:58 शुचीभूय] AC; शुचीर्भूतो E_N 5:58 तेन शिवभक्तेन]
 AE_N ; तेना सभक्तेन C (unmetrical) 5:59 वस्त्रध्वजवितानं वा] A; वस्त्रध्व $\square$ न
चC; वस्त्रध्वजवितानन्तु E_N 5:59 दद्याल्लिङ्गसन्निधौ] CE_N ; दद्या लिङ्गसन्निधौ A
5:59 लभते परमैश्वर्यं] CE_N ; लभते परमैश्वर्य A 5:59 जायते चोत्तमे कुले] CE_N ;
जातः परमके कुले A 5:60 एतद् द्विस्त्रिधा गतिरुत्तमा] *em.*; द्विस्त्रिधा गतिरुत्तमा
C; द्विस्त्रिधा गतिरु --- A; *त्रिधागतिरुत्तमां E_N 5:60 प्राप्नुयान्मानवः] E_N ; प्राप्नु-
यात्मानवः C; ---नवः A 5:60 सोमलोकं] CE_N ; सोमलोक A 5:61 गतिर्गणेश्वरी
भवेत्] E_N ; गतिर्गणेश्वरीम्भवेत् A; गतिर्गणेश्वरी भवेत् C 5:61 पितृभिः संयुत-
श्चैव] A^cE_N ; पितृभि संयुतश्चैव A^{ac} ; पितृभिः संयुतश्चैव C 5:61 लक्षदानान्न] CE_N ;
लक्षदानं न A 5:62 मेखलाङ्कटिसूत्रञ्च] C; मेखला कटिसूत्रञ्च A; मेखलां कटिसूत्रञ्च
 E_N 5:62 *मूर्ध्निषु] A; *मूर्धनि CE_N 5:62 चतुःसागरपर्यन्तक्षायान्तु स भवेन्नृपः]
C; चतुःसागरपर्यन्तं क्षमाया स भवे नृपः A; चतुःसागरपर्यन्त क्षायां नु स भवेन्नृपः E_N

मुकुटं कुण्डलं चैव चित्रपट्टकदायकः ।
 सकलान्तु महीं भुङ्क्ते अङ्गाभरणदानतः ॥ ५:६३ ॥

मुखकोशे तथैवेह पट्टात्प्रादेशिको नृपः ।
 चित्रके चित्रभोगानि निस्सपत्नमवाप्नुयात् ॥ ५:६४ ॥

पुनः पुनश्च यो दद्याद्रत्नाभरणभूषणम् ।
 गाणापत्यमवाप्नोति अक्षयं परमं ध्रुवम् ॥ ५:६५ ॥

मुक्तिमण्डपिकां भक्त्या दत्त्वा यो ऽर्चयते शिवम् ।
 न तस्य पुनरावृत्तिर्गणश्चैवोत्तमो भवेत् ॥ ५:६६ ॥

रोचनां कुंकुमं चैव लिंगस्योपरि यो नरः ।
 प्रत्यहं लेपनन्दद्यात्स विद्याधरतां व्रजेत् ॥ ५:६७ ॥

द्वादशाब्देन गणतां कर्पूरागरुलेपनैः ।
 कटकेयूरदानेन आधिपत्यं महेच्छताम् ॥ ५:६८ ॥

प्राप्नुवन्ति नरा लोके शिवभक्तिपरायणाः ।
 रत्नदानानि दिव्यानि यो ददाति शिवाय वै ॥ ५:६९ ॥

दशसौवर्णिकं पुष्पं निर्गन्धि यदि भाविनि ।
 शतसाहस्रिका माला अनन्तं लिंगपूरणे ॥ ५:७० ॥

५:६३ चित्रपट्टकदायकः] CE_N; चित्रपट्टक --- A ५:६३ सकलान्तु महीं भुङ्क्ते] em.; --- तु मही भुङ्क्ते A; सकलान्तु मही भुङ्क्ते C; सकलान्तु महीं भुङ्क्ते E_N ५:६३ अङ्गाभरण-दानतः] AE_N; अङ्गाभरणदानततः C ५:६४ मुखकोशे तथैवेह] AC; मुखकोशेतथैवेह E_N ५:६४ पट्टात् प्रादेशिको नृपः] C; पट्टप्रादेशिको नृपः A; पट्टात्प्रादेशिको नृपः E_N ५:६४ निस्सपत्नमवाप्नुयात्] em.; निस्सपत्नमवाप्नुयात् A; निःसपत्नान्यवाप्नुयात् C; निः सम्पन्नान्यवाप्नुयात् E_N ५:६५ गाणापत्यमवाप्नोति] C; गणापत्यमवाप्नोति A; गाणपत्यमवाप्नोति E_N ५:६५ अक्षयं] A; चाक्षम् C (unmetrical); चाक्षयं E_N ५:६६ मुक्तिमण्डपिकां भक्त्या] em.; मुक्तिमण्डपिका भक्त्या A; मुक्तामण्डपिकां भक्त्या C; मुक्तिमण्डपिकाभक्त्या E_N ५:६६ यो ऽर्चयते शिवम्] CE_N; --- A ५:६६ ०रावृत्तिर्ग०] E_N; ०रावृत्तिर्ग० AC ५:६७ रोचनां] C; रोचन A; रोचना E_N ५:६८ कर्पूरागरु-रु०] C; कर्पूरागरु० A; कर्पूरागुरु० E_N ५:६८ कटकेयूरदानेन] AC; कटकेयूर दानेन E_N ५:६९ प्राप्नुवन्ति नरा लोके शिवभक्तिपरायणाः] CE_N; प्राप् --- भक्तिपरायणाः A ५:७० दशसौवर्णिकं] CE_N; दशसौवर्णिक A ५:७० निर्गन्धि] A; निर्गन्धि C; निर्गन्धं E_N ५:७० भाविनि] A; भामिनि CE_N ५:७० शतसाहस्रिका] AC; शतसाहस्रिका E_N

निर्गन्धिकुसुमस्यायं विधिः ख्यातो द्विजोत्तमाः ।
शोभनैर्दिव्यगन्धाद्यैः शृणु तत्र तु यत्फलम् ॥ 5:71 ॥

एकपुष्पप्रदानेन लिंगेषु प्रतिमासु वा ।
अशीतिकल्पकोटीनां दुर्गतिं न नरो व्रजेत् ॥ 5:72 ॥

एवं वै निरयाः सर्वे नियतं शून्यतां गताः ।
एकपुष्पप्रदानेन कस्य योगो न विद्यते ॥ 5:73 ॥

वित्तसंपत्तिसंशुद्धं शेषं संपत्तिभावितम् ।
तृणमप्युत्तमार्थाय कोटिवेधि रसेन्द्रवत् ॥ 5:74 ॥

नन्दिकेश्वर उवाच ।
एकपुष्पप्रदानेन योगः सर्वस्य विद्यते ।
न चतुःसम्पदायोगः किं तु सर्वस्य विद्यते ॥ 5:75 ॥

अकामाभ्यर्चिते लिङ्गे एतदुक्तं मया फलम् ।
कामेनाभ्यर्च्यमानस्य शृणु तस्यापि यत्फलम् ॥ 5:76 ॥

अर्क्षस्य करवीरस्य बुकस्योन्मत्तकस्य च ।
चतुर्णां पुष्पजातीनां गन्धं जिघ्रति शंकरः ॥ 5:77 ॥

सुवर्णनिष्कं पुष्पे तु सर्वस्मिन्देवि कथ्यते ।

5:71 निर्गन्धिकुसुमस्यायं विधिः ख्यातो द्विजोत्तमाः] E_N ; निर्गन्धिकुसुमस्यैषा विधिः
ख्याता द्विजोत्तमाः A; निर्गन्धिकुसुमस्यायं विधिः ख्यातो द्विजोत्तम C 5:71 शोभनैर्दि-
व्यगन्धाद्यैः शृणु तत्र तु यत्फलम्] CE_N ; शोभनैर्दिव्य --- तु यत्फलम् A 5:72 व्रजेत्]
 CE_N ; भवेत् A 5:73 निरयाः सर्वे] CE_N ; वित्तं A 5:74 वित्तं] A; वृत्तिं C;
वृत्तिं E_N 5:74 °भावितम्] AC; °भाषितं E_N 5:74 तृणमप्युत्तमार्थाय कोटिवे-
धि रसेन्द्रवत्] C; तृणमप्युत्तमाथा --- A; तृणमप्युत्तमार्थाय कोटिवधिरसेन्द्रवत् E_N
5:75 नन्दिकेश्वर] AE_N ; नन्दिकेश्वर C 5:75 योगः सर्वस्य विद्यते] CE_N ; योग
सर्वस्य विद्वन्ति A 5:75 चतुःसम्पदायोगः] C; चतुसम्पदायोग A; चतुःसम्पदा यो-
गः E_N 5:76 अकामाभ्यर्चिते लिङ्गे एतदुक्तं] CE_N ; अकामाभ्यर्चये लिङ्गमेतदुक्तं A
5:76 कामेनाभ्यर्च्यं] E_N ; कामेनाभ्यर्चं AC 5:76 यत्फलम्] CE_N ; यत्फलम् A
5:77 चतुर्णां पुष्पजातीनां गन्धं जिघ्रति] E_N ; चतुर्णां --- A; चतुर्णां पुष्पजातीनां गन्ध
जिघ्रति C 5:78 सुवर्णनिष्कं पुष्पे] $em.$; सुवर्णनिष्कपुष्पे AC; सुवर्णनिष्कं पुष्पं E_N
5:78 सर्वस्मिन्] E_N ; सर्वस्मिं A; सर्वस्मि C

सहस्रे त्वन्यपुष्पाणां दत्ते यत्कथ्यते फलम् ॥ ५:७८ ॥

एकस्मिन्करवीरस्य दत्ते पुष्पे हि तत्फलम् ।
करवीरसहस्रस्य भवेद्वत्तस्य यत्फलम् ॥ ५:७९ ॥

तदेकस्य तु पद्मस्य दत्तस्य फलमश्नुते ।
पद्मानाञ्च सहस्रस्य मम दत्तस्य यत्फलम् ॥ ५:८० ॥

तत्फलं लभते पत्रे दत्ते बिल्वस्य शोभने ।
बिल्वपत्रसहस्रे तु दत्ते मे यत्फलं स्मृतम् ॥ ५:८१ ॥

बुकपुष्पे तदेकस्मिन्मम दत्ते लभेत्फलम् ।
बुकपुष्पसहस्रे तु दत्ते यत्कीर्तितं फलम् ।
पुष्पे दत्ते तदेकस्मिन्लभेद्भुतूरकस्य तु ॥ ५:८२ ॥

बुकेन वरदो देवः करवीरैर्द्धनप्रदः ।
अर्केण श्रियमाप्नोति मोक्षं धुतूरकेन तु ॥ ५:८३ ॥

नीलोत्पलैर्भवेद्भोगो यो ऽर्चयेल्लिङ्गमुत्तमम् ।
रक्ताब्जैः प्राप्नुयाद्राज्यं पुण्डरीकैश्च चक्रिणम् ॥ ५:८४ ॥

५:७८ सहस्रे त्वन्यपुष्पाणां] C; सहस्रे त्वत्यपुष्पाणां A; सहस्रन्त्वन्यपुष्पाणां E_N ५:७८ यत्कथ्यते] CE_N; यकथ्यते A ५:७९ एकस्मिन्करवीरस्य दत्ते पुष्पे हि तत्फलम्] AC; eyeskip E_N ५:७९ करवीरसहस्रस्य भवेद्वत्तस्य यत्फलम्] C; करवीरसहस्रस्योम्भवे दत्तस्य यत्फलम् A; करवीरसहस्रस्य भवेद्वत्तस्य यत्फलं E_N ५:८० पद्मस्य] AC; पुष्पस्य E_N ५:८० पद्मानाञ्च] A; पद्मानान्तु CE_N ५:८० सहस्रस्य मम दत्तस्य यत्फलम्] CE_N; स --- फलम् A ५:८१ तत्फलं] CE_N; तत्फलं A ५:८१ बिल्वपत्रसहस्रे तु दत्ते मे यत्फलं] E_N; बिल्वपत्रसहस्रं तु दत्तं मे यत्फलं A; बिल्वपत्रसहस्रे तु दत्ते मे यत्फलं C ५:८२ बुकपुष्पे तदेकस्मिन् मम दत्ते लभेत्फलम्] CE_N; बुकपुष्पन्तदेकस्मिन् मम दत्ते लभते फलम् A (unmetrical) ५:८२ बुकपुष्पसहस्रे तु दत्ते यत्कीर्तितं फलम्] C; बुकपुष्पं सहस्रं तु दत्ते यत्फलम्वर्त्तितम् A; एयेस्किप् E_N ५:८२ तदेकस्मिन्] C; चदेकस्मिन् (?) A; यदेकस्मिन् E_N ५:८२ लभेद्भुतूरकस्य] C; लभे धुतूरकस्य A; लभेद्भुतूरकस्य E_N ५:८३ बुकेन वरदो देवः करवीरैर्द्धनप्रदः] C; बुकेन वरदो दे --- A; वः बुकेन वरदो देवः करवीरैर्द्धनप्रदः E_N ५:८३ अर्केण श्रियमाप्नोति] AC; अर्केण प्रियमच्छिन्ने E_N ५:८३ धुतूरकेन] A; धुतूरकेण C; धुतूरकस्य E_N ५:८४ नीलोत्पलैर्भ°] AE_N; नीलोत्पलैर्भ° C ५:८४ यो ऽर्चयेल्लिङ्ग°] CE_N; योर्चये लिङ्ग A ५:८४ रक्ताब्जैः] em.; रक्ताब्जै A; रक्ताब्जैः C; रक्ताकैः E_N

चम्पकैः सर्वकामानि पुंनागैर्नागकेशरैः ।
ईप्सितांल्लभते कामांस्तथा केशरदामकैः ॥ 5:85 ॥

मन्त्रसिद्धिमवाप्नोति बृहत्यागस्तिपुष्पकैः ।
यो ऽर्चयेत्परमेशानं सिद्धकेन तथैव हि ॥ 5:86 ॥

सर्वकामानवाप्नोति यो ऽर्चयेद्गन्धपुष्पकैः ।
कुब्जकैर्विपुलो लाभः सौभाग्याय च वारुणी ॥ 5:87 ॥

कन्याकामस्तु जातीभिर्यो ऽर्चयेत्परमेश्वरम् ।
स लभेच्चोत्तमां कन्यां षण्मासेन न संशयः ॥ 5:88 ॥

मल्लिका ज्ञानकामाय अर्चयेद्यो महेश्वरम् ।
लभते परमं ज्ञानं संसारभयनाशनम् ॥ 5:89 ॥

पुत्रकामाय कुन्दैस्तु अर्चयीत शुचिर्नरः ।
लभते बहुपुत्रत्वं धनवंतं चिरायुषम् ॥ 5:90 ॥

आरोग्यं कुशपुष्पैस्तु अशोकैः प्रियसङ्गमम् ।
कर्णिकारैर्धनं विद्याद्वयार्थे द्रोणपुष्पिका ॥ 5:91 ॥

5:85 चम्पकैः] CE_N ; चम्पकै A 5:85 ईप्सितांल्लभते कामांस्तथा] *conj.*; ईप्सितांल्लभते कामान्तथा A; ईप्सितांल्लभते कामांस्तथा C; ईप्सितां लभते कामांस्तथा E_N 5:86 बृहत्यागस्तिपुष्पकैः] C; --- A; बृहत्यागचस्तिपुष्पकैः E_N (unmetrical) 5:86 सिद्धकेन] *em.*; सिद्धिकेन A; सिताङ्गेण CE_N 5:87 सर्वकामानवाप्नोति] CE_N ; सर्वकामानवाप्नोति A 5:87 यो ऽर्चयेद्गन्धपुष्पकैः] C; यो ऽर्चये गन्धपुष्पकैः A; यो ऽर्चयेद्गन्धपुष्पकैः E_N 5:87 कुब्जकैर्विपुलो लाभः] *conj.*; तूचकै विपुलं लाभं A; कुन्दकैर्विपुलो लाभः C; कुपुकैर्विपुलोलाभः E_N 5:87 सौभाग्याय च वारुणी] *em.*; सौभाग्यं च वारुणी A; सौभाग्याय च वारुणी C; सौभाग्याय च वारुणं E_N 5:88 जातीभिर्यो ऽर्चयेत्] CE_N ; जातीभिर्यो ऽर्चयेत् A 5:88 स लभेच्चोत्तमां कन्यां] CE_N ; स लभे चोत्तमां कन्या A 5:89 ज्ञानकामाय अर्चयेद्यो महेश्वरम्] *conj.*; ज्ञानकामे य --- A; ज्ञानकामार्थमर्चयन्तो महेश्वरम् CE_N 5:89 लभते परमं] *em.*; लभन्ते परमं CE_N ; लभन्ते तश्चर A 5:90 कुन्दैस्तु अर्चयीत शुचिर्नरः] C; कुन्दैस्तु अर्चये शुचिनरः A; कुन्दैस्तु अर्चयीत शुचिर्नरः E_N 5:90 लभते] CE_N ; लभन्ते A 5:90 धनवंतं] A; धनवंतं C; धनवत्त्वं E_N 5:91 कुशपुष्पैस्तु] CE_N ; कुशपुष्पैस्तु A 5:91 कर्णिकारैर्धनं विद्याद्वयार्थे द्रोणपुष्पिका] C; कर्णिकारे धनं विद्याद्वयार्थे द्रोणपुष्पिकाः A; कर्णिकारं धनं विद्याद्वयार्थे द्रोणपुष्पिकां E_N

कदम्बेनार्चयेल्लिङ्गं सततं नियतव्रतः ।

शत्रूणां वशकामाय नित्यमेव प्रदापयेत् ॥ 5:92 ॥

नश्यन्ति व्याधयस्तस्य यो ऽर्चयेदरिमुस्तकैः ।

सिंदुवारस्य पुष्पेण बद्धो मुच्येत बन्धनात् ॥ 5:93 ॥

अंकोटासितवर्णानि निर्गन्धिकुसुमानि च ।

तानि शत्रुविनाशाय देवदेवाय कल्पयेत् ॥ 5:94 ॥

पीतकानि तु पुष्ट्यर्थे पुष्पाणि विजयाय च ।

नित्यमेव तु यो दद्यात्सर्वकाममवाप्नुयात् ॥ 5:95 ॥

जलजानि तु पुष्पाणि वश्यार्थे तु प्रकल्पयेत् ।

नीलरक्तानि यो दद्यात्तानि वश्यकराणि तु ॥ 5:96 ॥

सर्वकामप्रदं बिल्वं दारिद्र्यभयनाशनम् ।

बिल्वपत्रात्परं नास्ति येन तुष्यति शङ्करः ॥ 5:97 ॥

विजयार्थे दमनकं योजयेन्नियमस्थितः ।

विजिताः शत्रवस्तेन यो ऽर्चयेद्वृषभध्वजम् ॥ 5:98 ॥

5:92 कदम्बेनार्चयेल्लिङ्गं] E_N; कदम्बेनाच --- A 5:92 सततं नियतव्रतः] C; --- यतव्रतः A; सततं नियते व्रतः E_N 5:92 नित्यमेव] AE_N; नित्यमेवं C 5:93 व्याधयस्तस्य] CE_N; व्याधयस् सवे A 5:93 यो ऽर्चयेदरिमुस्तकैः] A; यो ऽर्चयेदतिमुस्तकैः C; यो ऽर्चयेदतिमुक्तकैः E_N 5:93 बद्धो] CE_N; बधो A (unmetrical) 5:94 अंकोटासितवर्णानि] C; अंकोटसितवर्णानि A; अंकोलासितवर्णानि E_N 5:94 निर्गन्धिकुसुमानि च] A; निर्गन्धिकुसुमानि च C; निर्गन्धिकुसुमा प्रिये E_N 5:94 तानि शत्रुविनाशाय देवदेवाय कल्पयेत्] CE_N; तानि शत्रुविनाशाय दे --- A 5:95 पुष्ट्यर्थे पुष्पाणि विजयाय] conj.; पुष्ट्यर्थे पुष्पाणि विजयानि A; पुष्ट्यर्थे पुष्पाणि विजयाय C; पुष्ट्यर्थे पुष्पाणि विजयाय E_N 5:95 सर्वकाममवाप्नुयात्] A; सतत्काममवाप्नुयात् CE_N 5:96 जलजानि तु पुष्पाणि वश्यार्थे तु] AC; जलजानितु पुष्पाणि वश्यार्थे तु E_N 5:96 यो दद्यात्] em.; यो दद्या A; यान्येव CE_N 5:97 सर्वकामप्रदं बिल्वं] CE_N; सर्वकामयद चैवं A 5:97 दारिद्र्यभयनाशनम्] A; दारिद्र्यस्य प्रमोचनम् CE_N 5:97 बिल्वपत्रात्परं नास्ति येन तुष्यति] CE_N; बिल्वप --- A 5:98 विजयार्थे दमनकं] C; विजयार्थन्दवनहं A; विजयार्थं दमनकं E_N 5:98 योजयेन्नियमस्थितः] C; योजये नियमस्थितः A; योजयेन्नियमास्थितः E_N 5:98 विजिताः शत्रवस्तेन यो ऽर्चयेद्वृषभध्वजम्] E_N; विजया शत्रुवस्तेन योजयेद्वृषभध्वजः A; विजिताः शस्त्रवस्तेन यो ऽर्चयेद्वृषभध्वजम् C

सुखं मरुवकन्दद्याज्जम्बुटः सर्वकामदः ।
तिलको धनकामाय गोकामाय च वंकुली ॥ 5:99 ॥

सौख्यदश्चापि तगरः किङ्कराटश्च कामदः ।
आरोग्यञ्च धनञ्चैव फलिनी कामदा स्मृता ॥ 5:100 ॥

शालः प्रियकरश्चैव किंशुकादायुराप्नुयात् ।
हस्त्यश्चपशुकामाय कुटजेनार्चयेद्धरम् ॥ 5:101 ॥

कर्पूरदमनं दद्याच्छत्रूणाञ्च विनाशने ।
नश्यन्ति शत्रवः शीघ्रं देवदेवस्य पूजनात् ॥ 5:102 ॥

श्यामा चारोग्यदा नित्यं जवापुष्पमृत्यैव च ।
कुरण्टकस्य वश्यार्थं नित्यं लिङ्गस्य पूजनात् ॥ 5:103 ॥

विद्वेषे यूथिका योज्या देवदेवे महेश्वरे ।
केतकी शत्रुनाशाय क्रुद्धो लिङ्गं तु यो ऽर्चयेत् ॥ 5:104 ॥

सर्वकामप्रदा ह्येषा व्याघ्री देवि प्रकीर्तिता ।
ज्योत्स्नाकारी तथैवेह नित्यमेव हि कामदा ॥ 5:105 ॥

वासकेनार्चयेद्देवं बलमायुश्च वर्धते ।

5:99 सुखं मरुवकन्दद्याज्जम्बुटः सर्वकामदः] C; सुखम्मरु(?)वकन्दद्या जम्बुट सर्व-
कामदः A; सुखे मरुवकं दद्याज्जम्बुटः सर्वकामदः E_N 5:99 वंकुली] AC; वंकुलौ
E_N 5:100 तगरः] B, तरारः म्सा 5:100 तगरः किङ्कराटश्च] C; तगरङ्किङ्कराटश्च
A; तगरः किङ्किराटश्च E_N 5:100 आरोग्यञ्च धनञ्चैव फलिनी कामदा स्मृता] CE_N;
आरोग्यञ्च धनं --- A 5:101 किंशुकादायुराप्नुयात्] CE_N; किंशुकारायुदाप्नुयात् A
5:102 कर्पूरदमनं] AC; कर्पूरदमनकौ E_N 5:102 दद्याच्छत्रूणाञ्च] E_N; दद्या शत्रूणाञ्च
A; दद्याच्छत्रूणा च C 5:102 शत्रवः] CE_N; तत्रव A 5:103 जवापुष्पम्] AC;
जवापुष्पं E_N 5:103 कुरण्टकस्य वश्यार्थं] A; कुरण्टकस्य वश्यार्थं C; कुरण्टकस्य
वश्यार्थं E_N 5:103 नित्यं लिङ्गस्य पूजनात्] CE_N; नित्यं --- A 5:104 योज्या देव-
देवे महेश्वरे] AE_N; योज्या देवदेवमहेश्वरे C 5:104 शत्रुनाशाय] AE_N; शत्रुनाया C
(unmetrical) 5:105 सर्वकामप्रदा ह्येषा] C; सर्वकामपदो ह्येषा A; सर्वकामप्रदा ह्येषा
E_N 5:105 व्याघ्री देवि प्रकीर्तिता] em.; व्याघ्री देवि प्रकीर्तिता: A; व्याघ्री देवि प्र-
कीर्तिता CE_N 5:105 ज्योत्स्नाकारी तथैवेह] A; ज्योत्स्नाकरी तथैवेह C; ज्योत्स्नाकरी
तथैवाह E_N 5:106 वासकेनार्चयेद्देवं] AE_N; वासकेनार्चयेद्देवं C 5:106 बलमायुश्च
वर्धते] CE_N; बलमायुश्च वर्धते A

झिण्टिका सुखदा नित्यं तथा चाप्सरचम्पकम् ॥ ५:१०६ ॥

डिम्बाक्षी व्याधिनाशार्थमश्वकर्णस्तथैव च ।

जयन्ती जयकामाय श्वेता च गिरिकर्णिका ॥ ५:१०७ ॥

विद्वेषोच्चाटनाथाय निम्बपुष्पेण यो ऽर्चयेत् ।

भण्डी चाकर्षणे योज्या मदयन्ती तु या भवेत् ॥ ५:१०८ ॥

ऋषिपुष्पी रुद्रजटी हन्ति सर्वानुपद्रवान् ।

शणपुष्पञ्च यत्प्रोक्तं कोकिलाक्षस्तथैव च ॥ ५:१०९ ॥

सर्वशुक्लं तु शान्त्यर्थे सर्वपीतन्तु पौष्टिके ।

सर्वरक्तन्तु वश्यार्थे कृष्णं चैवाभिचारुके ॥ ५:११० ॥

पत्रं पुष्पं फलं तोयं तृणञ्चैव तथा पयः ।

प्रत्यहं शम्भवे दद्यान्नासौ दुर्गतिमाप्नुयात् ॥ ५:१११ ॥

यस्य वृक्षस्य पुष्पाणि पत्राणि च फलानि च ।

महादेवोपयुक्तानि सो ऽपि याति पराङ्गतिम् ॥ ५:११२ ॥

नास्ति पापसमः शत्रुर्न च धर्मसमः सखा ।

५:१०६ झिण्टिका सुखदा नित्यं] C; गण्टिका सुखदा नित्य --- म्सा; किण्टिका सुखदा नित्यं E_N ५:१०६ तथा चाप्सरचम्पकम्] CE_N; --- A ५:१०७ डिम्बाक्षी व्याधिना-शार्थमश्वकर्णस्तथैव च] C; डिम्बाक्षी व्याधिनाशार्थ अश्वकर्णस्तथैव च A; डिम्बाक्षी व्याधिनाशार्थमश्वकर्णस्तथैव च E_N ५:१०७ गिरिकर्णिका] CE_N; गिरिकर्णि A (unmetrical) ५:१०८ विद्वेषोच्चाटनाथाय निम्बपुष्पेण यो ऽर्चयेत्] CE_N; विद्वेषोच्चाटनाथन्तु निम्बपुष्पानि योचयेत् A ५:१०८ भण्डी चाकर्षणे योज्या] em.; भण्डी चाकर्षणे योज्या AC; भण्डीचाकर्षणे योज्या E_N ५:१०८ तु] A; च CE_N ५:१०९ हन्ति सर्वानुपद्रवान्] E_N; हन्ति सर्वान्तुपद्रवात् A; हन्ती सर्वानुपद्रवान् C ५:१०९ शणपुष्पञ्च यत्प्रोक्तं] E_N; शतपुष्पञ्च य --- A; शणपुष्पञ्च यत्प्रोक्तं C ५:१०९ कोकिलाक्षस्तथैव च] CE_N; --- व च A ५:११० सर्वशुक्लं तु] AC; सर्व शुक्लन्तु E_N ५:११० सर्वपीतन्तु] AC; सर्व पीतन्तु E_N ५:११० सर्वरक्तन्तु वश्यार्थे कृष्णं चैवाभिचारुके] em.; सर्वरक्तन्तु वश्यार्थे कृष्णं चैवाभिचारुके A; कृष्णञ्चैवाभिचारे च देवदेवाय कल्पयेत् CE_N ५:१११ पत्रं पुष्पं फलं तोयं] CE_N; पत्रं पुष्प फलन्तोय A ५:१११ दद्यान्नासौ] CE_N; दद्यात्तसौ A ५:११२ महादेवोपयुक्तानि] C; महादे --- A; महादेवाय युक्तानि E_N ५:११२ सो ऽपि याति पराङ्गतिम्] E_N; --- यान्ति पराङ्गतिम् A; सो ऽपि याति परा गतिम् C ५:११३ पापसमः शत्रुर्न च धर्मसमः] CE_N; पापसम शत्रुन च धर्मसम A

नैव रुद्रात्परो देवो न पुष्पं कनकादपि ॥ ५:११३ ॥

बुकेनाभ्यर्च्यमानस्तु वरदो भवति प्रभुः ।
सप्तरात्रं निवेद्यस्तु बुको रुद्राय धीमता ॥ ५:११४ ॥

दिने दिने तु दातव्यं शौचयित्वा पुनः पुनः ।
सप्तरात्रमतिक्रम्य निर्मात्यत्वं प्रपद्यते ॥ ५:११५ ॥

सकृद्वत्ते बुके देवि गोसहस्रफलं लभेत् ।
पक्षेण योगी भवति मासेन तु दिवं व्रजेत् ॥ ५:११६ ॥

मासद्वयेन चाप्नोति क्रतूनां फलमुत्तमम् ।
त्रिभिर्मासैः प्रपद्येत ब्रह्मलोकमनुत्तमम् ॥ ५:११७ ॥

चतुर्भिः सिद्धिमाप्नोति योगसिद्धिञ्च पञ्चभिः ।
षण्मासेन नरो याति रुद्रलोकं न संशयः ॥ ५:११८ ॥

रुद्राकृतिधरो भूत्वा चन्द्रार्द्धकृतशेखरः ।
प्रयाति वृषयानेन द्वितीय इव शूलधृक् ॥ ५:११९ ॥

एवमभ्यर्च्य देवेशं नैवेद्यम्परिकल्पयेत् ।
अन्ननैवेद्यदानेन लभते सुखमक्षयम् ॥ ५:१२० ॥

देवलोकमनुप्राप्तो भक्ष्यदानान्नरोत्तमः ।
विद्याधरपतिर्भूत्वा मोदते दिवि देववत् ॥ ५:१२१ ॥

सघृतं पायसं दद्यान्नैवेद्यं शंभवे सदा ।

५:११३ रुद्रात्परो देवो न पुष्पं] CE_N ; रुद्रपरो देवो न पुष्प A ५:११५ शौचयित्वा पुनः पुनः] C; शौचयित्वा पुनः पु --- A; शौचयित्वा पुनः पुनः E_N ५:११५ सप्तरात्रमतिक्रम्य] CE_N ; --- मतिक्रम्य A ५:११७ क्रतूनां] AE_N ; क्रतूना C ५:११७ त्रिभिर्मासैः] CE_N ; त्रिभिर्मासैः A ५:११८ चतुर्भिः सिद्धिमाप्नोति] CE_N ; चतुर्भिः दिसिमाप्नोति A ५:११८ योगसिद्धिञ्च पञ्चभिः] C; योगसिद्धिञ्च पञ्च --- A; योगसिद्धिञ्च पञ्चभिः E_N ५:११८ याति रुद्रलोकं न संशयः] CE_N ; यान्ति रुद्रलोकं न संशय A ५:११९ ०धरो] AC; ०नरो E_N ५:१२० ०नैवेद्य०] AE_N ; नैवेद्य C ५:१२१ देवलोकमनुप्राप्तो भक्ष्यदानान्नरोत्तमः] C; देवलोकमनुप्रा --- त्तमः A; देवलोकमनुप्राप्ता भक्ष्यपानान्नरोत्तमाः E_N ५:१२१ विद्याधरपतिर्भूत्वा] E_N ; विद्याधरपतिर्भूत्वा AC ५:१२२ दद्यान्नैवेद्यं] E_N ; दद्या नैवेद्य A; दद्यान्नैवेद्यं C ५:१२२ सदा] CE_N ; त्सन्दा A

गाणापत्यं भवेच्छ्रीघ्नं द्वादशाब्दात्कुलैः सह ॥ ५:१२२ ॥

घृतपूपं तु सगुडं मम दक्षिणमूर्तिषु ।
निवेदयति यो मर्त्यो नन्दीश्वरसमो भवेत् ॥ ५:१२३ ॥

खण्डखाद्यकृतान्दत्त्वा प्राप्नुयाद्गतिमुत्तमाम् ।
भक्ष्यभोज्यादिकं दत्त्वा सर्वकामानवाप्नुयात् ॥ ५:१२४ ॥

यवागूं कृसराम्पूपान्दत्त्वा तु सुखभागभवेत् ।
मण्डकासिद्धिपिण्डांश्च शङ्कुलीमोदकानि च ॥ ५:१२५ ॥

दत्त्वान्यफलमूलञ्च लेह्यचोष्याणि यानि च ।
दत्त्वा सर्वसुखावाप्तिरनन्तं गीतवादने ॥ ५:१२६ ॥

निराहाराः क्षमायुक्ताः सत्यार्जवपरायणाः ।
मद्भक्ता ये हि नृत्येयुस्ते स्युः प्राणसमा गणाः ॥ ५:१२७ ॥

सकृत्कृत्वा फलं ह्येतत्तन्त्रीवाद्यस्य मे शृणु ।
कृत्वासौ गणतां याति तन्त्रीवाद्यस्य वादकः ॥ ५:१२८ ॥

हुडुङ्कारादिकं नित्यं मुखवाद्याट्टहासताम् ।

५:१२२ गाणापत्यं भवेच्छ्रीघ्नं] C; गाणापत्यं भवे श्रीघ्नं A; गाणापत्यं भवेच्छ्रीघ्नं E_N
५:१२२ द्वादशाब्दात्कुलैः सह] E_N; द्वादशाब्द कुलैस्सहः A; द्वादशाब्दा कुलैः सह C
५:१२३ घृतपूपं] CE_N; घृतदीपं A ५:१२३ मर्त्यो] CE_N; मन्ये A ५:१२४ खण्डखा-
द्यकृतान्दत्त्वा प्राप्नुयाद्गतिमुत्तमाम्] CE_N; खण्ड --- प या गतिमुत्तमात् A ५:१२४ भ-
क्ष्यभोज्यादिकं] AC; भक्ष्य भोज्यादिकं E_N ५:१२४ सर्वकामानवाप्नुयात्] CE_N; सर्वा
कामानवाप्नुयात् A ५:१२५ यवागूं कृसराम्पूपान्] C; यवागूकृसरपूपा A; यवागूकृश-
राः पूपा E_N ५:१२५ मण्डकासिद्धिपिण्डांश्च] conj.; मण्डका सिद्धिपिण्डाश्च A; मण्डका
सिद्धिपिण्डाश्च C; मण्डकान् सिद्धिपिण्डाश्च E_N ५:१२५ शङ्कुलीमोदकानि च] em.; शङ्कु-
लीमोदकानि च A; शङ्कुलीमोदकानि तु C; शङ्कुलीमोदकानि तु E_N ५:१२६ दत्त्वान्य-
फलमूलञ्च] AE_N; दत्त्वान्यन्फलमूलञ्च C ५:१२६ दत्त्वा सर्वसुखावाप्तिरनन्तं गीतवादने]
CE_N; सर्व सह --- द = A ५:१२७ सत्यार्जव°] AC; सत्यार्जव° E_N ५:१२७ मद्भक्ता
ये हि नृत्येयुस्ते स्युः प्राणसमा गणाः] CE_N; मद्भक्त यो हि नृत्येयुस्ते स्युः प्राणसमो
गणः A ५:१२८ सकृत्कृत्वा फलं ह्येतत्] C; सकृ दत्त्वा फलं ह्येत A; सकृदत्त्वा फलं
ह्येतत् E_N ५:१२८ तन्त्रीवाद्यस्य वादकः] A; तन्त्रीवादस्य वादकः C; तन्त्रीवाद्यस्य
वा देवः E_N ५:१२९ हुडुङ्कारादिकं] em.; हुन्नुकारादिक हिन्ने (?) A; हुंहुंकारादिकं
नित्यं C; हुंहुंकारादिकं नित्यं E_N ५:१२९ मुखवाद्याट्टहासताम्] CE_N; मुख --- A

त्रिकालञ्चैव कुर्वाणः स भवेदुत्तमो गणः ॥ 5:129 ॥

एककालं द्विकालं वा त्रिष्कालं वापि नित्यशः ।
ये स्मरन्ति विरूपाक्षं विज्ञेयास्ते गणेश्वराः ॥ 5:130 ॥

षष्टितीर्थसहस्राणि षष्टिकोटिस्तथैव च ।
लिङ्गप्रणामस्यैकस्य कलां नार्घन्ति षोडशीम् ॥ 5:131 ॥

एको ऽपि लिंगे सुकृतप्रणामी दशाश्वमेधादधिकानि योगात् ।
दशाश्वमेधी पुनरभ्युपैति लिङ्गप्रणामी त्वपुनर्भवो हि ॥ 5:132 ॥

एवं यः पूजयेदज्ञः शिवदीक्षाविवर्जितः ।
तस्येदं फलमुद्दिष्टं निर्वाणं दीक्षितस्य तु ॥ 5:133 ॥

श्रुतमेतन्मया विप्रा देव्यै कथयतो हरात् ।
मयापि वः समाख्यातं सत्यमीशानभाषितम् ॥ 5:134 ॥

ऋषय ऊचुः ।
किं लिङ्गस्य हि माहात्म्यं त्वया यदिति वर्णितम् ।
कृत्वा चैव फलं ब्रूहि यः करोति दिने दिने ॥ 5:135 ॥

नन्दिकेश्वर उवाच ।

5:129 त्रिकालञ्चैव कुर्वाणः] C; तृकालञ्चैव कुर्वाण A; त्रिष्कालञ्चैव कुर्वाणः E_N 5:130 एककालं वापि] CE_N; एककाल वापि A 5:130 त्रिष्कालं वापि] C; तृष्कालं वापि A; त्रिकालं वापि E_N 5:131 षष्टितीर्थसहस्राणि] E_N; षष्टितीर्थसहस्राणि A; षष्टिन्तीर्थे सहस्राणि C 5:131 षष्टिकोटिस्तथैव च] conj.; षष्टिं कोटिस्तथैव च A; षष्टिकोट्यस्तथैव च C; षष्टिकोट्यस्तथैव च E_N 5:131 लिङ्गप्रणामस्यैकस्य] E_N; लिङ्गप्रमाणसमेकस्य A; लिङ्गप्रसौमस्यैकस्य (?) C 5:131 कलां नार्घन्ति षोडशीम्] C; कला नार्घन्ति षोडशीम् A; कलानार्घन्ति षोडशीं E_N 5:132 सुकृतप्रणामी] C; सुकृतः प्रण --- A; सुकृतः प्रणामो E_N 5:132 दशाश्वमेधादधिकानि योगात्] C; --- कानि योगात् A; दशाश्वमेधादधिको नियोगात् E_N 5:132 पुनरभ्युपैति] AE_N; पुनरभ्युपैति C 5:132 त्वपुनर्भवो] CE_N; त्वपुनर्भवो A 5:133 पूजयेदज्ञः] AE_N; पूजयेत्तज्ञः C 5:133 तु] AE_N; च C 5:134 श्रुतमेतन्मया] AE_N; श्रुतमेतन्मया C 5:134 वः समाख्यातं] CE_N; व समाख्यात A 5:134 सत्यमीशानभाषितम्] em.; सत्यमीशान --- म्सा; सत्यमीश्वरभाषितम् CE_N 5:135 ऋषय ऊचुः] E_N; --- चु A; ऋषय ऊचु C 5:135 माहात्म्यं] CE_N; माहात्म्य A 5:136 नन्दिकेश्वर] AE_N; नन्दीकेश्वर C

ब्रह्माब्रवीदहं कर्त्ता तथैवाह गदाधरः ।
इत्येवं वदतोरग्रे प्रादुरासीज्जले विभुः ॥ ५:१३६ ॥

तेजोमध्ये स्थितं लिङ्गं पर्वाङ्गुष्ठप्रमाणकम् ।
उभौ तौ विस्मितौ तत्र किञ्चेदमिति चाहतुः ॥ ५:१३७ ॥

उभौ तौ द्रष्टुमारब्धौ वर्द्धमानस्ततो विभुः ।
आश्चर्यमिति सञ्चिन्त्य अध ऊर्द्धङ्गतावुभौ ॥ ५:१३८ ॥

अधो गतस्ततो विष्णुरूर्द्धं ब्रह्मा जगाम च ।
अन्तश्चास्य न पश्यन्तौ खिन्नावेतौ सुरोत्तमौ ॥ ५:१३९ ॥

पुनश्चैव समागम्य स्तोत्रैस्तुष्टुवतुर्हरम् ।
ततस्तुष्टो महादेवो ब्रह्माणमिदमब्रवीत् ॥ ५:१४० ॥

स्वरूपं दिव्यमास्थाय सर्वलोकनमस्कृतम् ।
किमिच्छसि वरं विप्र ब्रूहि यत्ते ऽभिकांक्षितम् ॥ ५:१४१ ॥

एवंवादिनि देवेशे ब्रह्मा पप्रच्छ केशवम् ।
वरं किं याचयाम्येनं देवदेवञ्जगत्पतिम् ॥ ५:१४२ ॥

अवादीन्माधवस्तस्मै पुत्रत्वं याचय द्रुतम् ।
यदा ते सम्भवेत्पुत्रो भवानेव तदा प्रभुः ॥ ५:१४३ ॥

५:१३६ °ब्रवीदहं] A; ब्रतीत्यहं C; ब्रवीत्यहं E_N ५:१३६ तथैवाह] AC; तथैवाहः E_N
५:१३६ इत्येवं] CE_N; इत्येव E_N ५:१३६ विभुः] A; प्रभुः CE_N ५:१३७ तेजोमध्ये]
AE_N; तेजोमध्य C ५:१३७ पर्वाङ्गुष्ठ°] CE_N; पर्वाङ्गुष्ठ° A ५:१३७ उभौ तौ विस्मितौ
तत्र किञ्चेदमिति चाहतुः] CE_N; --- तत्र किञ्चेदमि वाहतु A ५:१३८ द्रष्टुमारब्धौ] A;
द्रष्टुमारब्धौ C; द्रष्टुमारब्धौ E_N ५:१३८ वर्द्धमानस्ततो विभुः] AC; वर्द्धमानं ततो विभु
E_N ५:१३८ आश्चर्यमिति सञ्चिन्त्य अध] E_N; आश्चर्यमिति सञ्चिन्त्य अधर्म A; आ-
चर्यमिति सञ्चिन्त्य अध C ५:१३९ गतस्ततो विष्णुरूर्द्धं ब्रह्मा] CE_N; गतास्ततो विष्णु
उर्द्धं ब्रह्मा A ५:१३९ पश्यन्तौ] CE_N; पश्येतौ A ५:१३९ खिन्नावेतौ] AC; क्षिता-
वेतौ E_N ५:१३९ सुरोत्तमौ] AE_N; सुचोत्तमौ C ५:१४० स्तोत्रैस्तुष्टुवतुर्हरम्] CE_N;
स्तोत्रैस्तुष्टुवतु --- म्सा ५:१४० ततस्तुष्टो] CE_N; --- A ५:१४१ स्वरूपं] CE_N; स्व-
रूप A ५:१४१ किमिच्छसि] CE_N; किमिच्छस्व A ५:१४२ ब्रह्मा] CE_N; ब्रह्मा A
५:१४३ तस्मै] AE_N; तस्मे C ५:१४३ पुत्रत्वं] AC; पुत्रस्त्वं (त्वं) E_N ५:१४३ यदा
ते सम्भवेत्पुत्रो भवानेव] C; --- ता ऽ ऽ व A; यदा ते सम्भवे पुत्रो भवते वा E_N

तथैवाह तथा ब्रह्मा पुत्रो मे भव इत्यमुम् ।
तथास्त्वित्यब्रवीद्देवः किंत्वपूज्यो भविष्यसि ॥ ५:१४४ ॥

अनानुरूपं यस्माद्वि वरं ते कांक्षितं द्विज ।
तथैवमुक्तो देवेन विषण्णवदनः स्वभूः ॥ ५:१४५ ॥

शार्ङ्गिणं शापयामास क्रोधसंरक्तलोचनः ।
भवन्तं ये ऽर्चयिष्यन्ति ते यान्तु निरयं ध्रुवम् ॥ ५:१४६ ॥

ब्रह्मणाथैवमुक्तस्तु विष्णुराह महेश्वरम् ।
इत्थं शप्तो ऽस्मि देवेश ब्रह्मणा परमेष्ठिना ।
उपायो ऽस्ति यदीशान तद्भवान् वक्तुमर्हति ॥ ५:१४७ ॥

देवदेव उवाच ।
पितेत्युक्तो मया ह्येष न तस्य वितथं वचः ।
किन्तु क्षीणयुगे घोरे सुगतस्त्वं भविष्यसि ॥ ५:१४८ ॥

तस्मिन्त्वां ये ऽर्चयिष्यन्ति मूढाः पण्डितमानिनः ।
ते यान्ति निरयं घोरं अन्ये यान्तु परां गतिम् ॥ ५:१४९ ॥

विष्णो ददामि ते वत्स वरमिष्टं वदस्व मे ।
मम वाक्यममिथ्या हि ब्रूहि यत्ते ऽभिकांक्षितम् ॥ ५:१५० ॥

विष्णुरुवाच ।

५:१४४ ब्रह्मा] CE_N ; ब्रह्मा A ५:१४४ तथास्त्वित्यब्रवीद्देवः] C; तथास्त्वित्यब्रवीद्देव A; तथास्मि (स्त्वित्) त्यब्रवीद्देवः E_N ५:१४५ अनानुरूपं यस्माद्वि] A; अनुरूपं यस्माद्वि CE_N ५:१४५ द्विज] C; द्विजः AE_N ५:१४५ तथैवमुक्तो] A; अथैवमुक्तो C; अथैवमुक्तो E_N ५:१४५ विषण्णवदनः] CE_N ; विषण्णवदन A ५:१४६ क्रोधसंरक्तलोचनः] CE_N ; क्रोधसंरक्तलोचनम् A ५:१४६ ऽर्चयिष्यन्ति ते यान्तु निरयं ध्रुवम्] CE_N ; यिष्य --- A ५:१४७ ब्रह्मणाथैवमुक्तस्तु] C; ब्रह्मणेनैवमुक्तस्तु A; ब्रह्मणाप्येवमुक्तस्तु E_N ५:१४७ इत्थं] CE_N ; इत्थं A ५:१४७ तद्भवान् वक्तुमर्हति] C; तद्भवां वक्तुमर्हसि A; स भवान् वक्तुमर्हति E_N ५:१४८ तस्य वितथं वचः] C; तस्य वितथ वच A; तथ्यं वितथं वचः E_N ५:१४८ क्षीणयुगे] AE_N ; क्षीणे युगे C ५:१४९ तस्मिन्त्वां ये ऽर्चयिष्यन्ति मूढाः पण्डितमानिनः] C; यस्मिं त्वं ये ऽर्च --- तमानिनः A; तस्मिंस्त्वां ये ऽर्चयिष्यन्ति मूढाः पण्डित मानिनः E_N ५:१४९ ते यान्ति निरयं घोरं अन्ये] A; ते यान्तु निरयं घोरमन्ये CE_N

यदि तुष्टो ऽसि मे देव वरं दातुमिहेच्छसि ।
त्वद्भक्तस्त्वत्प्रियश्चैव भविष्यामि न संशयः ॥ ५:१५१ ॥

महेश्वर उवाच ।
एवं भवतु भद्रन्ते रुद्रनारायणी प्रजा ।
आवयोरन्तरं नास्ति मरुदंबरयोरिव ॥ ५:१५२ ॥

एष एव हि लिङ्गो हि स्थापितं ब्रह्मविष्णुना ।
इन्द्रादिभिः सुरैर्दैत्यैः सयक्षोरगराक्षसैः ॥ ५:१५३ ॥

सिद्धैर्विद्याधरैर्भूतैरप्सरोगणकिन्नरैः ।
पिशाचैर्ग्रहनक्षत्रैस्तथैव मुनिसत्तमैः ॥ ५:१५४ ॥

संपूज्य वरदं देवं वरं लब्ध्वा तु रेमिरे ।
सर्वकामप्रदो लिङ्ग एष उक्तो मयानघाः ॥ ५:१५५ ॥

ब्रह्मोपेन्द्रमहेन्द्रनागमुनयो यक्षाः सविद्याधराः
संसारार्णवदुःखभीतमनसो लिंगार्चने तत्पराः ।
भक्तिप्रह्वधिय स्तुवन्त्यहरहः कृत्वाञ्जलिं मस्तके
ये मर्त्या न नमन्ति तं सुरगुरुं ते घ्नन्ति स्वं मुष्टिभिः ॥ ५:१५६ ॥

५:१५१ दातुमिहेच्छसि] CE_N ; दातुमेहेशुसि A ५:१५१ त्वद्भक्तस्त्वत्प्रियश्चैव] CE_N ; त्व-
द्भक्तः त्वत्प्रियश्चैव A ५:१५२ महेश्वर उवाच] CE_N ; --- A ५:१५२ °नारायणी प्रजा]
 CE_N ; °नारायणो प्रजा: A ५:१५२ आवयोरन्तरं] CE_N ; आवयोरन्तर A ५:१५२ म-
रुदंबरयोरिव] *conj. Acharya*; वरदंबरयोरिव A; मरुदंबरयोरिव C; मेरुदुम्बरयोरिव
 E_N ५:१५३ स्थापितं] A; स्थापितो CE_N ५:१५३ सुरैर्दैत्यैः] E_N ; सुरैर्दैत्यैः AC
५:१५४ सिद्धैर्विद्याधरैर्भूतैरप्सरोगणकिन्नरैः] CE_N ; सिद्धैर्विद्याधरैर्भूतै साप्सरोगणकिन्न-
रैः A ५:१५४ पिशाचैर्ग्रहनक्षत्रैस्तथैव मुनिसत्तमैः] C; पिशाचैर्ग्रहनक्षत्रैस्त --- A; पि-
शाचैर्ग्रहनक्षत्रैस्तथैव मुनिसत्तमैः E_N ५:१५५ वरं लब्ध्वा तु रेमिरे] E_N ; वर लब्ध्वा तु
रेमिरे A; वर लब्ध्वा तु रे □ C ५:१५५ सर्वकामप्रदो लिङ्ग एष उक्तो मयानघाः] C;
सर्वकामप्रदो लिङ्गो एष उक्तो मयानघः A; सर्वकामप्रदोलिङ्ग एष उक्तो मयानघाः E_N
५:१५६ ब्रह्मोपेन्द्र°] CE_N ; ब्रह्मोपेन्द्र° A ५:१५६ यक्षाः] CE_N ; यक्षा A ५:१५६ सवि-
द्याधराः] CA; सविद्याधरा E_N ५:१५६ मनसो लिंगार्चने] AC; मनसोलिङ्गार्चने E_N
५:१५६ कृत्वाञ्जलिं] CE_N ; कृत्वाञ्जलि A ५:१५६ ये मर्त्या न नमन्ति तं सुरगुरुं] CE_N ;
--- रगुरुं A ५:१५६ स्वं] *em.*; स्व A; सं C; खं E_N

॥ ॐ ॥ इति शिवधर्मसंग्रहे पञ्चमोऽध्यायः ॥ ॐ ॥

ऋषय ऊचुः ।

कृतस्यैव तु लिंगस्य स्थापितस्य तु यत्फलम् ।
प्रत्यहं कुरुते यस्तु किन्तस्यापि फलं भवेत् ॥ ६:१ ॥

नन्दिकेश्वर उवाच ।

क्रीडन्तोऽपि च ये बाला लिङ्गं कुर्वन्ति पांशुना ।
लभन्ते राज्यमेकान्ते निस्सपत्नमकण्टकम् ॥ ६:२ ॥

प्रत्यहम्विधिहीनं तु लिङ्गं यः कुरुते नरः ।
केवलम्भक्तिमालम्ब्य शृणु तस्यापि यत्फलम् ॥ ६:३ ॥

धनं भोग्यं तथा राज्यं यः कृत्वा पूजयेत्सदा ।
लिङ्गं पूजयिता नित्यं महतीं श्रियमश्नुते ॥ ६:४ ॥

सहस्रमर्चयन्विद्यान्निरयं तु न पश्यति ।
रुद्रलोकमवाप्नोति भुक्त्वा भोगाननिन्दितान् ॥ ६:५ ॥

लक्षं तु कुरुते यस्तु तस्यैकं ज्वलति ध्रुवम् ।
दृष्ट्वा लिङ्गं ज्वलन्तञ्च सिद्धो देवत्वमाप्नुयात् ॥ ६:६ ॥

लक्षैर्दशभिरिन्द्रत्वं स्कन्दं विंशतिभिः स्मृतम् ।

५:१५६ इति शिवधर्मसंग्रहे पञ्चमोऽध्यायः] CE_N ; इति शिवधर्मसंग्रहे पुष्पविधिलिंगो-
त्पत्तिः पञ्चमोऽध्यायः पटलः A ६:१ ऊचुः] E_N ; ऊचु A; उवाच C ६:१ भवेत्]
 AE_N ; लभेत् C ६:२ नन्दिकेश्वर उवाच] E_N ; नन्दिकेश्व --- A; नन्दीकेश्वर उवाच
C ६:२ क्रीडन्तोऽपि] CE_N ; --- $\simeq$ A ६:२ राज्यमेकान्ते] AE_N ; राजमेकान्ते
C ६:२ निस्सपत्नमकण्टकम्] CE_N ; निस्सपत्नमकण्टकम् A ६:३ लिङ्गं यः कुरुते नरः]
 CE_N ; लिङ्गं यः कुरुते नरः A ६:३ °मालम्ब्य] AE_N ; °मालम्ब्यं C ६:४ यः कृत्वा
पूजयेत्] CE_N ; य --- A ६:४ लिङ्गपूजयिता] A; लिङ्गं पूजयिता CE_N • नित्यं महती]
 E_N ; नित्यं महती A; नित्यं महती C ६:५ सहस्रमर्चयन्विद्यान्] CE_N ; सहस्रमर्चयं
विद्या A ६:५ निरयं तु न] A; निरयन्न तु CE_N ६:५ भुक्त्वा भोगाननिन्दितान्] C;
भुक्त्वा भोगाननिन्दिता A; भुक्त्वाभोगाननिन्दितान् E_N ६:६ तस्यैकं ज्वलति] C; तस्यैकं
ज्वलति A; तस्यैको ज्वलति E_N ६:६ ज्वलन्तञ्च] CE_N ; ज्वल --- A ६:६ सिद्धो
देवत्वमाप्नुयात्] C; --- A; सिद्धे देवत्वमाप्नुयात् E_N ६:७ लक्षैर्दशभिरिन्द्रत्वं] E_N ;
लक्षे दशभिरिन्द्रत्वं A; लक्षैर्दशभिरिन्द्रत्वं C ६:७ स्कन्दं] CE_N ; कन्धं A

त्रिंशलक्षैः मुरारित्वं रुद्रत्वं तु चतुर्गुणैः ॥ 6:7 ॥

पञ्चगव्येन संमार्ज्यं यदा लिङ्गं तु पूजयेत् ।
अन्नलिङ्गञ्च कुर्वाणो लभते कामिकं फलम् ॥ 6:8 ॥

गुडलिङ्गं समभ्यर्च्य परं सौभाग्यमाप्नुयात् ।
कन्याशतपतिश्चैव प्रातिराज्येश्वरो भवेत् ॥ 6:9 ॥

नारी च स्त्रीसहस्रेण सापत्नैः परिवारिता ।
लभेत्सौभाग्यमतुलं सर्वेषामुपरि स्थिता ॥ 6:10 ॥

रमते पुत्रपौत्रैस्तु सुखमानन्त्यमश्नुते ।
अर्चयेन्नरनारी वा खण्डलिङ्गञ्च नित्यशः ॥ 6:11 ॥

सितेन कृत्वा लिङ्गन्तु प्रत्यहं यः समर्चयेत् ।
सर्वकामान्नवाप्नोति षड्भिर्मासैर्न संशयः ॥ 6:12 ॥

नवनीतमये लिङ्गे लभते चेप्सितं फलम् ।
षण्मासेनैव युक्तात्मा शिवलोकञ्च गच्छति ॥ 6:13 ॥

प्रत्यहं पत्रलिङ्गन्तु यः कृत्वा तु समर्चयेत् ।
लभेच्चोत्तममैश्वर्यं स भुङ्क्ते निरुजः सदा ॥ 6:14 ॥

6:7 त्रिंशलक्षैः मुरारित्वं] *em.*; त्रिंशलक्षैः सुरारित्वं A; त्रिंशलक्षैः सरारित्वं C; त्रिंशलक्षैर्मुरारित्वं E_N 6:7 रुद्रत्वं तु चतुर्गुणैः] *em.*; रुद्रत्वं तु चतुर्गुणैः A; रुद्रत्वं तु चतुर्गुणैः C; रुद्रत्वं तु चतुर्गुणैः E_N 6:8 पञ्चगव्येन संमार्ज्यं] AC; पञ्च गव्येन संयोज्य E_N 6:8 अन्नलिङ्गञ्च कुर्वाणो लभते कामिकं फलम्] C; अन्नलिङ्गञ्च कुर्वाणो लभते कामिकं फलम् A; अन्ते (त्रैः) लिङ्गञ्च कुर्वणो लभते कामिकं फलं E_N 6:9 गुडलिङ्गं] CE_N ; गुडलिङ्गं A 6:9 कन्याशतपतिश्चैव] CE_N ; --- व A 6:9 प्राति°] AC; प्रति° E_N 6:10 नारी च स्त्रीसहस्रेण सापत्नैः परिवारिता] CE_N ; वरस्त्रीभिः सहस्रेण सापत्नैः परिवारिता A 6:10 लभेत्] CE_N ; लभेत् A 6:10 स्थिता] CE_N ; स्थिताः A 6:11 रमते पुत्रपौत्रैस्तु] E_N ; लभते पुत्रपौत्रैस्तु A; रमते पुत्रपौत्रेषु C 6:11 सुखमानन्त्यमश्नुते] CE_N ; सुखश्चामनमश्नुते A 6:11 अर्चयेन्नरनारी] CE_N ; अर्चये नरनारी A 6:11 खण्ड°] AC; खण्ड° E_N 6:12 सितेन कृत्वा लिङ्गन्तु] E_N ; सितेन कृत्वा] A; सितेन कृत्वा लिङ्गन्तु C 6:12 प्रत्यहं यः समर्चयेत्] CE_N ; --- त् A 6:12 षड्भिर्मासैर्न] CE_N ; षड्भिर्मासैर्न A 6:13 नवनीतमये लिङ्गे] AC; नवनीतमयं लिङ्गं E_N 6:13 शिवलोकञ्च] A; शिवलोकं स CE_N 6:14 पत्रलिङ्गन्तु] AC; यत्र लिङ्गन्तु E_N 6:14 तु समर्चयेत्] A; सम्यगर्चयेत् CE_N 6:14 लभेच्चोत्तममैश्वर्यं] CE_N ; लभेच्चोत्तममैश्वर्यं E_N 6:14 स भुङ्क्ते] C; स भुङ्क्ते A; स भुङ्क्ते° E_N

पृथिव्यामाधिपत्यञ्च पुष्पलिङ्गस्य पूजनात् ।
लभते निःसपत्नन्तु भुङ्क्ते चैव ददाति च ॥ 6:15 ॥

लावणेन तु लिङ्गेन भवेत्सौभाग्यमुत्तमम् ।
नित्यैश्वर्यमखण्डञ्च प्रत्यहं यो ऽभिपूजयेत् ॥ 6:16 ॥

सच्चकेन तु लिङ्गनि पार्थिवानि तु कारयेत् ।
सहस्रपूजनात्सो हि लभते चेप्सितं फलम् ।
लक्षणेनैकेन गणतां कोट्यामभ्यर्च्य गच्छति ॥ 6:17 ॥

दधीचिरुवाच ।
किं फलम्बालुकालिङ्गस्यार्चनादपि किं भवेत् ।
कथं वा पूजयेत्कर्म व्रतञ्चैव कथम्भवेत् ॥ 6:18 ॥

महेश्वर उवाच ।
शृणु मे कथयिष्यामि बालुकालिङ्गमर्चनम् ।
व्रतञ्च ब्रह्मचर्यञ्च जितक्रोधो जितेन्द्रियः ॥ 6:19 ॥

अर्चितानां नदीं गत्वा बालुकां शोध्य यत्नतः ।
अभ्युक्ष्य गन्धतोयेन मन्त्रयुक्तेन बुद्धिमान् ॥ 6:20 ॥

प्रतिलिङ्गं शुभं कृत्वा सुसंपूर्णं सुलक्षणम् ।
ताम्रं वा दन्तिकाशृङ्गं काष्ठेनापि च शोभनम् ॥ 6:21 ॥

बालुकां पूरयित्वा च बीजमन्त्रसमन्विताम् ।
सद्योजातेन देवेन तद्भूम्यां परिशोधयेत् ॥ 6:22 ॥

वामदेवेन शोध्येत बालुका येन यत्नतः ।
अघोरेण तु देवेन सिञ्चेच्चत्वारि वारिणा ॥ 6:23 ॥

6:15 पुष्पलिङ्गस्य पूजनात्] CE_N ; पु --- A 6:15 लभते निःसपत्नन्तु] E_N ; लभते
निसपत्नं तु A; लभते निःपत्नन्तु C (unmetrical) 6:15 चैव] E_N ; चै $\simeq$ A; चे-
व C 6:16 लावणेन] C; लवणेन AE_N 6:16 नित्यैश्वर्यं] CE_N ; नित्यैश्वर्यं A
6:17 सच्चकेन] C; सचकेन A; सङ्गकेन E_N 6:17 पार्थिवानि] CE_N ; पार्थिववानि A
6:17 सो हि] A; सो ऽपि CE_N 6:17 कोट्यामभ्यर्च्य गच्छति] *em.*; कोट्या माहा-
त्म्यमर्च्छति C; मभ्यर्च्य गच्छ --- A; कोट्या माहात्म्यमृच्छति E_N 6:19 °मर्चनम्]
conj.; °मर्चयेत् C 6:21 सुसंपूर्णं] C; सुसंपूर्ण E_N

तत्पुरुषेण देवेन प्रतिलिङ्गानि मन्त्रयेत् ।
ईशानेन तु देवेन बालुकां परिपूरयेत् ॥ 6:24 ॥

भगवन्पञ्चब्रह्मेण प्रतिष्ठाप्य हृदा तथा ।
अनेनैव तु मन्त्रेण पूजयित्वा सदाशिवम् ॥ 6:25 ॥

करन्यासान्तःकरणं षडध्वाङ्गञ्च शोधनम् ।
कृत्वा चासनसान्नेध्यं शक्तिशंभुं ततो ऽर्चयेत् ॥ 6:26 ॥

होमकर्म च जाप्यञ्च साधनम्मन्त्रमेव च ।
शान्तिकं पौष्टिकारोग्यं वश्याकर्षणकामदम् ॥ 6:27 ॥

अनेनैव तु मन्त्रेण सिद्ध्यते साधनाद्बुधः ।
शुचौ प्रतिष्ठितं लिङ्गमेकैकं बालुकान्नरः ॥ 6:28 ॥

अहोरात्रकृतैः पापैर्मुच्यते नात्र संशयः ।
पञ्चरात्रकृतात्पापान्मुच्यते द्विकृतार्चनात् ॥ 6:29 ॥

दशरात्रकृतात्पापान्मुच्यते त्रिकृतार्चनात् ।
विंशद्रात्रकृतं पापञ्चतुर्लिङ्गेन मुच्यते ॥ 6:30 ॥

पञ्चकृतार्चनो यस्तु मुक्तः पञ्चोपपातकात् ।
सर्वशान्तिकमाप्नोति षट्कृतं लिङ्गमर्चनात् ॥ 6:31 ॥

पुष्टिकार्थी लभेत्पुष्टिं सप्तकृतार्चनाद्विजः ।
अष्टप्रतिष्ठितालिङ्गाद्बालुकाविकृतान्नरः ॥ 6:32 ॥

6:24 प्रति लिङ्गानि मन्त्रयेत्] C; प्रतिलिङ्गाभिमन्त्रयेत् E_N 6:24 ईशानेन] E_N; ई-
शानेन C 6:24 बालुकां] E_N; बालुका C 6:26 षडध्वाङ्गञ्च] C; षडध्वाङ्गञ्च E_N
6:26 चासनसान्नेध्यं] E_N; चासनसान्नेध्यं C 6:26 शक्तिशंभुं] C; शक्तिं शंभुं E_N
6:27 होमकर्म च] E_N; होमं कर्म च C 6:27 शान्तिकं पौष्टिकारोग्यं] C; शान्तिका-
पौष्टिकारोग्यं E_N 6:28 शुचौ] C; गुरौ E_N 6:28 बालुकान्नरः] E_N; बालुकं नरः
C 6:29 °पान्मुच्यते] E_N; °पात् मुच्यते C 6:30 °पान्मुच्यते त्रिकृतार्चनात्] E_N;
°पात् मुच्यते त्रिकृतार्चनात् C 6:30 विंशद्रात्रकृतं पापञ्चतुर्लिङ्गेन] C; विंशद्रात्रकृतं पापं
चतुर्लिङ्गं न E_N 6:31 पञ्चकृतार्चनो यस्तु मुक्तः] C; पञ्चकृतार्चनो यस्तु मुक्ता E_N
6:31 षट्कृतं] C; षट् कृतं E_N 6:32 सप्तकृतार्चनाद्विजः] C; सप्तकृतार्चनाद् द्विजः
E_N 6:32 अष्टप्रतिष्ठितालिङ्गाद्] C; अष्टप्रतिष्ठितं लिङ्गं E_N

इच्छाकाममवाप्नोति सर्वरोगविवर्जितः ।
अष्टाविंशं प्रतिष्ठाप्य बालुकेन तु यो नरः ॥ 6:33 ॥

सर्वपापैः प्रमुच्येत सर्ववित्स भवेत्ततः ।
शुद्धस्फटिकसाहस्रजापी विद्वैः प्रमुच्यते ॥ 6:34 ॥

शते प्रतिष्ठिते लिङ्गे रुद्रकोटीर्जपेत्फलम् ।
सहस्रं तत्प्रतिष्ठाप्य जाप्यकोटीसहस्रिकम् ॥ 6:35 ॥

लभेच्च लक्षलिङ्गेन रुद्रस्य चतुरो महत् ।
कोटीप्रतिष्ठिते लिङ्गे मनोमयपरं पदम् ॥ 6:36 ॥

निष्कण्टकं पुत्रपौत्रं राज्यप्राप्तिः शताधिका ।
ओं रुद्रार्क्ष मा भव शिव स्वाहा सर्वाङ्गसंयुतम् ॥ 6:37 ॥

पताकाधूपसंयुक्तं बालुकालिङ्गमर्चनम् ।
एतत्पुरा मया ख्यातं न देयं यस्य कस्यचित् ॥ 6:38 ॥

स्वशरीरेण सायोज्यं पुनश्च न निवर्त्तते ।
एतान्येव समभ्यर्च्य सदेवासुरमानुषाः ॥ 6:39 ॥

सर्वकामसमृद्धाश्च सर्वदुःखविवर्जिताः ।
ईश्वरस्य प्रसादेन प्रक्रीडन्त्यणिमादिभिः ॥ 6:40 ॥

अष्टेष्टकसमायुक्तं ये कुर्वन्ति शिवालयम् ।
तावत्ते दिवि तिष्ठन्ति यावदिन्द्राश्चतुर्दश ॥ 6:41 ॥

6:33 अष्टाविंशं] C; अष्टाविंश° E_N 6:34 °जापी] C; °जापो E_N 6:35 रुद्रको-
टीर्ज°] em.; रुद्रकोटीज° C; रुद्रकोटिज° E_N 6:35 जाप्यकोटीसहस्रिकम्] em.;
जाप्यकोटीसहस्रिकम् C; जापकोटिसहस्रिकम् E_N 6:36 रुद्रस्य] C°E_N; रुस्य C^{ac}
(unmetrical) 6:36 मनोमय°] C; मनामय° E_N 6:37 शताधिका] E_N; शता-
ब्दिका C 6:37 ओं रुद्रार्क्ष] C; अरुद्राय E_N 6:38 कस्यचित्] C; कस्य चित्
E_N 6:39 स्वशरीरेण सायोज्यं] CE_N; --- सायुज्यं A 6:40 °विवर्जिताः] CE_N;
°विवर्जिता A 6:40 प्रक्रीडन्त्यणिमादिभिः] AC; प्रक्रीडन्नणिमादिभिः E_N 6:41 अ-
ष्टेष्टकसमायुक्तं] conj.; अष्टेष्टकसमायुक्त A; अष्टेष्टकासमायुक्तं C; अष्टाष्टकसमायुक्तं E_N
6:41 कुर्वन्ति] AE_N; कुर्वीत C 6:41 चतुर्दश] CE_N; चतुर्दशः A

मणिरत्नप्रवालानि स्फटिकमरकतानि च ।
 काचहेमजरौप्याणि ताम्रकांस्यानि यानि तु ॥ 6:42 ॥
 रैत्यलोहकसैस्यानि त्रापुषाणि तथैव च ।
 पुनश्चैतान्समभ्यर्च्य भुक्त्वा कामाञ्छिवं व्रजेत् ॥ 6:43 ॥
 न तस्य पुनरावृत्तिर्यो लिङ्गं स्थापयेद्भुवि ।
 कृत्वा प्रासादमध्ये तु स शिवो नात्र संशयः ॥ 6:44 ॥
 दशाम्रवापी नरकानतिघोरान्न पश्यति ।
 आरामस्य च यः कर्ता स्वर्गे मोदति इन्द्रवत् ॥ 6:45 ॥
 लक्षादींश्च तथा वृक्षान्पथि कुर्वन्ति ये नराः ।
 छायाभिश्शीतलाभिश्च न ते यान्ति यमालयम् ॥ 6:46 ॥
 याम्यदुःखानि घोराणि न च तेषां भवन्ति हि ।
 वृक्षवापनधर्मो ऽयमेष ते परिकीर्तितः ॥ 6:47 ॥
 प्रासादं कारयित्वा तु विष्णुं ये स्थापयन्ति हि ।
 विष्णुलोकं व्रजन्त्येते मोदन्ते विष्णुना सह ॥ 6:48 ॥
 ब्रह्माणीस्कन्दरुद्राणीं मातृगणपतिं रविम् ।

6:42 मणिरत्नप्रवालानि] E_N ; मणिर --- A; मनिरत्नप्रवालानि C 6:42 स्फटिकमरक-
 तानि च] *conj.* (unmetrical); --- मरकतानि च A; स्फटिकमरकतानि च C; स्फटिकं
 मरकतानि च E_N (unmetrical) 6:42 ०रौप्याणि] CE_N ; ०रप्याणां A 6:43 ०सै-
 स्यानि] AE_N ; ०शैस्यानि C 6:43 त्रापुषाणि] C; त्रपुषाणि AE_N 6:43 पुनश्चैतान्]
 CE_N ; पुनश्चैता A 6:43 कामाञ्छिवं व्रजेत्] E_N ; कामा सिवं व्रजेत् A; कामाञ्छिवं
 व्रजेत् C 6:44 पुनरावृत्तिर्यो] CE_N ; पुनरावृत्ति यो A 6:45 दशाम्रवापी] C; द-
 शास्रवापी A; दशास्त्रवापी E_N 6:45 यः] CE_N ; य A 6:45 इन्द्रवत्] A; रुद्रवत्
 CE_N 6:46 लक्षादींश्च तथा वृक्षान्] E_N ; लक्षादींश्च तथा वृक्षात् C; पक्षादींश्च तथा
 वृक्षं A 6:46 न ते यान्ति] CE_N ; ये न यान्ति A 6:47 च तेषां भवन्ति हि]
 CE_N ; तेषां यु भवन्ति हि A 6:47 वृक्षवापनधर्मो] Cf. NiMukh; वक्षवापनधर्मो
 A; वृक्षारोपणधर्मो CE_N 6:47 परिकीर्तितः] CE_N ; परिकीर्तिताः A 6:48 प्रासादं
 कारयित्वा तु] E_N ; प्रासादं कारयित्वा --- A; प्रासाद कारयित्वा तु C 6:48 विष्णुं
 ये स्थापयन्ति हि] CE_N ; --- A 6:48 विष्णुलोकं व्रजन्त्येते मोदन्ते विष्णुना सह] C;
 --- णुलोक व्रजन्त्येते मोदते विष्णुना सह A; विष्णुलोकं व्रजन्तेते मोदन्ते विष्णुना सह
 E_N 6:49 ब्रह्माणीस्कन्दरुद्राणीं] E_N ; ब्रह्मणस्कन्दरुद्राणी A; ब्रह्मानीस्कन्दरुद्राणी C
 6:49 मातृन् गणपतिं] *conj.*; मातृ गणपतिं A; मातृगणपतिं C; मातृ गणपतिं E_N

वह्निं शतक्रतुं यक्षं वायुं धर्म्मं जलेश्वरम् ॥ ६:४९ ॥

यो यं स्थापयते धीमान्प्रासादे च सुशोभने ।
पूजयेत्परया भक्त्या स मृतस्तत्पदं व्रजेत् ॥ ६:५० ॥

अचक्रमपथे यस्तु संक्रमं कारयिष्यति ।
धर्मराजपथं सो हि सुपथेनैव गच्छति ॥ ६:५१ ॥

नदीं वैतरणीं घोरामुष्णतोयां महार्णवाम् ।
गम्भीरावर्तदुस्तारां सन्तरेत्संक्रमेण तु ॥ ६:५२ ॥

सेतुबन्धञ्च यः कुर्यात्कर्दमे पथि दारुणे ।
धर्मराजपुरे मार्गे दुर्गमे स सुखं व्रजेत् ॥ ६:५३ ॥

पङ्कलेपश्च नरकस्तप्तत्रपुजतूनि च ।
सन्तरेत्तानि घोराणि नदीमार्गप्रदायकः ॥ ६:५४ ॥

मठस्यावसथस्यैव मण्डपस्य च कारकः ।
त्यक्त्वा यमपुरं स्वर्गं तस्य हेमगृहं भवेत् ॥ ६:५५ ॥

तप्ताङ्गारशिलावर्षे न भयन्तस्य जायते ।
अन्नदाता नरो यो हि नासौ नरकमाप्नुयात् ॥ ६:५६ ॥

अक्षयं सुखमाप्नोति ब्रह्मलोकगतो नरः ।

६:४९ यक्षं वायुं धर्म्मं] AE_N; यक्ष वायु धर्म C ६:५० धीमान्] CE_N; धीमां A
६:५० पूजयेत्] CE_N; पूजेत् A (unmetrical) ६:५० स मृतस्तत्पदं] CE_N; संमृतस्त-
त्पदं A ६:५१ अचक्रमपथे] AC; असंक्रमपथे E_N ६:५१ कारयिष्यति] CE_N; यः
प्रकुर्वति A ६:५१ धर्मराजपथं] CE_N; --- A ६:५१ सो हि] A; सो ऽपि CE_N
६:५२ नदीं वैतरणीं घोरामुष्णतोयां] E_N; नदी वैतरणी घोरामुष्णतोया A; नदीं वैतरणी
घोरां उष्णतोयां C ६:५२ सन्तरेत्संक्रमेण तु] em.; स तरेत्संक्रमेण तु A; सत्तरेत्संक्रमेण
तु C; सन्तरेत्स क्रमेण तु E_N ६:५३ कुर्यात्] CE_N; कुर्या A ६:५३ स सुखं] CE_N;
सुखसं A ६:५४ पङ्कलेपश्च नरकस्तप्तत्रपुजतूनि च] C; पङ्कलेपश्च नरकस्तप्तत्रपुजतूनि च
A; पङ्कलेपश्च नरकस्तप्तत्र पुजतूनि च E_N ६:५४ सन्तरेत्तानि घोराणि] C; सन्तरेत्तानि
घो --- A; सन्तरेत्तानि घोराणि E_N ६:५४ नदीमार्गप्रदायकः] CE_N; --- यकः A
६:५५ हेमगृहं] N; हेमपुरं CE_N ६:५६ तप्ताङ्गारशिलावर्षे न] conj.; तप्ताङ्गारशिलाव-
र्षाच्च C; तप्ताङ्गारशिलावर्ष न A; तप्ताङ्गारशिलावर्षाच्च E_N ६:५६ अन्नदाता] CE_N;
अन्नदाता A

न तस्य संभवो मर्त्ये यावद्ब्रह्मा न नश्यति ॥ 6:57 ॥

न चास्ति रैत्यकं दानमन्नदानात्परं प्रिये ।

देहिनामन्नदानेन जीवन्दत्तं न संशयः ॥ 6:58 ॥

यस्तु ग्रीष्मे प्रपां दद्यात्तृषार्ते पथिके जने ।

ते तृप्ताः प्रेतभवने तृषाद्वंद्विवर्जिताः ॥ 6:59 ॥

देव्युवाच ।

दरिद्रान्वीक्ष्य चेतो मे दीर्यते कृपया विभो ।

किमकृत्वा दरिद्रः स्यादेतदाख्यातुमर्हसि ॥ 6:60 ॥

भगवानुवाच ।

तीर्थान्यगत्वा क्षितिहेमधेनुं कृष्णाजिनं कृष्णतिलान्न दत्त्वा ।

त्रिवासरं चाप्यनुपोष्य जन्तुर्जायेत दारिद्र्यजराभिभूतः ॥ 6:61 ॥

देव्युवाच ।

किं तिलस्य च माहात्म्यं किन्तु कृष्णाजिनस्य वा ।

सुवर्णस्य गवाञ्चैव भूदानस्य च मे वद ॥ 6:62 ॥

भगवानुवाच ।

नमुचिर्नाम दैत्येन्द्रं युद्धे वीक्ष्य पुराच्युतः ।

6:57 न तस्य संभवो मर्त्ये] CE_N ; न तस्य सम्भवं मर्त्ये A 6:57 यावद्ब्रह्मा न नश्य-
ति] CE_N ; --- A 6:58 रैत्यकं दानमन्नदानात्परं प्रिये] $em.$; रैत्यकन्दनमन्नदानात्परं
प्रियम् A; न चास्ति रैत्यकं दानं मन्नदानात्परं प्रिये C; नैत्यकन्दनमन्नदानात्परं प्रिये
 E_N 6:58 जीवन्दत्तं न] E_N ; जीवन्दत्तं न A; जीवन्दत्तन्न C 6:59 प्रपां दद्यात्तृषार्ते]
C; प्रपान्दद्या तृषात्ते A; प्रपान्दद्यात्तृषार्ते E_N 6:59 ते तृप्ताः प्रेतभवने] A; तृप्तः
प्रेतभवने C; स तृप्तः प्रेत भवने E_N 6:59 तृषाद्वंद्विवर्जिताः] A; तृषाद्वंद्विवर्जितः
 CE_N 6:60 दरिद्रान्वीक्ष्य चेतो मे] C; दरिद्रवीक्ष्य चेतो मे A; दरिद्रान्वीक्ष्य चेतोमे
 E_N 6:60 दीर्यते कृपया विभो] CE_N ; दीर्यते कृपया विभो A 6:60 किमकृत्वा दरिद्रः
स्यादेतदाख्यातुमर्हसि] CE_N ; कि --- ख्यातुमर्हसि A 6:61 तीर्थान्यगत्वा क्षितिहेमधेनुं]
C; तीर्थान्यगत्वा क्षितिहेमधेनु A; तीर्थान्यगत्वा क्षितिहेमधेनुं E_N 6:61 कृष्णतिलान्न
दत्त्वा] E_N ; कृष्णतिलं न दत्त्वा A; कृष्णतिलान्नदत्त्वा C 6:61 जन्तुर्जायेत] CE_N ;
जंतुजायेत A 6:61 दारिद्र्यजराभिभूतः] $em.$; दारिद्र्यजराभिभूतः A; दारिद्र्यरुजाभिभू-
तः CE_N 6:62 तिलस्य च माहात्म्यं] A; तिलस्य च माहात्म्य C; तिलस्यमाहात्म्यं
 E_N 6:62 गवाञ्चैव भूदानस्य च मे वद] CE_N ; ग --- A 6:63 नमुचिर्नाम दैत्येन्द्रं]
 CE_N ; नमुचिनाम दैत्येन्द्र A 6:63 पुराच्युतः] AC; पुरा ऽच्युतः E_N

उद्वेजयन्तं गीर्वाणं क्रोधतामगमत्तदा ॥ ६:६३ ॥

क्रोधात्स्वेदलवास्तस्य निष्पेतुर्धरणीतले ।

ते बभूवुस्तिलाः कृष्णास्तस्मात्ते पावनाः स्मृताः ॥ ६:६४ ॥

देवान्पितृसमुद्दिश्य यो ददाति तिलोदकम् ।

तृप्यन्ति पितरस्तस्य वर्जिता नरकैस्त्रिभिः ॥ ६:६५ ॥

मेदोऽसृक्पूयगर्तेषु न निमज्जन्ति ते नराः ।

पितरश्च विमुक्ताः स्युस्तिलोदकफलेन वै ॥ ६:६६ ॥

श्राद्धं कुर्वन्ति ये नित्यं पितृभक्ताश्च मानवाः ।

तेषां तृप्ता हि पितरः स च तृप्तो यमालये ॥ ६:६७ ॥

कुम्भीपाकस्तु निरयो न तेषां प्रभविष्यति ।

पितृलोकञ्च यास्यन्ति श्राद्धकारयिता नराः ॥ ६:६८ ॥

पितृन्देवान्समुद्दिश्य नित्यं दीपप्रदायिनः ।

तामिस्रश्चान्धतामिस्रौ नरकौ न भविष्यतः ॥ ६:६९ ॥

लोचने च शुभे तेषां दृक्शक्तिश्च न नश्यति ।

६:६३ क्रोधतामगमत्तदा] CE_N ; क्रोधत्रा(?)म्रगमत्तदा A^c ; क्रोधत्रा(?)म्रगमत्तमदा A^{ac} (unmetrical) ६:६४ क्रोधात्स्वेदलवास्तस्य] CE_N ; क्रोधा स्वेदलवास्तस्य A ६:६४ निष्पेतुर्धरणीतले] $em.$; निष्पेतुर्धरणीतले AC ; निष्पेतुर्धरणीतले E_N ६:६४ कृष्णास्तस्मात्ते] E_N ; कृष्णा तस्मात्ते A ; कृष्णास्तस्मान्ते C ६:६५ देवान्पितृसमुद्दिश्य] $em.$; देवां पितृं समुद्दिश्य A ; देवान्पितृसमुद्दिश्य C ; देवान् पितृन् समभ्यर्च्य E_N ६:६५ तृप्यन्ति पितरस्तस्य] CE_N ; तृ --- A ६:६५ त्रिभिः] CE_N ; तृभिः A ६:६६ मेदोऽसृक्पूयगर्तेषु] E_N ; मेदोऽसृक्पूयगर्तेषु C ६:६६ पितरश्च विमुक्ताः स्युस्ति°] CE_N ; पितरस्य विमुक्तस्य-स्ति° A ६:६७ श्राद्धं] CE_N ; श्राद्ध A ६:६७ नित्यं] AE_N ; गित्यं C ६:६७ मानवाः] C ; मानवा A ; ये नराः E_N ६:६७ तेषां तृप्ता हि पितरः] E_N ; तेषां तृप्ता हि पितर A ; तेषा तृप्ति हि पितरः C ६:६७ च तृप्तो] AE_N ; च तृप्ता C ६:६८ कुम्भीपाकस्तु निरयो] CE_N ; कुम्भीपाकं तु निरये A ६:६८ प्रभविष्यति] CE_N ; प्रभविष्य --- A ६:६८ पितृलोकञ्च यास्यन्ति] CE_N ; --- यास्यन्ति A ६:६८ श्राद्धकारयिता] AC ; श्राद्धं कारयिता E_N ६:६९ पितृन्देवान्समुद्दिश्य] $conj.$; पितृ देवा समुद्दिश्य A ; पितृदेवान्समुद्दिश्य C ; पितृन् देवान् समुद्दिश्य E_N ६:६९ नित्यं दीपप्रदायिनः] C ; नित्यदीपप्रदायिनः A ; नित्यं दीप प्रदायिनः E_N ६:६९ तामिस्रश्चान्धतामिस्रौ नरकौ न भविष्यतः] $conj.$; तामिस्रौ चान्धतामिस्रौ नरकौ न भविष्यति A ; तामिस्रश्चान्धतामिस्रौ नरको न भविष्यति: C ; तामिस्रश्चान्धतामिस्रौ नरकौ न भविष्यतः E_N ६:७० दृक्शक्तिश्च न] AC ; दृक्शक्तिश्चन E_N

उपानच्छत्रसंयुक्तं तिलपात्रं ददाति यः॥ ६:७०॥

स्वच्छशीताम्बुपूर्णं करकेण च संयुतम् ।

द्विजेभ्यः शिवभक्तेभ्यस्स न याति यमालयम्॥ ६:७१॥

विद्याधरपदं प्राप्य मोदते सुचिरं दिवि ।

कालान्तरे यदा मर्त्यमागच्छति नरोत्तमः॥ ६:७२॥

उदितोदितवंशे ऽस्मिन्जन्म तस्य भवेद्भवम् ।

एतत्तिलस्य माहात्म्यं कथितं वरवर्णिनि॥ ६:७३॥

कृष्णाजिनस्य माहात्म्यं कथयाम्यधुना शृणु ।

यत्कृष्णं तदृचां रूपं यद्वभु यजुषां स्मृतम्॥ ६:७४॥

यच्छुक्लं तद्वेत्साम्नां कृष्णसारस्य सुन्दरि ।

अतस्तदजिनं पुण्यन्त्रैविद्येनाभ्यलंकृतम्॥ ६:७५॥

तस्माद्देयं प्रयत्नेन कुम्भीनरकभीरुभिः ।

अजिनन्तिलपूर्णं तु दद्याद्रौप्यमयं खुरम्॥ ६:७६॥

हेमशृङ्गं सुचैलाङ्गं कांस्यदोहं द्विजन्मने ।

६:७० °संयुक्तं तिलपात्रं ददाति यः] E_N ; °संयुक्ततिलपात्रं ददाति यः C; °संयुक्तं तिल-
पात्रं ददाति यः A ६:७१ स्वच्छशीताम्बुपूर्णं करकेण च संयुतम्] *em.*; स्वच्छशीता-
म्बुपूर्णं क --- A; स्वच्छशीताम्बुपूर्णं करकेण च संयुतम् C; स्वच्छशीताम्बुपूर्णं नरकं
न च संयुतं E_N ६:७१ द्विजेभ्यः शिवभक्तेभ्यस्स न] *em.*; द्विजेभ्यः शिवभक्तेभ्यस्स न A;
द्विजेभ्यः शिवभक्तेभ्यो न स CE_N ६:७२ मर्त्यमागच्छति नरोत्तमः] C; मर्त्यामागच्छ-
न्ति नरोत्तमः A; मर्त्यमागच्छन्ति नरोत्तमाः E_N ६:७३ उदितोदितवंशे ऽस्मिन् जन्म]
 E_N ; उदितोदितवंशे ऽस्मिन् जन्म A; उदितोदितवंशे ऽस्मिन्जन्म C ६:७३ एतत्तिलस्य]
A; एतत् तिलानां CE_N ६:७३ वरवर्णिनि] AC; वर वर्णिनि E_N ६:७४ कृष्णाजिन-
स्य माहात्म्यं कथयाम्यधुना शृणु] C; कृष्ण --- म्यधुना शृणु A; कृष्णाजिनस्य माहात्म्यं
कथयाम्य धुना शृणु E_N ६:७४ यत्कृष्णं तदृचां रूपं] *em.*; यत्कृष्णं तदृचा रूपं A;
यत्कृष्णं तदृचां रूपं C; यत्कृष्णतदृचां रूपं E_N ६:७४ यद्वभु यजुषां स्मृतम्] C; यद्वभु
यजुषां स्मृतम् A; यद् वभ्रं यजुषां स्मृतं E_N ६:७५ यच्छुक्लं तद्वेत्साम्नां] E_N ; य
शुक्लन्तद्वेत्साम्नां A; यच्छुक्लन्तद्वेत्साम्नां C ६:७५ °भ्यलंकृतम्] A; °भ्यलंकृतम् C;
°प्यलङ्कृतं E_N ६:७६ प्रयत्नेन कुम्भीनरकभीरुभिः] CE_N ; प्रयत्नेन पुंभि नरकभीरुभिः
A ६:७६ अजिनन्तिलपूर्णं तु दद्याद्रौप्यमयं खुरम्] C; अजिनन्तिलपूर्णं तु दद्याद्रौप्य ---
A; अजिनं तिलपूर्णं तु दद्याद्रौप्यमयं खुरम् E_N ६:७७ हेमशृङ्गं सुचैलाङ्गं कांस्यदोहं
द्विजन्मने] *em.*; --- सुचैलाङ्गं कांस्यदोहं द्विजन्मने A; हेमशृङ्गं सुचैलाङ्गं कांस्यदोहं
द्विजातये C; हेमशृङ्गं सुचैलाङ्गं कांस्यदोहं द्विजातये E_N

चतुःसागरपर्यन्ता सशैलवनकानना ॥ 6:77 ॥

दत्तानेन भवेत्पृथ्वी दत्त्वा त्रिभुवनेश्वरि ।

अक्षयं लभते लोकन्तिलधेनुप्रदायकः ।

युगान्ते च परिभ्रष्टो जायते पृथिवीपतिः ॥ 6:78 ॥

भगवानुवाच ।

भीतैस्तारकतः सुतस्सुरगणैर्मत्तः पुरा याचितः ।

तद्धेतोः कृपया मया तु मदनादुत्पाद्यमाने सुते ।

सत्तेजो ऽग्निरपादुपेत्य तदभूद्वह्नेः कुमारः प्रभुः ।

तच्छेषं कनकं बभूव गिरिजे तेनातिपुण्यं स्मृतम् ॥ 6:79 ॥

विप्रेभ्यः शिवभक्तेभ्यो मासि मासि तिलान्ददत् ।

नानादुःखप्रदं घोरं नरकं न स पश्यति ॥ 6:80 ॥

माधव्यां पञ्चदश्यां तु तिलान्मधुसमन्वितान् ।

सप्तभ्यो वाथ पञ्चभ्यो ब्राह्मणेभ्यः सदक्षिणान् ॥ 6:81 ॥

धर्मराजस्तु सुप्रीत इति दद्याद्वरं ध्रुवम् ।

पापं विहाय स श्रीमान्निर्मलत्वं प्रजायते ॥ 6:82 ॥

यमाय धर्मराजाय मृत्यवे चान्तकाय च ।

वैवस्वताय कालाय सर्वलोकक्षयाय च ॥ 6:83 ॥

6:77 चतुःसागरपर्यन्ता सशैलवनकानना] CE_N ; चतुसागरपर्यन्तं सशैलवनकानना A
 6:78 दत्तानेन भवेत्पृथ्वी दत्त्वा त्रिभुवनेश्वरि] *em.*; दत्तानेन भवेत्पृथ्वी दत्त्वा त्रिभुवनेश्व-
 री C; दद्यात्तेन भवेत्पृथ्वी दत्त्वा तृभुवनेश्वरी A; दत्ता तेन भवेत्पृथ्वी दत्ता त्रिभुवनेश्वरि
 E_N 6:78 लोकन्तिलधेनुप्रदायकः] CE_N ; लोका तिलधेनोः प्रदायकः A 6:79 सु-
 तस्सुरगणैर्मत्तः पुरा याचितः] C; सु --- त्तः पुरा याचितः A; सुतः सुरगणैर्मत्तः
 पुरा याचित E_N 6:79 मदनादुत्पाद्यमाने सुते] C; मदनादुत्पाद्यमानो सुते A; मद-
 ना दुत्पाद्यमाने सुते E_N 6:79 तच्छेषं कनकं बभूव गिरिजे] C; तच्छेषं कनकं षुभूव
 गिरिजे A; यच्छेषं कनकं बभूव गिरिजे E_N 6:80 तिलान्ददत्] CE_N ; तिला ददत्
 A 6:80 नानादुःखप्रदं घोरं नरकं] E_N ; नाना --- रकं A; नानादुःखप्रदं घोरन्नरकं
 C 6:81 माधव्यां पञ्चदश्यां तु] A; वैशाख्यां पञ्चदश्यान्तु C; वैशाख्यां पञ्चदश्यान्तु
 E_N 6:81 तिलान्मधुसमन्वितान्] C; तिलां मधुसमन्वितम् A; तिलान्मधु समन्वितान्
 E_N 6:81 सदक्षिणान्] C; सदक्षिणाम् AE_N 6:82 दद्याद्वरं] CE_N ; दद्यां नरो A
 6:82 निर्मलत्वं] AC; निर्मलश्च E_N 6:83 मृत्यवे चान्तकाय च] CE_N ; --- च A

उग्रदण्डोग्रहस्ताय महिषासनगामिने ।
शासित्रे च नमस्तुभ्यं नरकाधिपतये नमः ॥ 6:84 ॥

एकैकस्य पदस्यापि तिलमिश्रजलाञ्जलिम् ।
त्रींस्त्रीन्कृष्णचतुर्दश्यां नदीङ्गत्वा तु निर्वपेत् ॥ 6:85 ॥

हविष्यैकाशनः शान्तस्त्रयोदश्यां समाहितः ।
आजन्मचरितं पापं दहत्याशु न संशयः ।
युगान्ते च परिभ्रष्टो जायते पृथिवीपतिः ॥ 6:86 ॥

भगवानुवाच ।
गावः प्रजज्ञिरे पुण्या मथ्यमाने ऽमृते पुरा ।
माननीया महाभागा देवानामपि नित्यशः ॥ 6:87 ॥

तासां गात्रेषु सर्वेषु विबुधाः पर्यवस्थिताः ।
तस्मात्पुण्यतमा ज्ञेयास्तासां दानाद्विवं व्रजेत् ॥ 6:88 ॥

हेमशृंगां रौप्यक्षुरां रत्नाङ्गीं कांस्यदोहिनीम् ।
सचैलघण्टाङ्गान्दद्याच्छिवभक्तद्विजन्मने ॥ 6:89 ॥

गोलोके स्वर्गलोके वा वासस्तेषां भविष्यति ।
सर्वद्वन्द्वविनिर्मुक्ता वसेयुर्गोप्रदायिनः ॥ 6:90 ॥

6:84 उग्रदण्डोग्रहस्ताय] C; उग्रदण्डाय हस्ताय E_N 6:84 नमस्तुभ्यं] C; नमस्तु भ्यं E_N 6:85 एकैकस्य पदस्यापि] em.; एकैकस्य पदस्यपि A; एकैकस्य पदस्यास्य C; एकैकस्य प्रमादस्य E_N 6:85 तिलमिश्रजलाञ्जलिम्] conj.; तिलमिश्रजलाञ्जलिम् A; तिलमिश्रं लाञ्जलिम् C (unmetrical); तिलमिश्रजलाञ्जलिं E_N 6:85 त्रींस्त्रीन्कृष्णचतुर्दश्यां] C; त्रींस्त्रीन्कृष्णचतुर्दश्यान् A; त्रिस्त्रिः कृष्णचतुर्दश्यां E_N 6:85 नदीङ्गत्वा] CE_N; नदि गत्वा A 6:86 हविष्यैकाशनः शान्तस्त्र०] E_N; हविष्यैकाशन शान्तस्त्र० A; हविष्यैकाशनः शान्तस्त्र० C 6:86 पापं] CE_N; पापः A 6:86 जायते पृथिवीपतिः] CE_N; --- A 6:87 मथ्यमाने] CE_N; चक्ष्यमाने (?) A 6:88 पर्यवस्थिताः] CE_N; पर्यवस्थिताः A 6:88 तस्मात्पुण्यतमा ज्ञेयास्तासां दानाद्विवं] C; तस्मात्पुण्यतमा ज्ञेया तासां दाना दिवं A; तस्मात्पुण्यतमा ज्ञेयास्तासां दाने दिवं E_N 6:89 रौप्यक्षुरां] em.; रौप्यक्षुरां E_N; रौप्यक्षुरा (?) A; रौप्यक्षुरां C 6:89 कांस्यदोहिनीम्] CE_N; --- A 6:89 सचैलघण्टाङ्गान्दद्याच्छिवभक्तद्विजन्मने] E_N; --- ऽ घ ऽ ऽ गान्दत्य गिवभक्तिद्विजन्मने A; सचैलघण्टां गान्दद्याच्छिवभक्तद्विजन्मने C 6:90 गोलोके] CE_N; गोलोकः A 6:90 ०मुक्ता] CE_N; ०मुक्त A 6:90 वसेयुर्गो०] CE_N; वसेयुर्गो० A

स्वपापप्रग्रहैर्बद्धाः पतन्ति निरयांबुधौ ।
नौरिवानिलविक्षिप्ता दातृस्तारयते हि गौः ॥ 6:91 ॥

देव्युवाच ।
दरिद्रेण कथं कृत्यं गोप्रदानं सुरोत्तम ।
कथं वा स्वर्गमाप्नोति तद्भवान्वक्तुमर्हति ॥ 6:92 ॥

भगवानुवाच ।
दद्यादाज्यमयीं धेनुं दरिद्रो द्रविणैः सह ।
स मृतो ऽमृतवाहिन्यां सुरै रमत इच्छया ॥ 6:93 ॥

आज्यालाभे जलमयीं दद्याद्धेनुं सदक्षिणाम् ।
पिपासादि महादुःखं हित्वा यात्यमरालयम् ॥ 6:94 ॥

गवां घ्रासं दरिद्रेण कर्तव्यं प्रातरेव हि ।
मन्त्रेणैव समायुक्तो मुच्यते सर्वकिल्बिषैः ॥ 6:95 ॥

स्वर्गगामी च भवति परिभ्रष्टो महाधनी ।
गवाद्ये च भवेज्जन्म गवाद्यश्च भवत्यसौ ॥ 6:96 ॥

अग्निहोत्रं हुतन्तेन पितृदेवाश्च तर्पिताः ।
स स्नातः सर्वतीर्थेषु यो ददाति गवाह्निकम् ॥ 6:97 ॥

6:91 °ग्रहैर्बद्धाः] C; ग्रहैर्बद्धा A; ग्रहैर्बद्धाः E_N 6:91 निरयांबुधौ] AE_N; निरयांबु-
धौ C 6:91 नौरिवा°] CE_N; न्वौरिवा° A 6:91 दातृस्तारयते] E_N; दातृ तारयते
A; दातृस्तारयते C 6:92 कथं कृत्यं गोप्रदानं सुरोत्तम] C; --- सुरोत्तमः A; कथं
कार्यं गोप्रदानं सुरोत्तम E_N 6:92 स्वर्गमाप्नोति] AC; स्वर्गमानोति E_N 6:92 तद्भवान्व-
न्व°] CE_N; तद्भवा व° A 6:93 दद्यादाज्यमयीं धेनुं] E_N; दद्यादाज्यमयी धेनु A;
दद्यादाज्यमयीमधनुं C 6:93 सुरै] A; नद्यां CE_N 6:94 आज्यालाभे जलमयी] em.;
आज्यालाभे जलमयी A; आज्यालाभे जलमयी C; आज्यालाभेजलमयी E_N 6:94 धेनुं
सदक्षिणाम्] CE_N; धेनु सदक्षिणम् A 6:94 महादुःखं] AE_N; महदुःखं C 6:94 या-
त्यमरालयम्] CE_N; यात्यमरा --- A 6:95 गवां घ्रासं] C; --- घ्रास A; गवां घ्रासं
E_N 6:95 मन्त्रेणैव] em.; मन्त्रेणैव C; सन्त्रेणैव E_NA 6:95 °किल्बिषैः] A; °पातकैः
CE_N 6:96 महाधनी] conj.; महाधने] ; AC; महामुने E_N 6:96 गवाद्ये च] AC;
गवाद्येच E_N 6:96 भवेज्जन्म] C; भवेज्जन्म A; भवेन्म E_N 6:97 अग्निहोत्रं] C;
अग्निहोत्र A; अग्नि होत्रं E_N 6:97 ददाति] AE_N; दद्याति C 6:97 स स्नातः]
AC; सुस्नातः E_N 6:97 गवाह्निकम्] CE_N; --- A

उत्पन्नामृतमथने सुरभी लोकधारिणी ।
 इदं ग्रासं गृहाण त्वमिदं मे व्रतमुत्तमम् ॥ ६:९८ ॥
 गवां ग्रासं यथा देयं सौरभेये तथैव च ।
 तुल्यमेव फलं दृष्टं किन्तु मन्त्रः पृथक्पृथक् ॥ ६:९९ ॥
 सर्वलोकधरा ह्येते जीवितान्नप्रदायकाः ।
 ग्रासं गृह्णन्तु तुष्टास्तु एतन्मे व्रतमुत्तमम् ॥ ६:१०० ॥
 नित्यं परगवे दद्याद्गृहीत्वा दुर्लभं व्रतम् ।
 रक्षन्ति च भयाद्गोरादृशने पापनाशनाः ॥ ६:१०१ ॥
 गवां कण्डूयनं कुर्याद्ग्रासं दत्त्वा नगात्मजे ।
 प्रदक्षिणत्रयं कृत्वा गोप्रदानफलं लभेत् ॥ ६:१०२ ॥
 पुण्यकाले तु संप्राप्ते वृषोत्सर्गं करोति यः ।
 स याति रुद्रलोकं तु यदि नीलो भविष्यति ॥ ६:१०३ ॥
 अलाभे नीलषण्डस्य पितृभिः सह संयुतः ।
 स्वर्गलोकमवाप्नोति भ्रष्टो भवति भोगवान् ॥ ६:१०४ ॥
 लांगूलाग्रं सितं यस्य क्षुरं शृंगञ्च सुव्रते ।
 लोहितानि च गात्राणि नीलषण्डः स उच्यते ॥ ६:१०५ ॥

६:९८ उत्पन्ना°] CE_N; --- त्पना° A ६:९८ इदं] A; इमं CE_N ६:९८ गृहाण त्वमि-
 दं] em.; गृहाण त्वमिदं AC^{ac}; गृहाण त्वं इदं C°; गृहाणाम्ब E_N ६:९९ गवां] C;
 गवा A ६:९९ दृष्टं किन्तु मन्त्रः] CE_N; दृष्टं किन्तु मन्त्र A ६:९९ पृथक्पृथक्] AC;
 पृथक्पृथक् E_N ६:१०० सर्वलोकधरा] AC; सर्वलोक धरा E_N ६:१०० जीवितान्नप्र-
 दायकाः] C; जीवितान्नप्रदायकः A; जीवितानां प्रदायकाः E_N ६:१०० ग्रासं गृह्णन्तु
 तुष्टास्तु एतन्मे व्रतमुत्तमम्] C; ग्रासं गृह्णन्तु दृष्टा तु एतन्मे --- A; ग्रासं गृह्णन्तु तुष्टास्तु
 एतन्मेव्रतमुत्तमम् E_N ६:१०१ नित्यं परगवे दद्याद्] C; --- त्यं परगवे दद्यां A; नित्यं
 परगवे दद्या E_N ६:१०२ नगात्मजे] CE_N; नगात्मजा A ६:१०२ गोप्रदानफलं] C;
 गोप्रदानं फलं A; गो प्रदानफलं E_N ६:१०३ वृषोत्सर्गं] E_N; वृषोत्सर्गं A; वृषो-
 त्सर्गं C ६:१०३ भविष्यति] CE_N; भ --- A ६:१०४ अलाभे नील°] CE_N; ---
 ल A ६:१०४ षण्डस्य] A; षण्डस्य CE_N ६:१०४ पितृभिः सह संयुतः] CE_N;
 पितृभि षह संयुतः A ६:१०४ स्वर्गलोकमवाप्नोति] AC; स्वर्गलोक मवाप्नोति E_N
 ६:१०५ लांगूलाग्रं सितं] CE_N; लांगूलाग्रितं A ६:१०५ क्षुरं शृंगञ्च सुव्रते] em.; क्षुर
 शृंगञ्च सुव्रते A; क्षुरं शृंगञ्च सुव्रते C; क्षुराः शृङ्गे च सुव्रते E_N ६:१०५ नीलषण्डः स]
 CE_N; नीलषण्डस्य A

अनङ्वाहो ऽपि बहुशो यः प्रयच्छेद्विजोत्तमे ।
तेन पुण्यफलेनैव स्वर्गलोके महीयते ॥ 6:106 ॥

भगवानुवाच ।
द्रव्याणां यावतां योनिः क्षितिरेव विधीयते ।
किञ्च तेन न दत्तं स्याद्यः प्रयच्छति गां प्रिये ॥ 6:107 ॥

ममैषा प्रथमा मूर्तिरिति तस्या महत्फलम् ।
करोटीगतमप्यम्भः क्षितौ गत्वा शुचीभवेत् ॥ 6:108 ॥

निवर्तनसहस्राद्यामवनीं सस्यशालिनीम् ।
शिवभक्ताय विप्राय दद्याच्छतमखो भवेत् ॥ 6:109 ॥

ये हरन्ति महीं दत्तामात्मनाथ परेण वा ।
दिव्यवर्षसहस्राणि रौरवे निवसन्त्यघाः ॥ 6:110 ॥

परमाक्षरजापेन प्राणायामशतेन च ।
ध्यानधारणयोगाच्च क्षितिहर्ता न शुद्ध्यति ॥ 6:111 ॥

देव्युवाच ।
निवर्तनसहस्राद्यामवनीं सस्यमालिनीम् ।

6:106 बहुशो] CE_N ; बहुशो A 6:106 द्विजोत्तमे] CE_N ; द्विजोत्तमः A 6:106 मही-
यते] CE_N ; महीय --- A 6:107 योनिः] CE_N ; योनि A 6:107 यः प्रयच्छति गां
प्रिये] AC; यःप्रय च्छति गां प्रिये: E_N 6:108 तस्या महत्फलम्] A; तस्याः फलं म-
हत् C; तस्याःफलं महत् E_N 6:108 करोटीगतमप्यम्भः] AC; करोटीगतमप्यम्भः E_N
6:108 शुचीभवेत्] C; शुचीम्भवेत् A; शुची भवेत् E_N 6:109 निवर्तनसहस्राद्यामवनीं]
conj.; निवर्तनसहस्राद्यामवनी A; निवर्तनसहस्राद्यामवतीं C; निवर्तनसहस्राद्यामवनी
 E_N (unmetrical) 6:109 सस्यमालिनीम्] AC; सस्यशालिनी E_N 6:109 शिवभक्ता-
य विप्राय दद्याच्छतमखो] CE_N ; --- दद्या शतमखो A 6:110 महीं दत्तामात्मनाथ]
conj.; मही दत्तामात्मनाथ A; महीं दत्तां स्वयम्वाथ CE_N 6:110 दिव्यवर्षसहस्राणि
रौरवे निवसन्त्यघाः] C; दिव्यं वर्षसहस्राणि रौरवे निवसन्त्यघा A; दिव्यवर्षसहस्राणि
रौरवे निवसन्त्यघः E_N 6:111 °जापेन] CE_N ; °जाप्योवो (?) A 6:111 ध्यान-
धारणयोगाच्च क्षितिहर्ता] C; ध्यानधारणयोगा च क्षितिहर्ता A; ध्यान धारण योगाच्च
क्षितिहर्ता E_N 6:112 निवर्तनसहस्राद्यामवनीं सस्यमालिनीम्] C; निवर्तनसहस्राद्य-
मवनी सस्यमालिनी A; निवर्तन सहस्राद्यामवनीं सस्यशालिनीं E_N (unmetrical)

कथं दरिद्रा दास्यन्ति तदुपायं ब्रवीहि मे ॥ 6:112 ॥

भगवानुवाच ।

गोचर्ममात्रमपि गां यो ददाति शुचिस्मिते ।

स भविष्यति सुव्यक्तमिन्द्रस्यार्धासनातिथिः ॥ 6:113 ॥

देव्युवाच ।

गोचर्ममात्रमपि गां यदा दातुं न शक्यते ।

तदा किं तु दरिद्रेण कर्तव्यञ्जगतांपते ॥ 6:114 ॥

भगवानुवाच ।

शुचावुद्धृत्य मृद्भारं सुगन्धीकृत्य यत्नतः ।

दद्याद्गुणवते नित्यं भूदानफलमाप्नुयात् ॥ 6:115 ॥

एकच्छत्रां महीं कृत्वा महादेवाय शम्भवे ।

शिवभक्तद्विजेभ्यो वा दत्त्वा रुद्रसमो भवेत् ॥ 6:116 ॥

देव्युवाच ।

एकच्छत्रां वसुमतीं कथन्दद्यात्पृथग्जनः ।

तस्याः प्रतिनिधिम्ब्रूहि यथा याति परां गतिम् ॥ 6:117 ॥

भगवानुवाच ।

प्रसवन्तीञ्च गान्दद्याद्भक्तोभयसुसंस्थिताम् ।

6:112 कथं दरिद्रा दास्यन्ति तदुपायं ब्रवीहि मे] C; --- तदुपायं ब्रवीमि हे A; कथं दरिद्रा दास्यन्ति तदुपायं ब्रवीहिमे E_N 6:113 गोचर्ममात्रमपि] A; गोचर्ममात्रां यपि CE_N 6:113 सुव्यक्तमिन्द्रस्यार्धासनातिथिः] C; सुव्यक्तमिन्द्रस्यार्धासनातिथि A; सुव्यक्तमिन्द्रस्यार्धासनातिथिः E_N 6:114 देव्युवाच] CE_N; देव्युवाच A 6:114 यदा] CE_N; कदा A 6:114 पते] AE_N; परे C 6:115 शुचावुद्धृत्य मृद्भारं सुगन्धीकृत्य यत्नतः] C; शुचावु ऽ --- ऽ तः A; शुचावुद्धृत्यमृद्भारं सुगन्धी कृत्य यत्नतः E_N 6:115 दद्याद्गुणवते नित्यं] C; दद्याद्गु ऽ वते नित्य A; दद्याद्गुणवते नित्यं E_N 6:115 भूदानफलमाप्नुयात्] AC; भूदान फलमाप्नुयात् E_N 6:116 महीं] E_N; मही AC 6:116 शम्भवे] AE_N; संभवे C 6:116 शिवभक्तद्विजेभ्यो] AC; शिवभक्त द्विजेभ्यो E_N 6:117 वसुमतीं] CE_N; वसुमती A 6:117 दद्यात्पृथग्जनः] CE_N; दद्यात्पृथग्जनैः A 6:117 प्रतिनिधिम्ब्रूहि] AC; प्रतिनिधिम्ब्रूहि E_N 6:117 यथा याति परां गतिम्] C; यथा याति प --- A; यथायान्ति परां गतिम् E_N 6:118 भगवानुवाच] CE_N; भ --- A 6:118 प्रसवन्तीञ्च गान्दद्याद्भक्तोभयसुसंस्थिताम्] C; --- गा दद्याद्भक्तोभयसुसंस्थिताम् A; प्रसवन्तीञ्च गान्दद्याद् भक्तोभयसुसंस्थितां E_N

पृथ्वीदानफलं ह्येतत्स्वर्गलोकाभिकांक्षिणाम् ॥ 6:118 ॥

एकजन्मानुगाः सर्वे दानधर्मफलोदयाः ।

गोमहीकनकानान्तु सप्तजन्मानुगाः प्रिये ॥ 6:119 ॥

देव्युवाच ।

बालवृद्धातुराल्पाङ्गैर्भगवन्शक्यते कथम् ।

उपवासत्रयं कर्तुन्तदुपायञ्च मे वद ॥ 6:120 ॥

भगवानुवाच ।

यः पृथ्वीभाजनं कृत्वा भुङ्क्ते पर्वसु यत्नतः ।

अहोरात्रेण चैकेन त्रिरात्रफलमश्नुते ॥ 6:121 ॥

एतदुक्तं मया देवि शक्तिहीनहिताय वै ।

शक्तानां तु भवेन्नैवं विधिः सर्वत्र सुन्दरि ॥ 6:122 ॥

हेमवर्णमजं दत्त्वा शिवभक्तद्विजन्मने ।

अग्निलोकमवाप्नोति बहुपापात्मिको ऽपि सन् ॥ 6:123 ॥

भूमिदानाद्भवेत्स्वर्गो रत्नदानाद्रवेः पुरम् ।

वस्त्रदः शशिलोकं तु तारदो वैष्णवं पुरम् ॥ 6:124 ॥

6:118 ह्येतत्स्वर्गं] CE_N ; ह्येतत् स्वर्गं° A 6:118 °लोकाभिकांक्षिणाम्] A; °लोके-
भिकांक्षिणाम् C; °लोकाभिकांक्षिणा E_N 6:119 एकजन्मानुगाः] CE_N ; एकजन्मानुगा
A 6:119 °दयाः] CE_N ; °दया A 6:119 सप्तजन्मानुगाः] CE_N ; सप्तजन्मानुगां A
6:120 बालवृद्धातुराल्पाङ्गैर्भगवन् शक्यते] E_N ; बालवृद्धातुराल्पाङ्गैर् भगवं शक्यते A; बा-
लवृद्धातुराल्पाङ्गैर्भगन् = क्यते C (unmetrical) 6:120 उपवासत्रयं कर्तुन्तदुपायञ्च] E_N ;
उपवासं त्रयं कर्तुं तदुपायञ्च A; उपवासत्रयं कर्तुन्तदुपायञ्च C 6:121 भगवानुवाच] *em.*;
भ --- A; देवदेव उवाच CE_N 6:121 यः पृथ्वीभाजनं कृत्वा] C; --- थ्वी भाजनं कृत्वा
A; यः पृथ्वी भाजनं कृत्वा E_N 6:121 त्रिरात्रं] CE_N ; त्रिरात्रं° A 6:122 एतदुक्तं
मया देवि शक्तिहीनहिताय] AC; एतदुक्तंमया देवि शक्ति ही नहिताय E_N 6:122 भ-
वेन्नैवं विधिः] C; भवे नैव विधि A; भवेन्नैव विधिः E_N 6:123 शिवभक्तद्विजन्मने]
AC; शिवभक्त द्विजन्मने E_N 6:123 अग्निलोकमवाप्नोति बहुपापात्मिको ऽपि सन्] C;
अग्निलोकमवाप्नोति बहुपापात्मतामपि A; अग्निलोकमवाप्नोतिबहुपापात्मिको ऽपि सन्
 E_N 6:124 भूमिदानाद्भवेत्स्वर्गो] E_N ; भूमिदानाद्भवे --- म्सा; भूमिदानान्नभेत्स्वर्गं C
6:124 रत्नदानाद्रवेः पुरम्] C; --- पुरं A; रत्नदानाद्रवेःपुरं E_N 6:124 तारदो वैष्णवं
पुरम्] C; तारदो वैष्णवे पुरे A; तारदोवैष्णवं पुरं E_N

तिलहेमप्रदातारो यान्ति रुद्रस्य चालयम् ।
 कांस्यताम्रप्रवालानि दत्त्वैति वसुमन्दिरम् ॥ 6:125 ॥
 मुक्तामणिविचित्राणि हीनजातीनि यान्यपि ।
 दत्त्वा शक्रपुरं याति तिलहोमाच्च मानवाः ॥ 6:126 ॥
 दधि क्षीरं गुडं सर्पिर्यः प्रयच्छति नित्यशः ।
 यक्षलोकपुरं याति मधुदानेन चैव हि ॥ 6:127 ॥
 चन्दनागरुकर्पूरकङ्कोलकलवङ्गकान् ।
 दत्त्वान्यानि सुगन्धीनि ब्रजेद्रन्धर्वतान्नरः ॥ 6:128 ॥
 अलङ्कृत्य च ये कन्यां प्रयच्छन्ति त्वयाचिताम् ।
 ते नराः स्वर्गमेष्यन्ति ये च धान्यप्रदायिनः ॥ 6:129 ॥
 माषमुद्गादिकान् ब्रीहिन्ये ददत्यसकृन्नराः ।
 ते ऽपि स्वर्गङ्गमिष्यन्ति ये चान्ये ह्यभयप्रदाः ॥ 6:130 ॥
 रूपयौवनसम्पन्नां वस्त्राभरणभूषिताम् ।
 युवतीं ये प्रयच्छन्ति यान्ति वैद्याधरं पदम् ॥ 6:131 ॥

6:125 कांस्यताम्रप्रवालानि दत्त्वैति वसुमन्दिरम्] C; कांस्यताम्रप्रवालानि दत्त्वैति वसुमुन्द-
 त्रि A; कांस्यताम्रप्रवालानि दत्तेति वसुमन्दिरम् E_N 6:126 मुक्तामणिविचित्राणि] em.;
 मुक्तामणिविचित्राणि A; मुक्तामणिविचित्राणि C; मुक्तामणि विचित्राणि E_N 6:126 श-
 क्रपुरं] C; स्वर्गपुरं A; शक्रपुरं E_N 6:126 तिलहोमाच्च] C; तिलहोमा च A;
 तिलहोमाच्च E_N 6:127 दधि क्षीरं गुडं सर्पिर्यः] em.; दधि क्षीर गुडं सर्पि यः A;
 दधि क्षीरं गुडं सार्प्यः यः C; दधिक्षीरगुडं सर्पि ये E_N 6:127 नित्यशः] CE_N;
 नित्य स --- A 6:127 यक्षलोकपुरं याति] C; --- न्ति A; यक्षलोकपुरं यान्ति E_N
 6:127 मधुदानेन चैव हि] conj.; दधिदानेन चैव हि C; दधिदानेन चैव हि A; दधिदा-
 नेन चैव हि E_N 6:128 चन्दनागरुकर्पूरकङ्कोलकलवङ्गकान्] conj.; चन्दनागरुकपूरः
 ककोलकलवङ्गकाम् A; चन्दनागरुकर्पूरकङ्कोलकलवङ्गकम् CE_N 6:128 दत्त्वान्यानि
 सुगन्धीनि] CE_N; दद्याद्यानि सुगन्दानि A 6:128 ब्रजेद्रन्धर्वतान्नरः] CE_N; ब्रजे ग-
 न्धर्वतां नरः A 6:129 अलङ्कृत्य च ये कन्यां प्रयच्छन्ति त्वयाचिताम्] C; अलङ्कृत्य
 च यः कन्या संप्रयच्छत्ययाचितां A; अलङ्कृत्यच ये कन्यां प्रयच्छन्ति त्वयाचितां E_N
 6:129 स्वर्गमेष्यन्ति] CE_N; स्वर्गयेष्यन्ति A 6:130 माषमुद्गादिकान् ब्रीहिन्ये] conj.;
 मासमुद्गादिकां ब्रीही A; मुद्गमाषादिकां ब्रीहीन् C; मुद्गमाषादिकान्नानि E_N 6:130 द-
 दत्यसकृन्नराः लेम् CE_N; ददत्यसकृन्नरः A 6:130 ते ऽपि स्वर्गङ्गमिष्यन्ति ये चान्ये
 ह्यभयप्रदाः] CE_N; तपि --- न्ये ह्यभयप्रदा A 6:131 रूपयौवनसम्पन्नां] E_N; रूप-
 यौवनसम्पन्न A; रूपयौवन्नसम्पन्नां C

रतिसत्रञ्च यो दद्याद्वराभिः प्रमदाजनैः ।
कामदेवपुरं याति जातो ऽनङ्गसमो भवेत् ॥ ६:१३२ ॥

वेत्रासनञ्च शय्याञ्च प्रत्यब्दं यः प्रयच्छति ।
मोदते यक्षलोकेषु यक्षिणीभिः समन्वितः ॥ ६:१३३ ॥

इन्धनानि च यो दद्याद्विप्रेभ्यः शिशिरागमे ।
धनवान्नूपसंपन्नो दीप्ताग्निः सुभगो भवेत् ॥ ६:१३४ ॥

प्रतिश्रयं तृणं शय्याम्पुण्याग्निं शुद्धमानसाः ।
प्रत्यहं ये प्रयच्छन्ति ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ ६:१३५ ॥

गीतवादित्रयानानि देवानां नित्यदायिनः ।
जायन्ते ते च भोगाद्या गीतवादित्रबोधकाः ॥ ६:१३६ ॥

जवे यौवनसम्पन्नं सति हेमविभूषितम् ।
प्रयच्छेद्विजमुख्येभ्यो ब्रध्नस्याप्नोति पिष्टपम् ॥ ६:१३७ ॥

पुण्येन धनमाप्नोति सन्ततिं श्राद्धकर्मणा ।
तृणासिनां भवेद्राज्यं नित्यस्नानेन यक्षताम् ॥ ६:१३८ ॥

134 Cf. *Garuḍapurāṇa* 1.51.27ab: इन्धनानां प्रदानेन दीप्ताग्निर्जायते नरः ।

6:132 वराभिः] *conj.*; वाराणि A; आरिभिः CE_N 6:132 कामदेवपुरं याति] C^eE_N ; कामदेवपुरा यान्ति A; कामदेवपुरं यान्ति C^{ac} 6:133 मोदते यक्षलोकेषु यक्षिणीभिः समन्वितः] E_N ; मोदते य --- $\simeq \simeq \simeq$ न्वन्तं A; मोदते यक्षलोकेषु यक्षिणीभिःसं-मन्वितः C 6:134 दीप्ताग्निः] CE_N ; दीप्ताग्नि A 6:135 प्रतिश्रयं तृणं शय्याम्पु-ण्याग्निं शुद्धमानसाः] C; प्रतिश्रयं तृणं शय्य पुण्याग्निं शुद्धमानसा A; प्रतिश्रयं तृणं शय्याम्पुण्याग्निं शुद्धमानसाः E_N 6:136 जायन्ते ते च भोगाद्या गीतवादित्रबोधकाः] C; जायन्ति ते म --- धैका +: +A; जायन्ते ते च भोगाद्या गीतवादित्रबोधकाः E_N 6:137 जवे यौवनसम्पन्नं सति हेमविभूषितम्] A; जवे यौवनसम्पन्नं सति हेमावभूषितम् C; नवयौवनसम्पन्नं सति हेमविभूषि E_N (unmetrical) 6:137 प्रयच्छेद्विजमुख्येभ्यो] A; यो दद्याद्विजमुख्येभ्यो CE_N 6:137 ब्रध्नस्याप्नोति पिष्टपम्] C; बद्धस्याप्नोत् पिष्टपं A; ब्रध्नस्याप्नोति विष्टपम् E_N 6:138 सन्ततिं श्राद्धकर्मणा] *em.*; सन्ततिं श्राद्धकर्मणा A; सन्ततिं श्राद्धकर्मणा C; सन्ततिं श्राद्धकर्मणा E_N 6:138 तृणासिनां] A; तृणासिनां C; तृणासिना E_N 6:138 भवेद्राज्यं] CE_N ; भवेद्राज्य A 6:138 नित्यस्नानेन यक्षताम्] A; नित्यं स्नानेन यक्षताम् C; नित्यस्नानेन यक्षता E_N

प्रदानादुपभोग्यं स्यात्सौभाग्यं रसवर्जनात् ।
व्याधिशोकौ न जायेते सान्त्वदस्य महात्मनः ॥ 6:139 ॥

ब्रह्मचारी चिरायुर्वै स्वर्गः पर्णाशनेन तु ।
गुरुशुश्रूषया विद्वान्सुचक्षुर्दीपदानतः ॥ 6:140 ॥

भृगुप्रपतनाद्राज्यं पयोभक्षश्चरेद्विवि ।
अग्निप्रवेशेन नरः प्रयाति ब्रह्मणः पदम् ॥ 6:141 ॥

उपवासाद्गदाधीशो मौनेनाज्ञाप्रदो भवेत् ।
सर्वकामसमृद्धिस्तु जायते ऽन्नप्रदानतः ॥ 6:142 ॥

दानेन प्रेक्षणीयस्य मेधावी स्मृतिमान्भवेत् ।
लभते छत्रदानेन रम्याणि भवनानि च ॥ 6:143 ॥

गृहदानेन सुव्यक्तं नगरं लभते नरः ।
उपानहप्रदानेन प्राप्नुयाद्यानमुत्तमम् ॥ 6:144 ॥

हरशुश्रूषया राज्यं फलमूलाशिनामपि ।
विप्रायाश्चयुजे सर्पिर्दत्त्वा भवति रूपवान् ॥ 6:145 ॥

त्रिसन्ध्यासु जपन्देवि द्विजो भवति रूपवान् ।
द्रव्याणि भृत्यवर्गाश्च क्षेत्राणि च गृहाणि च ॥ 6:146 ॥

6:139 °पभोग्यं] C; °पभोगं A; °पभोग्य E_N 6:139 व्याधिशोकौ न जायेते सान्त्वदस्य महात्मनः] CE_N; व्याधिशोको न --- हात्मनः A 6:140 चिरायुर्वै] E_N; चिरायु वै AC 6:140 स्वर्गः] A; स्वर्ग C; स्वर्ग E_N 6:140 गुरुशुश्रूषया विद्वान्] C; गुरुशुश्रूषया विद्वो A; गुरुशुश्रूषयाविद्वान् E_N 6:140 सुचक्षुर्दीपदानतः] CE_N; सुचक्षु दीपदानतः A 6:141 भृगुप्रपतनाद्राज्यं] CE_N; भृगुप्रपतने द्रज्य A 6:141 अग्निप्रवेशेन नरः प्रयाति ब्रह्मणः पदम्] AC; अग्निप्रवेशेन नरः प्रयाति ब्रह्मः पदम् E_N 6:142 गदाधीशो] A; गजाधीशो CE_N 6:142 मौनेनाज्ञाप्रदो] AC; मौनेन ज्ञानदो E_N 6:142 सर्वकामसमृद्धिस्तु जायते ऽन्नप्रदानतः] C; सर्वकामस --- दानतः A; सर्वकामसमृद्धिस्तु जायते ऽन्नप्रदानतः E_N 6:143 स्मृतिमान्] CE_N; स्मृतिमां A 6:143 रम्याणि] E_N; रम्यानि AC 6:144 उपानहप्रदानेन] A; उपानहः प्रदानेन CE_N 6:145 फलमूलाशिनामपि] CE_N; फलमूलाशनामपि A 6:145 सर्पिर्दत्त्वा भवति रूपवान्] em.; सर्पि --- A; सर्पिर्दत्त्वा भवति रूपवान् CE_N 6:146 त्रिसन्ध्यासु जपन्देवि द्विजो भवति रूपवान्] A; त्रिसन्ध्यासु जपन्देवि द्विजो भवति नान्यथा C; त्रिसन्ध्यन्तु जपन्देवि द्विजो भवति नान्यथा E_N 6:146 द्रव्याणि भृत्यवर्गाश्च] em.; द्रव्याणि भृत्यवर्गाश्च AE_N; द्रव्यानि भृत्यवर्गाश्च C

ब्रह्मदेयां सुतान्दत्त्वा प्राप्नोत्याभरणानि च ।

इन्द्रत्वं वायुभक्षेण नीरोगत्वमहिंसया ॥ 6:147 ॥

महीमधिशयानस्य दिव्यशय्यागृहं भवेत् ।

पुष्पाढ्यं वा फलाढ्यं वा दत्त्वा विप्राय पादपम् ॥ 6:148 ॥

दिव्यस्त्रीधनपूर्णानि गृहाण्याप्नोति मानवः ।

शिवदीक्षांबुपूताय विप्रायाचमनाय च ॥ 6:149 ॥

कमण्डलुमपां पूर्णं दत्त्वा प्रेत्य सुखी भवेत् ।

पूजयन्ति दिवि प्रीता विबुधाः सत्यवादिनः ॥ 6:150 ॥

सलिलस्य प्रदानेन तृप्तिर्भवति सर्वदा ।

बलीवर्दसहस्राणां दृढानाम्फलवाहिनाम् ॥ 6:151 ॥

गुणवत्पात्रदत्तानां फलं कन्याप्रदानतः ।

तिलान्ददतः पानीयं दीपमन्त्रं प्रतिश्रयम् ॥ 6:152 ॥

बान्धवैस्सह मोदन्ति एतत्प्रेत्य सुदुर्लभम् ।

शारीरसंयोगसंयुक्तमिभङ्गाञ्चनमालया ॥ 6:153 ॥

दत्त्वा शक्रपुरं याति भ्रष्टो भवति भोगवान् ।

6:147 ब्रह्मदेयां सुतान्दत्त्वा] AC; ब्रह्मदेयात्सुतान्दत्त्वा E_N 6:147 इन्द्रत्वं वायुभक्षेण] AC; इन्द्रत्वं वायुभक्षेण E_N 6:147 नीरोगत्वमहिंसया] CE_N; निरोगत्वमहिंसया A 6:148 महीमधिशयानस्य] CE_N; महीमधिशयानस्य A 6:148 फलाढ्यं] AC; फलाढ्यं E_N 6:148 विप्राय पादपम्] CE_N; --- A 6:149 दिव्यस्त्रीधनपूर्णानि] CE_N; --- व्यस्त्रीधनपूर्णानि A 6:149 गृहाण्याप्नोति] em.; गृहानाप्नोति A; गृहान्याप्नोति C; गृहाव्याप्नोति E_N 6:149 च] em.; चः A; यः C; य E_N 6:150 कमण्डलुमपां पूर्णं दत्त्वा प्रेत्य] C; कमण्डलुमपां पूर्णन्दत्त्वा वेत्य A; कामनास्तु मया पूर्णं दत्त्वा प्रेत्य E_N 6:150 विबुधाः सत्यवादिनः] C; विबुधा सत्यवादिनः A; विबुधाः सत्यवादिनं E_N 6:151 तृप्तिर्भवति] C; तृप्तिं भवति A; तृप्तिर्भवति E_N 6:151 बलीवर्दसहस्राणां] E_N; बलीवर्दसहस्राणां A; बलीवर्दसहस्राणां C 6:151 फलवाहिनाम्] C; चलवाहिनाम् A; फलवाहिनं E_N 6:152 तिलान्ददतः] em.; तिलान्ददथ E_N; तिलां ददत A; तिला-न्ददथ C 6:152 दीपमन्त्रं प्रतिश्रयम्] C; दीपमन्त्रं प्रतिश्रयम् A; दीपमन्त्रं प्रतिज्ञया E_N 6:153 मोदन्ति एतत्प्रेत्य सुदुर्लभम्] E_N; मोदध्वमेतत्प्रेत्य सुदुर्लभं A; मोदध्वमेतत्प्रेत्य सुदुर्लभम् C 6:153 शारीरयोगसंयुक्तम्] C; शरीरसंयोगसंयुक्तं A; शारीरयोगसंयुक्त E_N 6:153 इभङ्गाञ्चनमालया] AC; नितंकाञ्चन मालया E_N 6:154 भवति भोगवान्] CE_N; --- A

आतपत्रप्रदानेन श्रीमाञ्जायेत मानवः ॥ 6:154 ॥

धर्मराजपुरं गच्छन्नातपेनानुपीड्यते ।

उपानहौ तु यो दद्यात्स तु मुच्येत किल्बिषात् ॥ 6:155 ॥

धर्मराजपथे तस्य जायते शोभनो हयः ।

तप्तसैकतदुःखाग्रैः कण्टकैश्च सुदारुणैः ॥ 6:156 ॥

न च तस्य भवेत्पीडा यो हि दद्यादुपानहौ ।

दद्याद्राजरथं यस्तु ब्राह्मणाय गुणान्विते ॥ 6:157 ॥

तेन पुण्यफलेनैव स्वर्गलोके महीयते ।

तावन्न च्यवते स्वर्गाद्यावद्देवास्सवासवाः ॥ 6:158 ॥

ततश्चैव परिभ्रष्टो राजा भव+ति+ धार्मिकः ।

दत्त्वा चाश्वरथं दिव्यं बहुद्रव्यसमन्वितम् ॥ 6:159 ॥

सूर्यलोकमवाप्नोति तेनैव सह मोदते ।

यावत्सूर्यकृता लोकास्तावत्तिष्ठेत्स सूर्यवत् ॥ 6:160 ॥

तत्र चैव परिभ्रष्टो धनवाञ्जायते पुनः ।

बलीवर्द्धरथं दत्त्वा सर्वद्रव्यसमन्वितम् ॥ 6:161 ॥

6:154 जायेत] AE_N ; जायेत् C 6:155 गच्छन्नातपेनानुपीड्यते] C; गच्छं आतपेना-
नुपीड्यते A; गच्छन्नातपेनानु पीड्यते E_N 6:155 तु यो] CE_N ; च यो A 6:155 कि-
ल्बिषात्] CE_N ; किल्बिषां A 6:156 धर्मराजपथे तस्य] A; धर्मराजस्य मार्गे ऽस्य
 CE_N 6:156 हयः] AC; हयाः E_N 6:156 तप्तसैकतदुःखाग्रैः] AC; तप्तसैकत दुःखा-
द्रैः E_N 6:156 कण्टकैश्च] CE_N ; कण्टकैश्च A 6:157 न च तस्य भवेत्पीडा यो हि
दद्यादुपानहौ] CE_N ; न च त --- द्यादुपानहौ A 6:157 ब्राह्मणाय] AC; ब्राह्मणा E_N
(unmetrical) 6:158 तावन्न च्यवते] CE_N ; तावं न च्यते A (unmetrical) 6:158 दे-
वास्सवासवाः] $A^c CE_N$; देवात्सस्सवासवाः A^{ac} (unmetrical) 6:159 परिभ्रष्टो राजा
भवति धार्मिकः] AE_N ; परिभ्रष्टा रास भवन्ति धार्मिकाः C 6:159 दत्त्वा वाश्वरथं]
 CE_N ; दत्त्वा क्वाश्वरथं (?) A 6:159 दिव्यं] CE_N ; दिव्यां A 6:159 बहुद्रव्यसम-
न्वितम्] CE_N ; बहुद्रव्यसम --- A 6:160 सूर्यलोकमवाप्नोति तेनैव] CE_N ; --- प्रोति
तेनैव A (unmetrical) 6:160 यावत्सूर्यकृता लोकास्तावत्तिष्ठेत्स सूर्यवत्] C; याव-
त्सूर्यकृता लोकास्ताव तिष्ठन्ति सूर्यवत् A; यावत्सूर्यकृतालोकास्तावत्तिष्ठेत्स सूर्यवत् E_N
6:161 तत्र चैव] A; ततश्चैव CE_N 6:161 बलीवर्द्धरथं दत्त्वा] *em.*; बलीवर्द्धरथन्दत्त्वा
A; बलीवर्द्धरथं दद्यात् C; बलीवर्द्धरथं दद्यात् E_N 6:161 सर्वद्रव्यसमन्वितम्] AE_N ;
सर्वधर्मसमन्वितम् C

दासीदाससमोपेतः स्वर्गमाप्नोति मानवः ।

परिभ्रष्टस्तु तद्भूयो धनवाञ्जायते सदा ॥ 6:162 ॥

कपित्थं दाडिमञ्चैव पनसं बीजपूरकम् ।

नालिकेरकनारङ्गं प्राचीनामलमोचकम् ॥ 6:163 ॥

श्रीफलं चूतजम्बीरन्द्राक्षा खर्जूरमेव च ।

अन्यानि च फलान्येवं दत्वा तु सुखभागभवेत् ॥ 6:164 ॥

बहुप्रजश्च रूपाढ्यः सुभगश्चैव जायते ।

संपूर्णाङ्गश्च निरुजो भवेच्च फलदायकः ॥ 6:165 ॥

दन्तधावनदानाच्च भार्या भवति शोभना ।

तांबूलं शोभितं पुष्पं दत्वा जायेत पण्डितः ॥ 6:166 ॥

सुगन्धास्यश्च भवति वाग्मी गन्धप्रदायकः ।

उपवीतं वृतं दत्वा जायते ब्रह्मयोनिषु ॥ 6:167 ॥

खड्गचक्रायुधन्दत्वा शक्तिकुन्तपरश्चधान् ।

असिपत्रवनाद्द्वोरान्न भयं तस्य जायते ॥ 6:168 ॥

असंस्कृतस्य लोहस्य दानाद्वन्धभयं न च ।

6:162 *समोपेतः] CE_N; *समोपेत A 6:162 स्वर्गमाप्नोति] A; स्वर्गप्राप्नोति C; स्वर्गं प्राप्नोति E_N 6:162 परिभ्रष्टस्तु तद्भूयो धनवाञ्जायते सदा] CE_N; परिभ्रष्टस्तु तं भूयो --- A 6:163 कपित्थं दाडिमञ्चैव पनसं] CE_N; कपित्थं दातिमञ्चैड पवोसं (?) A 6:163 बीजपूरकम्] AC; बीजपूरकम् E_N 6:163 नालिकेरकनारङ्गं] CE_N; नालिकेरकनारंगा A 6:164 चूतजम्बीरन्द्राक्षा खर्जूरमेव] C; चूतजंबीर द्राक्षा खर्जूरमेव A; चूतजम्बीरं द्राक्षाखर्जूर मेव E_N 6:164 दत्वा तु] C; दद्या तु A; दत्त्वातु E_N 6:165 बहुप्रजश्च रूपाढ्यः] C; बहुप्रजाश्च रूपाढ्य A; बहुप्रजश्च रूपाढ्य E_N 6:165 सुभगश्चैव] AE_N; शुभगश्चैव C 6:165 संपूर्णाङ्गश्च] CE_N; संपूर्णाङ्गाश्च A 6:165 भवेच्च फलदायकः] CE_N; भवे ऽ --- A 6:166 दन्तधावनदानाच्च] E_N; --- वनदाजा च A; दन्तधावनदाना च C 6:166 शोभितं पुष्पं] A; सुरभिं पुष्पं C; सुरभिपुष्पं E_N 6:167 *दायकः] AC; *दायक E_N 6:167 वृतं दत्वा] C; वृतन्दवा A वृषन्दत्वा E_N 6:168 परश्चधान्] C; परश्चधम् A; परश्चधाम् E_N 6:168 असिपत्रवनाद्द्वोरान्न] E_N; असिपत्रवनं द्वोर न A; अशिपत्रवनाद्द्वोरान्न C 6:168 भयं तस्य जायते] CE_N; भय --- A 6:169 असंस्कृतस्य] CE_N; --- तस्य A 6:169 बन्धभयं न] conj.; द्वन्द्वभयं न A; बन्धभयन्न C; द्वन्द्व भयन्न E_N

घटितोपस्करं लोहं दत्वा शस्त्रभयन्न च॥ 6:169॥

लोहीपाकश्च नरको न कदाचिद्भविष्यति ।

मृन्मयानि कपालानि दत्वा चैव कमण्डलुम्॥ 6:170॥

यतिदानमिदं श्रेष्ठं दत्वा तु सुखभागभवेत् ।

काञ्चनं रजतं ताम्रं भाण्डमायससीसकम्॥ 6:171॥

अक्षयन्तद्भवेदानं दीर्घमायुश्च जायते ।

देवताभ्यो द्विजातिभ्यो दासीदासां ददाति यः॥ 6:172॥

ते लभन्ते महाभोगान्बहुभृत्यजनावृताः ।

सिन्धूत्थं लवणं दत्वा रूपवान्सुभगो भवेत्॥ 6:173॥

पिप्पलीं शृङ्गवेरञ्च मरिचम्भैषजानि च ।

दत्वा निरुजतां याति आतुरायौषधानि च॥ 6:174॥

आतुरं निरुजं कुर्यादायुष्मान्निरुजो भवेत् ।

मधुरास्त्रानि तिक्तानि कषायलवणानि च॥ 6:175॥

सर्वक्रीडारसाभिज्ञो विद्वाञ्जायेत मानवः ।

तैलात्प्राणा घृतात्तेज आयुः शर्करखण्डयोः॥ 6:176॥

6:169 घटितोपस्करं लोहं] E_N ; घटितोपस्कर लोह A; घटितोपस्करं लोहं C 6:170 लोहीपाकश्च नरको] AC; लोहीपाके ऽथ नरके E_N 6:170 मृन्मयानि] AC; मृन्मयानि E_N 6:170 चैव] CE_N ; नैव A 6:171 श्रेष्ठं] C; श्रेष्ठ A; प्रोक्तं E_N 6:171 तु सु-
खभागभवेत्] A; सुखमवाप्नुयात् CE_N 6:171 रजतं ताम्रं भाण्डमायससीसकम्] CE_N ;
रजत --- सीसकं A 6:172 दानं] CE_N ; दान A 6:173 लभन्ते महाभोगान्] *em.*;
लभन्ते महाभोगा A; लभन्ति महाभोगान् CE_N 6:173 °वृताः] C; °वृता A; °कुलाः
 E_N 6:173 सिन्धूत्थं लवणं] *em.*; सिन्धूथ लवणन् A; सिन्धूच्छं लवनं C; सिन्धूथ लव-
णान् 6:173 दत्वा रूपवान्] C; दत्वा रूपवा A; दद्याद् रूपवान् E_N 6:174 पिप्पली]
C; पिप्पली AE_N 6:174 शृङ्गवेरञ्च मरिचम्भैषजानि] C; शृङ्गवेरञ्च मरिच --- A;
शृङ्गवेरञ्च मरिचं भैषजानि E_N 6:174 निरुजतां] AC; नीरुजतां E_N 6:175 निरुजं]
AC; नीरुजं E_N 6:175 कुर्यादायुष्मान्] *conj.*; कुर्या आयुष्मां A; कृत्वा आष्मान् CE_N
6:175 निरुजो] CE_N ; निरुजा A 6:175 तिक्तानि] AC; तिक्तानी E_N 6:176 जा-
येत] AC; जाये त E_N 6:176 तैलात्प्राणा घृतात्तेज] C; तैलात्प्राणमिक्ष्योस्तेज A;
तैलात् प्राणान् धनात्तेज E_N 6:176 आयुः] CE_N ; आयु A

मर्जिता तक्रदानेन गवाढ्यो गोप्रपूजनात् ।
 मौक्तिकं शङ्खशुक्तीनि दत्वा बहुसुतो भवेत् ॥ 6:177 ॥
 कपर्दकानि यो दद्याद्वर्षणं निर्मलं तथा ।
 रूपवान्धनसम्पन्नो जायते स्त्रीषु वल्लभः ॥ 6:178 ॥
 पोषणं हन्तकारञ्च भिक्षां वा प्रत्यहं क्षिपेत् ।
 धनिनस्ते प्रजायन्ति अन्यथा दुर्गतिं व्रजेत् ॥ 6:179 ॥
 एष दानविधिः ख्यातो ह्यन्नदानञ्च मे शृणु ।
 अन्नपानं सदा दद्याद्वस्त्रं शय्यां प्रतिश्रयम् ॥ 6:180 ॥
 गां सुवर्णन्तथा भूमिं धर्मेण किमतः परम् ।
 विद्यादानं परं श्रेष्ठमतिश्रेष्ठञ्च रक्षणम् ॥ 6:181 ॥
 जीवं रक्षति यो नित्यं स दाता परमः स्मृतः ।
 सर्वेषामेव दानानां भूतेष्वभयदक्षिणाम् ॥ 6:182 ॥
 यो ददाति स दाता हि ये चान्ये काममोहिताः ।
 तस्माद्रक्षन्ति सत्त्वानि प्राणिनाञ्जीवितात्यये ॥ 6:183 ॥
 स च दाता तपस्वी च स याति परमं पदम् ।

6:177 मर्जिता] C; अजिता E_N 6:177 गोप्रपूजनात्] C; गो प्रपूजनात् E_N 6:177 मौक्तिकं] AC; मौक्तिकं E_N 6:178 निर्मलं तथा] A; निर्मलन्तथा CE_N 6:178 रूपवान्] CE_N ; रूपवान् A 6:178 स्त्रीषु वल्लभः] C; स्त्रीषु वल्लभः A; स्त्रीषुवल्लभः E_N 6:179 हन्तकारञ्च भिक्षां] CE_N ; हतकिं चैव भिक्षा A 6:179 धनिनस्ते प्रजायन्ति अन्यथा दुर्गतिं व्रजेत्] A; प्रजायते स धनवानन्यथा दुर्गतिं लभेत् C; प्रजायते स धनवानन्यथा दुर्गतिं लभेत् E_N 6:180 ह्यन्नदानञ्च] CE_N ; अन्नदा --- A 6:180 मे शृणु] CE_N ; --- A 6:180 अन्नपानं] C; अन्नपाने A; अन्नदानं E_N 6:180 वस्त्रं शय्यां प्रतिश्रयम्] $em.$; वस्त्रं शय्या प्रतिश्रयं A; वस्त्रं शय्या प्रतिश्रयम् C; वस्त्रं शय्यां प्रतिश्रयं E_N 6:181 सुवर्णन्तथा] AE_N ; सुवर्णन्तथा C 6:181 भूमिं धर्मेण] E_N ; भूमिं धर्मेण A; भूमिं धर्मेण A 6:181 परं] CE_N ; पर A 6:181 श्रेष्ठमति] AC; श्रेष्ठ अति° E_N 6:181 रक्षणम्] AC; लक्षणं E_N 6:182 यो नित्यं] C; यो नित्य A; योनित्यं E_N 6:182 परमः स्मृतः] AC; परमःस्मृतः E_N 6:182 भूतेष्वभयदक्षिणाम्] AC; भूतेष्वभयदक्षिणम् E_N 6:183 चान्ये काममोहिताः] CE_N ; --- ताः A 6:183 तस्माद्रक्षन्ति सत्त्वानि प्राणिनाञ्जीवितात्यये] E_N ; तस्माद्रक्षन्ति सत्त्वानि प्राणिनां जीवतात्यये C; तस्माद्रक्षन्ति सत्त्वा हि प्राणिनो जीवितान्यये A 6:184 परमं पदम्] A; परमां गतिम् CE_N

इति दानविधिश्चोक्तो लोकानां हितकाम्यया ॥ 6:184 ॥

दिने दिने च यद्दानं तच्चापि हि निबोध मे ।
दन्तधावनताम्बूलं स्रग्धूपञ्च विलेपनम् ॥ 6:185 ॥

रोचनाञ्जनवस्त्राणि दिव्यालङ्कारमण्डनम् ।
गजाश्वारोहणं यानमभ्यङ्गोद्वर्तनन्तथा ॥ 6:186 ॥

स्नानं दिव्यसुगन्धैश्च चन्दनागरुकुंकुमैः ।
कर्पूरव्यतिमिश्रैश्च लेपं धूपं सपुष्पकम् ॥ 6:187 ॥

मृष्टान्नपानदानानि सुखशय्यानिषीदनम् ।
वरनारीरतिसुखं यो ददाति स चाश्नुते ।
अदत्त्वा यो ऽभिकांक्षेत स च दुःखी परो भवेत् ॥ 6:188 ॥

देव्युवाच ।
किन्तत्पात्रं भवेच्छ्रेयं यस्य दत्तम्महत्फलम् ।
अक्षयञ्च भवेदानं तन्मे ब्रूहि महेश्वर ॥ 6:189 ॥

ईश्वर उवाच ।
मातापितृषु यद्दानं दीनान्धकृपणेषु च ।

6:184 °चोक्तो] CE_N; °चोक्त A 6:185 दानं तच्चापि] CE_N; दान तच्चापि A 6:185 निबोध] AC; निबोध E_N 6:185 दन्तधावनताम्बूलं] conj.; दन्तधावनताम्बूल° AE_N; द्रुतधावनताम्बूलं C 6:185 स्रग्धूपञ्च विलेपनम्] A; स्रग्धूपञ्च विलेपनम् C; स्रग्धूपञ्च विलेपनम् E_N 6:186 रोचनाञ्जनवस्त्राणि] AC; लोचनाञ्जनवस्त्राणि E_N 6:186 दि-
व्यालङ्कारमण्डनम्] CE_N; --- नं A 6:186 गजाश्वारोहणं] A; गजाश्वारोहनं C;
गजाश्वारोहनं° E_N 6:186 यानमभ्यङ्गोद्वर्तनन्तथा] CE_N; यानमम्बङ्गोद्वर्तनन्तथा A
6:187 °गरुकुंकुमैः] AC; °गरुकुंकुमैः E_N 6:187 कर्पूरव्यतिमिश्रैश्च] A; कर्पूरव्यति-
मिश्रेण CE_N 6:187 लेपं धूपं सपुष्पकम्] C; लेप धूप सपुष्पकम् A; लेपधूपं सपुष्पकं
E_N 6:188 मृष्टान्नपानदानानि] CE_N; मृष्टान्नपानदानानि A 6:188 सुखशय्यानिषी-
दनम्] CE_N; सुखशय्यानिषीदत A 6:188 °सुखं] AC; °सौख्यं E_N 6:188 स
चाश्नुते] AC; सचाश्नुते E_N 6:188 यो ऽभिकांक्षेत स च दुःखी] C; यो --- A; यो
ऽभिकांक्षेत सच दुःखी E_N 6:188 परो भवेत्] A; परोदये CE_N 6:189 भवेच्छ्रेयं]
em.; भवे श्रेयं A; भवेच्छ्रेयं C; भवेच्छ्रेयं E_N 6:189 अक्षयञ्च भवेदानं] CE_N; अक्षय
भवे दाने A 6:189 तन्मे ब्रूहि महेश्वर] E_N; तत् मे ब्रूहि महेश्वर C; तत् मे ब्रूहि
महेश्वरः A 6:190 दीनान्धकृपणेषु च] CE_N; दीना ॒ --- A

गुरुबन्धुषु कन्यासु तदनन्त्याय कल्प्यते ॥ 6:190 ॥

मूर्खविप्रसहस्राणां वेदाध्यायी वरः स्मृतः ।
वेदाध्यायिसहस्राणामाहिताग्निस्ततो ऽधिकः ॥ 6:191 ॥

आहिताग्निसहस्राणां ब्रह्मवेत्ता ततो ऽधिकः ।
तस्मै दत्तं भवेद्दत्तं स वै त्राता वरः स्मृतः ॥ 6:192 ॥

अन्येषां कोटिगुणितं दद्यादेकं तु ज्ञानिने ।
न तेषां तुल्यमेवं हि स वै त्राता परो वरः ॥ 6:193 ॥

यद्दानशक्त्या दुःखानि नरकप्रेतजान्यपि ।
अन्यानि च सुघोराणि न भवन्तीह दातरि ॥ 6:194 ॥

पापकर्मा यदा कश्चिद्दातुं नोत्सहते मनः ।
अपात्रं मन्यते पात्रं तस्य पापस्य तत्फलम् ।
धर्माक्षेपेण दुष्टानां सञ्चयं पापलक्षणम् ॥ 6:195 ॥

॥ ⊗ ॥ इति शिवधर्मसंग्रहे षष्ठो ऽध्यायः ॥ ⊗ ॥

देव्युवाच ।

6:190 गुरुबन्धुषु कन्यासु तदनन्त्याय] C; --- धुषु कन्यासु तदनन्त्याय A; गुरुबन्धुषु कन्यासु तदानन्त्याय E_N 6:190 कल्प्यते] AC; कल्पते E_N 6:191 वरः] AC; परः E_N 6:191 °स्राणामाहिता°] CE_N; °स्राणांमाहिता° A 6:192 ब्रह्मवेत्ता] C; ब्रह्मवेत्ता A; ब्रह्मवेत्ता E_N 6:192 वरः] A; परः CE_N 6:193 अन्येषां] CE_N; अन्येषा A 6:193 कोटिगुणितं] em.; कोटि --- A; लक्षगुणितं CE_N 6:193 दद्यादेकं तु] CE_N; --- A 6:193 न तेषां तुल्यमेवं हि स वै] A; न तेषां तुल्यमेव हि स वै C; न तेषान्तुल्यमेवं हि सबै E_N 6:194 यद्दान°] CE_N; यद्दान° A 6:194 नरकप्रेतजान्यपि] CE_N; नरकः प्रेत्यजान्यपि A 6:194 च] CE_N; चा A 6:194 दातरि] CE_N; दातरिम् A 6:195 तस्य पापस्य तत्फलम्] C; तस्य पापस्य त --- A; न भवेत्तस्य तत्फलम् E_N 6:195 धर्माक्षेपेण दुष्टानां सञ्चयं] C; धर्मक्षेयेण दुष्टानां सञ्चयः E_N 6:195 इति शिवधर्मसंग्रहे षष्ठो ऽध्यायः] CE_N; इति शिवधर्मसंग्रहे दानधर्मो नामाध्यायः षष्ठपटलः A 7:1 देव्युवाच] A; पार्वत्युवाच CE_N

दानधर्मस्त्वया ख्यातस्तीर्थधर्मञ्च मे वद ।
स्नाने पुण्यफलं किं स्यात्तीर्थे तीर्थे सुरेश्वर ॥ 7:1 ॥

ईश्वर उवाच ।
गंगा सरस्वती पुण्या यमुना गोमती तथा ।
चर्मिला चन्द्रभागा च सरयूर्गण्डकी तथा ॥ 7:2 ॥

जम्बूका च शतद्रू च कालिका सुप्रभा तथा ।
वितस्ती च विपाशा च नर्मदा च पुनःपुना ॥ 7:3 ॥

गोदावरी महावर्त्ता शर्करावर्त्तमर्जुनी ।
कावेरी कौशिकी चैव तृतीया च महानदी ॥ 7:4 ॥

वटङ्गा प्रतिकूला च सोमनन्दा च विश्रुता ।
करतोया वेत्रवती रेणुका वेणुका च या ॥ 7:5 ॥

आत्रेयगंगा वैतरणी कौशिकी ह्लादनी च या ।
प्रावनी च सवर्णा सा कल्माषस्रंसनी शुभा ॥ 7:6 ॥

वशिष्ठा च अपापा च सिन्धुवत्यारुणी तथा ।

7:1 धर्मस्त्वया] C; धर्म त्वया A; हर्मस्त्वयं E_N 7:1 वद] AE_N; वदः C 7:1 स्ना-
ने] CE_N; स्वीन° A 7:1 सुरेश्वर] C; सुरेश्वरः AE_N 7:2 सरस्वती] AE_N; श्व-
रस्वती C 7:2 गोमती तथा] C; गोम --- A; गोमती हिमा E_N 7:2 चर्मिला]
C; --- A; चर्मिरा E_N 7:2 चन्द्रभागा च] E_N; --- सू = पुण्या A; चन्द्रभागा
च C 7:2 सरयूर्गण्डकी] em.; सरयू गण्डकी ACE_N 7:2 तथा] AC; तिला E_N
7:3 च शतद्रू च] AC; च शतद्रु च E_N 7:3 कालिका सुप्रभा तथा] AC; कास्तिका
शारदा जवा E_N 7:3 पुनःपुना] conj.; कूलं पुनः A; कुलम्पुनः C; मालिका सिता
E_N 7:4 गोदावरी महावर्त्ता शर्करावर्त्तसर्जनी] AE_N; गो = = = = = = =
शर्करावर्त्तसर्जनी C 7:4 कावेरी] em.; कावीरी A; कोवेरी C; कौवेरी E_N 7:4 चैव
तृतीया च महानदी] A; चैव तृतीया च महोनदी C; वृद्धा मार्कण्डेयी महानदी E_N
7:5 सोमनन्दा च विश्रुता] C; सोम --- A; सोमनन्दा त्रिशूलिका E_N 7:5 रेणुका] A;
धेनुका CE_N 7:5 च या] A; च □ C; प्रभा E_N 7:6 कौशिकी ह्लादनी च या] AC;
ह्लादिनी प्रावनी शिवा E_N 7:6 प्रावनी च] AC; मात्स्येन्द्री च E_N 7:6 सवर्णा सा]
Cf. Nisvāsamukha 3:6c; सवास्रावां A; सचानासा C; सवानासा E_N 7:6 कल्माषस्रंसनी
शुभा] A; □ श्रंसनी शुभा C; कल्माषा कमला ऽमला E_N 7:7 वशिष्ठा च अपापा च]
A; □ स्ठा च अपापा च C; अपापा च वशिष्ठा च E_N 7:7 सिन्धुवत्यारुणी] CE_N;
सिन्धवत्यारुणी A

ताम्रा चैव त्रिसन्ध्या च मन्दाकिन्यः पराः स्मृताः ॥ 7:7 ॥

वाग्वती तैलकोशी च दुन्दुभी नलिनी तथा ।

नीलगंगा च बोधा च पूर्णचन्द्रा शशिप्रभा ॥ 7:8 ॥

उपवासरतस्तासु यः स्नायाद्वि सरित्स्वह ।

समभ्यर्च्य पितृन्देवान्स तु मुच्येत किल्बिषात् ॥ 7:9 ॥

नद्येषा पूतसलिला हरमूर्तिरियं स्मृता ।

स्नातो यैस्तु विशुद्धेत जलमूर्ति नमो ऽस्तु ते ॥ 7:10 ॥

इमं मन्त्रमनुस्मृत्य कुर्यान्नद्यवगाहनम् ।

सर्वपापविशुद्धात्मा देहत्यागे दिवं ययौ ॥ 7:11 ॥

शोणपुष्करलोहित्ये मानसे सिन्धुसागरे ।

ब्रह्मावर्ते कर्दमाले स्नात्वा च लवणोदधौ ॥ 7:12 ॥

सर्वपापविशुद्धात्मा पितृदेवांश्च पूजयेत् ।

अग्निर्योनिर्विष्णु रेता ब्रह्मणः पिता रुद्रमूर्तिरापः ॥ 7:13 ॥

एताननुस्मृत्य यः स्नायात्स याति परमां गतिम् ।

7:7 ताम्रा चैव त्रिसन्ध्या च] C; ताम्रा चैव तृसांध्या च A; सीता तापी त्रिसन्ध्या च E_N 7:7 मन्दाकिन्यः पराः स्मृताः] A; मन्दाकिन्य परा स्मृता C; मन्दाकिन्यमरावती E_N 7:8 वाग्वती तैलकोशी च दुन्दुभी] Cतै वाग्वती --- भी A; वाग्वती तैल कोशीक्षुरिन्द्राणी E_N 7:8 नलिनी तथा] E_N; नलिन तथा A; नलना तथा C 7:8 बोधा] AC; बोधा E_N 7:9 उपवासरतस्तासु] C; उपवासरतस्त्वेष A; उपवासरतस्त्वासु E_N 7:9 यः स्नायाद्वि सरित्स्वह] C; य स्नायाद्वि सरित्स्वहः A; यः स्नायद्विसरित्स्वह E_N 7:9 समभ्यर्च्य पितृन्देवान्] conj.; समभ्यर्च्य पितृ देवा A; पितृन् देवान् समभ्यर्च्य C; पितृदेवान् समभ्यर्च्य E_N 7:10 स्मृता] CE_N; स्मृताः A 7:10 यैस्तु] AC; यस्तु E_N 7:10 नमो ऽस्तु ते] C; नमो --- A; नमो ऽस्तुते E_N 7:11 इमं मन्त्रमनुस्मृत्य] C; --- मनुस्मृत्य A; इदं मन्त्रमनुस्मृत्य E_N 7:11 देहत्यागे दिवं ययौ] AC; देहत्यागे दिवं व्रजेत् E_N 7:12 शोणपुष्करलोहित्ये] em.; शोणपुष्करलोहित्ये A; शोणपुष्करलोहित्ये C; शोणपुष्कर लौहित्ये E_N 7:12 लवणोदधौ] CE_N; लणोदधौ A 7:13 विशुद्धात्मा] AC; विशुद्धात्मा E_N 7:13 पितृदेवांश्च] em.; पितृदेवाश्च A; □ च C; पितृदेवांश्च E_N 7:13 अग्निर्योनिर्विष्णु रेता] C; अग्नियोनि --- A; अग्निर्योनिर्विष्णुरेतो E_N 7:13 ब्रह्मणः] C; --- A; ब्रह्म E_N 7:14 एताननुस्मृत्य] C (unmetrical); एतामनुस्मृत्य A; एताः संत्स्मृत्य E_N 7:14 यः स्नायात्स] em.; यः स्नात्वा A; यो स्नाया स E_N 7:14 परमां गतिं] E_N; परमं पदम् AC

नदीनदेषु यो देहं कामतो वाप्यकामतः ॥ 7:14 ॥

समुत्सृज्य विशुद्धात्मा सोमलोकमियान्नरः ।
चन्द्रकान्तिविमानेन सोमकन्याभिरावृतः ॥ 7:15 ॥

सुरूपः सोमवत्सौम्यो विचरेत्स यथासुखम् ।
सोमलोकात्परिभ्रष्टो जायते विपुले कुले ॥ 7:16 ॥

तत्तीर्थं संस्मरेन्नित्यं मरणं चात्र कांक्षते ।
अमरेशं प्रभासञ्च नैमिषं पुष्करन्तथा ॥ 7:17 ॥

आषाढिं दिण्डिमुण्डिञ्च भारभूतिञ्च लाकुलिम् ।
हरिश्चन्द्रं परं गुह्यं गुह्यं मध्यमकेश्वरम् ॥ 7:18 ॥

श्रीपर्वतं समाख्यातं जल्पेश्वरमतः परम् ।
आम्रातिकेश्वरञ्चैव महाकालन्तथैव च ॥ 7:19 ॥

केदारमुत्तमं गुह्यं महारौरवमेव च ।
गयां चैव कुरुक्षेत्रं नखलं कनखलं तथा ॥ 7:20 ॥

विमलञ्चाट्टहासञ्च माहेन्द्रं भीममष्टमम् ।
छगलण्डन्दिरण्डञ्च माकोटं मण्डलेश्वरम् ॥ 7:21 ॥

7:15 सोमलोकमियान्नरः] A; सोमलोकं स गच्छति CE_N 7:15 चन्द्रकान्तिविमानेन] A; ॐ ॐ कान्तिविमानेन C; चन्द्रकान्ति विमानेन E_N 7:16 सोमवत्सौम्यो] em.; --- A; सामेसाम्यमा ॐ (?) C; सोमवत्सौम्यो E_N 7:16 विचरेत्स] CE_N; --- ॐ ॐ A 7:16 सोमलोकात्परिभ्रष्टो] A; सोमलोकपरिभ्रष्टो CE_N 7:17 संस्मरेन्नित्यं] CE_N; संस्मरे नित्यं A 7:17 मरणं चात्र] AC; मरणंचात्र E_N 7:17 कांक्षते] E_N; काक्षते AC 7:17 अमरेशं] CE_N; अमरेश्वरं A (unmetrical) 7:18 आषाढिं] CE_N; अषाढि A 7:18 लाकुलिम्] CE_N; लांगुलिम् A 7:18 हरिश्चन्द्रं परं] CE_N; हरिश्चन्द्रपरं A 7:18 गुह्यं मध्यमकेश्वरम्] A; गुह्यं मध्यमकेश्वर C; गुह्यमध्यमकेश्वरं E_N 7:19 श्रीपर्वतं समाख्यातं] E_N; श्रीप --- A; ॥ तं समाख्यातं C 7:19 जल्पेश्वरमतः परम्] CE_N; --- परम् A 7:19 आम्रातिकेश्वरञ्चैव] AC; आम्रातकेश्वरञ्चैव E_N 7:19 तथैव च] A; तथापि वा C; अथापि वा E_N 7:20 केदारमुत्तमं] AC; केदारं पशुपं E_N 7:20 महारौरवमेव] AC; महाभैरवमेव E_N 7:20 गयां चैव] AC; गयां भीमं E_N 7:21 माहेन्द्रं] CE_N; माहेन्द्र A 7:21 छगलण्डन्दिरण्डञ्च] A; छगलण्ड ॥ ॐ ॐ C; छगलण्डधिरण्डञ्च E_N 7:21 माकोटं] E_N; मकोतम् A; ॐ कोटं C

भस्त्रापदं रुद्रकोटिमविमुक्तं महालयम् ।
 गोकर्णं भद्रकर्णञ्च स्वर्णाक्षं स्थाणुमष्टमम् ॥ 7:22 ॥
 स्नानदर्शनपूजाभिर्मुच्यते सर्वकिल्बिषैः ।
 गच्छन्ति भित्त्वा ब्रह्माण्डमेषु स्थानेषु ये मृताः ॥ 7:23 ॥
 पञ्चाष्टकपदं दिव्यं यं गत्वा न निवर्तते ।
 प्रलयस्थायिनो दिव्याः स्थित्यनुग्रहकारिणः ॥ 7:24 ॥
 दर्शनादेव गच्छन्ति पदं दिव्यं महालये ।
 केदारोदकपानाच्च गतिः पञ्चाष्टकी ध्रुवा ॥ 7:25 ॥
 विद्यया संयुता ये तु पिबन्ति च शुभं जलम् ।
 शिवसायोज्यतां यान्ति सर्वावस्थाश्च मानवाः ॥ 7:26 ॥
 गुह्यायतनमीशस्य मुच्यते वीक्ष्य किल्बिषैः ।
 प्राप्नुवन्ति गणत्वं हि ये तत्र निधनङ्गताः ॥ 7:27 ॥
 स्थानेष्वेतेषु मनुजः कुर्यादनशनं व्रतम् ।
 अलाभे ऽन्यत्र वा कुर्यात्स्वयंभूर्यत्र शङ्करः ॥ 7:28 ॥
 देव्युवाच ।
 प्रब्रूह्यनशनस्यापि विधिं सम्यग्महेश्वर ।

7:22 भस्त्रापदं] AC; भद्रपदं E_N 7:22 रुद्रकोटिमविमुक्तं महालयम्] CE_N; रुद्रको
 --- A 7:22 गोकर्णं भद्रकर्णञ्च] CE_N; --- च A 7:22 स्वर्णाक्षं स्थाणुमष्टमम्] AC;
 स्वर्णाख्यं वैद्यनाथकं E_N 7:23 पूजाभिर्मुच्यते] AE_N; पूजाभिर्मुच्यते C 7:23 °कि-
 ल्विषैः] AC; °किल्बिषैः E_N 7:23 भित्त्वा] CE_N; हित्वा A 7:24 पञ्चाष्टकपदं]
 AC; पञ्चाष्टक (शैलवान्) पदं E_N 7:24 दिव्यं] CE_N; दिव्य A 7:24 प्रलयस्थायिनो
 दिव्या] AC; प्रलये स्थापिता दिव्याः E_N 7:24 स्थित्यनुग्रहकारिणः] AC; क्षित्यनुग्र-
 हकारिणा E_N 7:25 दिव्यं महालये] CE_N; दि --- A 7:25 केदारोदकपानाच्च] C; ---
 रोदकपानाच्च A; के परोदक्षपालाच्च E_N 7:25 ध्रुवा] C; ध्रुवाः A; ध्रुवं E_N 7:26 शु-
 भं] CE_N; शुभ A 7:26 शिवसायोज्यतां] C; शिवसायुज्यतां AE_N 7:26 यान्ति]
 CE_N; याति A 7:26 सर्वावस्थाश्च मानवाः] C; सर्वावस्था च मानवाः A; सर्वाव-
 स्थाश्च मानवाः E_N 7:27 किल्बिषैः] AC; किल्बिषैः E_N 7:27 तत्र] CE_N; तत् A
 7:28 मनुजः] CE_N; मनुज A 7:28 अनशनं] AE_N; अनशन° म्च्छ 7:28 व्रतम्]
 C; --- A; व्रतः E_N 7:28 अलाभे ऽन्यत्र] CE_N; --- A 7:28 स्वयंभूर्यत्र] C;
 स्वयम्भू यत्र A; स्वयम्भूर्यत्र E_N 7:29 विधिं] CE_N; विधि A 7:29 सम्यग्महेश्वर]
 C; सम्यग्महेश्वरः A; सम्यग्महेश्वर E_N

किं वास्य फलमुद्दिष्टं तच्च कीदृक्तपः स्मृतम् ॥ 7:29 ॥

ईश्वर उवाच ।

स्वपद्भ्यामेव गन्तव्यं यथोक्तविधिमिच्छता ।

अनिवर्तकयोगेन संपूज्य द्विजदेवताम् ॥ 7:30 ॥

द्वात्रिंशत्पिण्डमस्त्रीयाद्विष्यं प्रथमे ऽहनि ।

एकैकं ह्रासयेत्पिण्डं यावन्निरशनान्तिकम् ॥ 7:31 ॥

पूजयेत्परमेशानं त्रिस्रायी जपतत्परः ।

तमेव संस्मरन् विद्वांस्त्यजेत्प्राणान्यतात्मवान् ॥ 7:32 ॥

न केदारसमं तोयन्नाश्वमेधसमः क्रतुः ।

न च शैवसमं शास्त्रं न तपो ऽनशनात्परम् ॥ 7:33 ॥

नश्यन्त्यनशनेनाशु पापानि सुतराण्यपि ।

रविरश्मिनिपातेन हिमानीव वरानने ॥ 7:34 ॥

सन्यस्तो ऽस्मीति यो ब्रूयात्प्राणैः कण्ठगतैरपि ।

न तत्र यान्ति यज्वानो यत्रैत्यनशनी जनः ॥ 7:35 ॥

यदह्ना सुसमारभ्य करोत्यनशनं नरः ।

स्वर्गे मणिपुरन्तस्य तदह्नादेव जायते ॥ 7:36 ॥

7:29 किं वास्य] AC; किञ्चास्य E_N 7:29 फलमुद्दिष्टं] AE_N ; फलद्दिष्टं C (unmetrical)
 7:29 तच्च] CE_N ; तच्च A 7:29 तपः स्मृतम्] C; तपः स्मृतः A; त्वया स्मृतं E_N
 7:30 ईश्वर] A; महेश्वर CE_N 7:30 स्वपद्भ्यामेव गन्तव्यं] E_N ; स्वपद्भ्यामेव गन्तव्य A;
 स्वपद्भ्यामेव गन्तव्यं C 7:30 योगेन] CE_N ; योगे च A 7:30 द्विजदेवताम्] A;
 द्विजदेवताः C; स्वेष्टदेवतां E_N 7:31 द्वात्रिंशत्पिण्डमस्त्रीयाद्विष्यं] CE_N ; द्वात्रिंश ---
 विष्य (?) A 7:31 यावन्निरशनान्तिकम्] CE_N ; यावनिरशनान्तिकम् A 7:32 त्रि-
 स्रायी] C; तृस्रायी A; त्रिःस्रायी E_N 7:32 तमेव] AC; तमेवं E_N 7:32 संस्मरन्]
 C; संस्मरेद् A; संस्मरेद् E_N 7:32 विद्वांस्त्यजेत्] E_N ; विद्वांस्त्यजेत् A; विद्वां त्यजेत्
 C 7:32 प्राणान्] CE_N ; प्राणन् A 7:33 केदारसमं] CE_N ; केदारसं A 7:33 स-
 मः क्रतुः] CE_N ; सम क्रतुः A 7:34 नश्यन्त्यनशनेनाशु] CE_N ; --- शनेनाशुः A
 7:35 सन्यस्तो ऽस्मीति] AC; सत्यस्थो ऽस्मीति 7:35 प्राणैः] E_N ; प्राणः A; प्राणेः
 C 7:35 जनः] CE_N ; जनाः A 7:36 यदह्ना] AC; यदन्हात् E_N 7:36 तदह्नादेव]
 AC; तदन्हादेव E_N

हैमं विमानं संगृह्य गन्धर्वाप्सरसां गणाः ।
एकचित्ताः प्रतीक्षन्ते स्वामिनं सेवका इव ॥ 7:37 ॥

दिवि सप्तसहस्राणि वर्षाण्यप्सु मृतो भवेत् ।
दश वह्निप्रवेशेषु पतनेषु च षोडश ॥ 7:38 ॥

महाप्रस्थानयानेषु सहस्राण्यैकविंशतिः ।
चतुःषष्टिसहस्राणि युधि संत्यक्तविग्रहः ॥ 7:39 ॥

अवध्यत्वं पतत्येष जायते विपुले कुले ।
मृतो ऽनाशकयोगेन नासौ च्यवति मानवः ॥ 7:40 ॥

उक्तं हरस्य माहात्म्यं हरेश्चापि निबोध मे ।
शालग्रामे मल्लकूपे नित्यं सौकरवे हरिः ॥ 7:41 ॥

मथुरायां स्थितः साक्षाच्छ्वेतद्वीपे तथैव च ।
तं दृष्ट्वा पुरुषवटे विष्णुमुच्येत किल्बिषैः ॥ 7:42 ॥

स्थानेष्वेषु मृतो यायात्तद्विष्णोः परमं पदम् ।
ब्रह्मस्कन्दगणेशानां लोकपालग्रहेषु च ॥ 7:43 ॥

उमाया मातृयक्षाणां पिशाचोरगराक्षसाम् ।

7:37 हैमं विमानं संगृह्य] C; --- ऽ A; हंसविमानं सङ्गृह्य E_N 7:37 गन्धर्वाप्सर-
सां गणाः] CE_N; गन्धर्वाप्सरसां गणाः A 7:37 एकचित्ताः] CE_N; एकचित्ताः A
7:38 मृतो भवेत्] CA; मृतोभवेत् E_N 7:38 वह्निप्रवेशेषु] A; वह्निप्रवेशे तु C; वह्नि-
प्रवेशे तु E_N 7:39 महाप्रस्थानयानेषु] AC; महाप्रस्थानयानेन E_N 7:39 सहस्राण्यैक-
विंशतिः] C; सहस्राण्यैकविंशति A; सहस्राण्यैकविंशतिः E_N 7:39 चतुःषष्टिसहस्राणि]
AC; चतुः षष्टिसहस्राणि E_N 7:39 °विग्रहः] CE_N; °विग्रह --- A 7:40 अवध्यत्वं
पतत्येष] C; --- ष A; अवध्यत्वं पतत्येव E_N 7:40 मृतो] AE_N; मृता C 7:40 ना-
शकयोगेन नासौ] C; नाशनयोगेन नासौ A; नासकयोगेन नासो E_N 7:41 हरेश्चापि]
AC; हरश्चापि E_N 7:41 मल्लकूपे] CE_N; मलकूपे A 7:41 सौकरवे हरिः] E_N;
सौकरवे हरि A; शौकरवे हरिः C 7:42 मथुरायां स्थितः साक्षाच्छ्वेतद्वीपे तथैव च]
C; मथुरायां स्थितः साक्षात्स्वेतद्वीपे तथैव च A; मथुरायां स्थितः साक्षाच्छ्वेतद्वीपे तथैव
च E_N 7:42 मुच्येत किल्बिषैः] AC; मुच्येतकिल्बिषैः E_N 7:43 स्थानेष्वेषु] C; ---
A; स्थानेष्वेतेषु E_N (unmetrical) 7:43 मृतो यायात् तद्विष्णोः] E_N; --- वि ऽ A;
मृता यान्ति तद्विष्णोः C 7:43 ब्रह्मस्कन्दगणेशानां] E_N; ब्रह्मस्कन्दगणेशस्य A; ब्रह्म-
स्कन्दगणेशानां C 7:43 लोकपालग्रहेषु च] C; लोकपालग्रहस्य च A; लोकपालग्रहेषु
च E_N

ये भक्तास्तद्गतिं यान्ति जपहोमार्चनादिभिः ॥ 7:44 ॥

एतत्ते सर्वमाख्यातमुपवासविधिं शृणु ।

मासि मासि च यः कुर्यादेकरात्रमुपोषितः ॥ 7:45 ॥

पञ्चगव्यं शुचिर्भूत्वा पीत्वा मुच्येत पातकैः ।

त्र्यहं त्र्यहञ्च भुञ्जीत प्रातः सायमयाचितम् ॥ 7:46 ॥

उपवासं त्र्यहं कुर्यात्प्राजापत्यविधिं चरन् ।

एकैकञ्च तथैवाद्यात्पिण्डं पिण्डं स संयमी ॥ 7:47 ॥

अतिकृच्छ्रम्भवेदेतदशेषपापनोदनम् ।

त्र्यहन्तप्तोदकं पीत्वा तप्तक्षीरं त्र्यहं पिबेत् ॥ 7:48 ॥

त्र्यहं चाज्यं प्रतप्तन्तु वातादो वासरत्रयम् ।

तप्तकृच्छ्रं तदुच्येत रेतोमूत्रादिभक्षणे ॥ 7:49 ॥

कथितं देवदेवेन गाढपापविशोधनम् ।

त्रिःस्नायी हरयाजी च जपमौनी सुयन्त्रितः ॥ 7:50 ॥

ब्रह्मचारी हविर्भोजी नियमानि समाचरेत् ।

अनेनैव विधानेन जितक्रोधो जितेन्द्रियः ।

पराकं तु चरेद्विद्वान्द्वादशाहमभोजनम् ॥ 7:51 ॥

गोमूत्रगोमयपयोदधिसर्पिषा च ।

7:44 तद्गतिं] AC; तां गतिं E_N 7:44 जप°] CE_N; जाप° A 7:45 एतत्ते स-
र्वमाख्यातमुपवासविधिं शृणु] A; एतत्ते सर्वमाख्यातामुपवासविधिं शृणु C; एवन्ते स-
र्वमाख्यातमुपवासविधिं शृणु: E_N 7:45 यः कुर्यादेकरात्रमुपोषितम्] em.; वै (?) कु-
र्यादेकरात्रमु ८ ष ८ A; दाः कुर्यादेकरात्रमुपोषितम् C; यः कुर्यादेकरात्रमुपोषितः
E_N 7:46 पञ्चगव्यं शुचिर्भूत्वा] CE_N; --- ८ A 7:46 प्रातः सायमयाचितम्] C;
प्रातः सायमयाचितम् A; प्रातः समय याचितम् E_N 7:47 उपवासं त्र्यहं कुर्यात्] A;
उपवास त्र्यहं कुर्यात् C; उपवासं त्र्यहं कुर्यात् E_N 7:47 प्राजापत्यविधिं चरन्] C;
प्राजापत्यविधिञ्चरेत् A; प्राजापत्यविधिञ्चरेत् E_N 7:47 पिण्डं पिण्डं] em.; पिण्डं प्रस्त
A; पिण्डं C (unmetrical); पिण्डं पिण्ड° E_N 7:47 स संयमी] AC; °समं यमी E_N
7:48 अशेषपापनोदनम्] AC; अशेषं पापनोदनं E_N 7:48 त्र्यहं पिबेत्] E_N; --- A;
त्र्यहं पिबेत् C 7:49 त्र्यहं चाज्यं प्रतप्तन्तु वातादो वासरत्रयम्] CE_N; --- वातादो
व --- ह A 7:51 द्वादशाहमभोजनम्] CE_N; --- A 7:52 गोमूत्र°] CE_N; --- A
7:52 °सर्पिषा च] AC; °सर्पिषाच E_N

दर्भाम्बुना निरशनेन दिनानि सप्त ।

पीत्वा पितृभ्य उपपादितदक्षिणान्तम् ।

एतद्भवेत्पवनसान्तपनं शिवोक्तम् ॥ 7:52 ॥

एकैकं वर्द्धयेत्पिण्डं शुक्ले कृष्णे च हासयेत् ।

त्रिस्रायी मासमेकन्तु चन्द्रवृद्ध्या व्रतञ्चरेत् ॥ 7:53 ॥

चान्द्रायणमिदं श्रेष्ठं सर्वपापापनोदनम् ।

पापी मुच्येत पापेन अपापी स्वर्गगो भवेत् ॥ 7:54 ॥

अष्टावष्टौ समस्त्रीयात्पिण्डान्मध्यन्दिने स्थिते ।

हविष्येण समायुक्तं मुच्यते सर्वपातकैः ॥ 7:55 ॥

अपापी स्वर्गमाप्नोति यतिचान्द्रायणान्नरः ।

चतुरो भक्षयेत्पिण्डान्पूर्वाह्णे तु विचक्षणः ॥ 7:56 ॥

सूर्यस्यास्तमने वापि चतुरो भक्षयेत्पुनः ।

शिश्नुचान्द्रायणं ह्येतदुपपातकनाशनम् ॥ 7:57 ॥

मासेनैकेन शुद्धात्मा अपापी स्वर्गतिं व्रजेत् ।

त्रिरात्राणि च यः कुर्यात्सर्वकालं शुचिव्रतः ॥ 7:58 ॥

शतेनैकेन पूर्णेन मुच्यते सर्वकिल्बिषैः ।

सहस्रेण महापापैर्मुच्यते नात्र संशयः ॥ 7:59 ॥

7:52 सप्त] CE_N ; सप्तः A 7:52 पितृभ्य उपपादितदक्षिणान्तम्] CE_N ; पवित्र-उ-
पदाद्य सदक्षिणा ते A 7:52 भवेत्] CE_N ; भवे A 7:53 वर्द्धयेत्] A; वर्द्धयात्
C; बह्वक्षयेत् (वर्द्धयेत्) E_N 7:53 चन्द्रवृद्ध्या व्रतञ्चरेत्] AC; चन्द्रवृद्ध्याव्रतञ्चरेत् E_N
7:54 श्रेष्ठं सर्वपापापनोदनम्] CE_N ; --- A 7:54 पापी मुच्येत पापेन] CE_N ; पा
पेन A 7:55 समस्त्रीयात्] CE_N ; समस्त्रीया A 7:55 मध्यन्दिने स्थिते] A; माध्यन्दिने
स्थिते C; मध्यन्दिनेस्थिते E_N 7:55 हविष्येण समायुक्तं] AE_N ; हवि $\simeq$ □ मायुक्तं
C 7:56 यतिचान्द्रायणान्नरः] C; यतिचान्द्रायणं नरः A; यति चान्द्रायणन्नरः E_N
7:56 भक्षयेत्पिण्डान्] CE_N ; भक्षयेत्पिण्डं A 7:56 पूर्वाह्णे तु] A; पूर्वाह्णे च C; पूर्वा-
ह्णेच E_N 7:57 सूर्यस्यास्तमने वापि चतुरो भक्षयेत्पुनः] CE_N ; सूर्य --- भ $\simeq$ येत्पुनः A
7:58 अपापी स्वर्गतिं व्रजेत्] AC; अपापीस्वर्गतिंव्रजेत् E_N 7:58 कुर्यात्] CE_N ; कुर्या
A 7:58 शुचिव्रतः] AC; शुचिव्रतः E_N 7:59 सर्वकिल्बिषैः] AC; सर्वकिल्बिषैः E_N
7:59 महापा०] AC; महत्पा० E_N 7:59 संशयः] CE_N ; --- A

अपापी स्वर्गमाप्नोति च्युतश्च धनवान्भवेत् ।
एकान्तरोपवासन्तु द्वादशाब्दं करोति यः ॥ 7:60 ॥

महतो मुच्यते पापाच्छुद्धात्मा स्वर्गमाप्नुयात् ।
पक्षोपवासं यः कुर्याद्द्वादशाब्दं विकल्मषः ॥ 7:61 ॥

स स्वर्गगतिमाप्नोति पापात्मा तु विकल्मषः ।
प्रतिवर्षं तु यः कुर्यान्मासैकं संयतेन्द्रियः ॥ 7:62 ॥

उपवासं नरो लोके स गतिश्चोत्तमां व्रजेत् ।
महत्पापं विशुद्धेत धनवानपि पूजयेत् ॥ 7:63 ॥

एकाहञ्चैव भुञ्जानो धनवान्जायते नरः ।
यावज्जीवं तु यो भुङ्क्ते नक्तमन्नं नरोत्तमः ॥ 7:64 ॥

धनधान्यसमृद्धः स्यादुत्तमो जायते नरः ।
अयाचितं तु भुञ्जानो यावज्जीवं व्रते नरः ॥ 7:65 ॥

मृते देवत्वमाप्नोति पापान्मुच्येत पातकी ।
मधु मांसन्न भक्षेत व्रतमेतदनुत्तमम् ॥ 7:66 ॥

एवं यो वर्तते नित्यं स याति परमां गतिम् ।
न वीरुधो न वृक्षाग्रान्नाकाशात्पर्वतादपि ॥ 7:67 ॥

7:60 अपापी स्वर्गमाप्नोति] E_N ; --- ति A; अपापा स्वर्गमाप्नोति C 7:61 पापाच्छुद्धा-
त्मा] CE_N ; पापा शुद्धात्मा A 7:61 स्वर्गमाप्नुयात्] AC; योगमाप्नुयात् E_N 7:61 प-
क्षोपवासं] AE_N ; पक्षोपवास C 7:61 द्वादशाब्दं] AE_N ; द्वादशाब्दम् C 7:62 स स्व-
र्गगतिमाप्नोति पापात्मा तु विकल्मषः] AC; om. E_N 7:62 कुर्यान्मासैकं संयतेन्द्रियः]
 E_N ; कुर्या --- A; कुर्यात् मासैकं संयतेन्द्रियः C 7:63 उपवासं नरो लोके] C; उपवा
= रो लोके A; उपवासं नरोलोके E_N 7:64 एकाहञ्चैव भुञ्जानो] AC; एकान्हे
चैव भुञ्जाने E_N 7:64 यावज्जीवं तु] A; यावज्जीवञ्च CE_N 7:64 भुङ्क्ते] AC; भुङ्क्ते
 E_N 7:65 धनधान्यसमृद्धः स्यादुत्तमो जायते] AC; धनधान्यसमृद्धः स्यादुत्तमोजाय-
ते E_N 7:65 यावज्जीवं व्रते नरः] C; --- A; यावज्जीवं व्रतेनरः E_N 7:66 मृते
देवत्वमाप्नोति] CE_N ; --- देवत्वमा --- A 7:66 पापान् मुच्येत पातकी] C; = पाप्म-
च्येत पातकी A; पापान्मुच्येत पातकैः E_N 7:66 मधु मांसन्न] AC; मधुमांसं न E_N
7:66 एतदनुत्तमम्] AC; एततन्महत्तमं E_N 7:67 नित्यं] AE_N ; नित्य C 7:67 स
याति] AC; स याति E_N 7:67 वीरुधो] AC; विरुधो E_N 7:67 वृक्षा°] AC;
वृक्षा° E_N

मांसं भवति सुश्रोणि शरीरादेव जायते ।
परमांसैः स्वमांसानि यो वर्द्धयितुमिच्छति ॥ 7:68 ॥

व्यक्तो ऽसौ राक्षसो ज्ञेयो मांसन्तस्मान्न भक्षयेत् ।
ब्रह्मचर्यं व्रतं कष्टं यश्चरेत्स्त्रीसमन्वितः ॥ 7:69 ॥

इहैव मन्त्राः सिध्यन्ते गतिं व्रजति चोत्तमाम् ।
द्रव्यस्य विद्यमानस्य निवृत्तिङ्कुरुते तु यः ॥ 7:70 ॥

स महत्फलमाप्नोति तच्चानन्त्यं भविष्यति ।
मत्स्या मांसं सुरा सीधु राक्षसान्नमिदं स्मृतम् ॥ 7:71 ॥

तच्छ्राम्भवेन मोक्तव्यं गतिमिच्छन्महात्मनाम् ।
किन्तस्य दुर्लभं लोके यो ऽनुतिष्ठेत सुव्रतम् ॥ 7:72 ॥

कुरुध्वं सुव्रतं सम्यग्यदि वाञ्छत सद्गतिम् ।
पौर्णमास्याममावास्यां चतुर्दश्यष्टमीषु च ॥ 7:73 ॥

संक्रान्तौ च युगादौ च विषुवे ऽप्ययने तथा ।
यथेप्सया च कर्तव्यं ज्येष्ठमध्यमकन्यसम् ॥ 7:74 ॥

रुद्रत्वञ्च गणत्वञ्च चक्रवर्त्तित्वमेव च ।
आद्यन्तवासरे ज्येष्ठे ब्रह्मचारी निरामिषः ॥ 7:75 ॥

7:68 वर्द्धयितुमिच्छति] CE_N ; व --- A 7:69 व्यक्तो ऽसौ] CE_N ; --- सौ A 7:69 ब्रह्मचर्यं व्रतं] $em.$; ब्रह्मचर्यं व्रतं AC; ब्रह्मचर्यव्रतं E_N 7:70 सिध्यन्ते] A; सिध्यन्ति C; सिध्यन्ति E_N 7:70 चोत्तमाम्] CE_N ; चोत्तमात् A 7:71 तच्चानन्त्यं] $em.$; तच्चानन्त्ये A; तच्च नान्त्यं C; तच्चनान्त्यं E_N 7:71 मत्स्या मांसं सुरा सीधु] A; मांसं मत्स्याः सुरा सीधु C; मांसमत्स्यसुरासिन्धु E_N 7:71 राक्षसान्नमिदं स्मृतम्] CE_N ; रा --- A 7:72 तच्छ्राम्भवेन मोक्तव्यं] AC; तच्छ्राम्भवे न भोक्तव्यं E_N 7:72 गतिमिच्छन्महात्मनाम्] AC; गतिमिच्छन्महात्मनां E_N 7:72 दुर्लभं लोके] AC; दुर्लभलोके E_N 7:72 यो ऽनुतिष्ठेत सुव्रतम्] A; यो ऽनुतिष्ठति सुव्रतम् C; रातु (अनु) तिष्ठति सुव्रतं E_N 7:73 सुव्रतं] CE_N ; सुव्रत A 7:73 वाञ्छत सद्गतिम्] C; वाञ्छति सद्गतिम् A; वाञ्छेत सदगतिं E_N 7:73 पौर्णमास्याममा°] CE_N ; पौर्णमास्याममा° A 7:73 चतुर्दश्यष्टमीषु च] A; चतुर्दश्यष्टमीदिने CE_N 7:74 विषुवे ऽप्ययने] AC; विषुवेष्वायने E_N 7:74 ज्येष्ठमध्यमकन्यसम्] CE_N ; ऽ --- A 7:75 रुद्रत्वञ्च गणत्वञ्च] CE_N ; ऽ रुद्रत्वञ्च ग ऽ त्वञ्च A

एकाहारो जितक्रोधो मध्ये नक्तं प्रकल्पयेत् ।
 तथैव नक्तहीनं तु मध्यमं समुदाहृतम् ॥ 7:76 ॥
 आद्यन्तव्रतहीनं तु नक्तन्तदपि मध्यमम् ।
 नक्तं विना तथैवान्नं कन्यसन्तं विदुर्बुधाः ॥ 7:77 ॥
 सातत्यमेव कर्तव्यं चक्रवर्तित्वकांक्षिणा ।
 आचार्यस्याग्रतो गन्धैः कृत्वा मण्डलकं शुभम् ॥ 7:78 ॥
 पुष्पधूपैः समभ्यर्च्य पञ्चाङ्गेन महीं स्पृशेत् ।
 यद्यदाचार्यवक्त्रेण निष्क्रमत्यक्षरं स्फुटम् ।
 तत्तदुच्चारयेत्स्पष्टं गृहीयाद्गतमुत्तमम् ॥ 7:79 ॥
 देव्युवाच ।
 नक्षत्रदानं प्रवृहि हिताय जगतो विभो ।
 कस्मिन्कस्मिंश्च नक्षत्रे किं किन्दानं प्रशस्यते ॥ 7:80 ॥
 भगवानुवाच ।
 पायसं सर्पिषालुत्य कृत्तिकासु सदक्षिणम् ।
 शिवभक्ताय विप्राय दत्त्वा यान्त्यमरावतीम् ॥ 7:81 ॥
 माषाक्षतेन रोहिण्यां शालिभक्तं घृतान्वितम् ।
 क्षीरपानन्ततः पञ्चादेयं स्वर्गमभीच्छता ॥ 7:82 ॥
 सवत्सां देवि गां दद्यान्नक्षत्रे मृगशीर्षके ।

7:76 मध्ये नक्तं] AC; मध्यनक्तं E_N 7:77 आद्यन्तव्रतहीनं तु] AC; आद्यन्तं व्रतहीनन् E_N (unmetrical) 7:77 कन्यसं तं विदुर्बुधाः] CE_N ; कन्यस --- A 7:78 सातत्यमेव कर्तव्यं] CE_N ; ॐ ॐ ॐ A 7:78 ०कांक्षिणा] AE_N ; ०कांक्षिणाम् C 7:78 गन्धैः] C; गन्धै A; बन्धैः E_N 7:78 मण्डलकं] CE_N ; मण्डलक A 7:79 पुष्पधूपैः] CE_N ; पुष्पै धूपै A 7:79 पञ्चाङ्गेन महीं स्पृशेत्] C; पञ्चगेन मही स्पृशं A; पञ्चाङ्गेन महींस्पृशेत् E_N 7:79 ०दुच्चारयेत्] CE_N ; ०दुचारये A 7:79 गृहीयाद्] CE_N ; गृहीया A 7:80 हिताय जगतो विभो] E_N ; जग --- A; हिताय गतो विभो C (unmetrical) 7:80 कस्मिन् कस्मिंश्च नक्षत्रे किं किन्दानं प्रशस्यते] CE_N ; --- नक्षत्रे --- दान प्रशस्यते A 7:81 सर्पिषालुत्य] AC; सर्पिषा लुत्य E_N 7:81 सदक्षिणम्] C; सदक्षिणः A; सदक्षिणां E_N 7:82 माषाक्षतेन] E_N ; मांसाक्षतेन AC 7:82 क्षीरपानन्ततः] CE_N ; क्षीरपाणं ततः A 7:82 ०मभीच्छता] C; ०मभीच्छताम् A; ०मभीप्सता E_N 7:83 सवत्सां देवि गां दद्यान्नक्षत्रे मृगशीर्षके] CE_N ; स --- क्षेत्रे मृगशीर्षके A

विहाय मानुषं लोकं याति पौरन्दरं पुरम् ॥ 7:83 ॥

सतैलं कृसरं दद्यान्नक्षत्रे रुद्रदेवते ।

उपोष्य नरकान्नेति क्षुरधारान्सुदुस्तरान् ॥ 7:84 ॥

दद्यात्पुनर्वसौ पूपां ब्राह्मणाय तपस्विने ।

स्वर्गं भुक्त्वा परिभ्रष्टो जायते विपुले कुले ॥ 7:85 ॥

दद्याच्चाामीकरं पुष्ये मङ्गलायाग्रजन्मने ।

अत्यन्धकारे लोके ऽपि भ्राजते सों अशुमानिव ॥ 7:86 ॥

वृषमश्लेषया दद्यात्ताराघटितमेव वा ।

अरातीन्दुर्जयान्जित्वा देहपाते सुखी भवेत् ॥ 7:87 ॥

वर्द्धनीतिलपात्राणि यो मघासु प्रयच्छति ।

स्वर्गलोकपरिभ्रष्टो गोमान्भवति मानवः ॥ 7:88 ॥

उपोष्य शैवविप्राय शर्करां यः प्रयच्छति ।

फाल्गुणीषु गुडैः सार्द्धं धनसौभाग्यकांक्षया ॥ 7:89 ॥

नानाव्यंजनसंयुक्तमुत्तरासु घृतान्वितम् ।

दद्यात्षष्टिकभक्तन्तु शक्रलोकमवाप्नुयात् ॥ 7:90 ॥

7:83 पौरन्दरं पुरम्] A; पौरं प्रन्दरम् CE_N 7:84 दद्यान्नक्षत्रे] C; दद्या नक्षत्रे A; दद्यान्नक्षत्रे° E_N 7:84 रुद्रदेवते] em.; रुद्रदेवते A; शर्वदेवते C; °शर्वदेवते E_N 7:84 क्षुरधारान्] em.; क्षुरधारा A; खुरधारान् C; क्षुरधारां E_N 7:84 सुदुस्तरान्] AC; सुदुस्तरां E_N 7:85 पूपां ब्राह्मणाय] A; पूपां ब्रह्मणाय C; धुपंब्राह्मणाय E_N 7:85 विपुले कुले] C; विपु --- A; विपुलेकुले E_N 7:86 दद्याच्चाामीकरं पुष्ये म-
ङ्गलाया°] CE_N; --- करं पुष्ये भक्ताया° A 7:86 अत्यन्धकारे] CE_N; अन्धकारे
A (unmetrical) 7:86 सों अशुमानिव] CE_N; साशुमानिव A 7:87 वृषमश्लेषया]
E_N; वृषश्लेषया A (unmetrical); वृषमशेषया C 7:87 ताराघटितमेव] C; ताराघ-
ट्टिकमेव A; ताराघटितमेव E_N 7:87 अरातीन् दुर्जयान्] CE_N; अरातीं दुर्जया A
7:87 देहपाते] CE_N; देहपातो A 7:88 वर्द्धनीतिलपात्राणि] AC; वर्द्धनीस्तिलपात्राणि
E_N 7:88 मघासु] AC; मघासु E_N 7:88 गोमान् भवति मानवः] CE_N; --- A
7:89 शैवविप्राय] CE_N; शैव्यविप्राय A 7:89 शर्करां] E_N; शर्करा AC 7:89 फा-
ल्गुणीषु] A; फल्गुणीषु C; फाल्गुनीषु E_N 7:89 गुडैः सार्द्धं] CE_N; गुडै सार्द्ध A
7:90 °संयुक्तमुत्तरासु] em.; °संयुक्तमुत्तरासु A; °संयुक्तमुत्तरासु C; °संयुक्त मुत्तरासु
E_N 7:90 दद्यात्षष्टिक°] CE_N; दद्याच्छष्टीक° A

स्रज्जा (?) प्रदीयते पुम्भिरुत्तरासु सुलोचने ।
अत्यद्भुतफलावाप्तिर्भवतीति किमद्भुतम् ॥ 7:91 ॥

उपोष्य करिणां दद्याद्रथं हस्तेन भामिनि ।
पिष्टकेन कृतं वापि दत्त्वा यात्यमरालयम् ॥ 7:92 ॥

रूपिणीं वृषलीन्दद्याच्चित्रायां त्रिदशेश्वरि ।
रमते नन्दनवने गन्धर्वाप्सरसावृतः ॥ 7:93 ॥

यद्यदिष्टतमं द्रव्यं स्वातौ दद्यान्नरोत्तमः ।
अक्षयान्प्राप्नुयान्नोकान्दानस्यास्य प्रभावतः ॥ 7:94 ॥

पयस्विनीञ्च गां दद्यादनङ्वाहमथापि वा ।
शकटं ये प्रयच्छन्ति सधान्यं वाससावृतम् ॥ 7:95 ॥

विशाखायां पितृन्देवान्प्रीणयंत्यविकल्पितः ।
नरकेषु महादुःखं न प्राप्नोति सुलोचने ॥ 7:96 ॥

दद्यात्प्रावरणं वस्त्रं समुपोष्यानुराधया ।
तिष्ठेद्युगशतन्देवि शक्रलोके यथेच्छया ॥ 7:97 ॥

ज्येष्ठायां मूलकन्दद्याद्ब्राह्मणेभ्यः सपानकम् ।
प्रीयन्ते तेन पितरो गच्छेत्स्वर्गमपि ध्रुवम् ॥ 7:98 ॥

7:91 स्रज्जा (?) प्रदीयते] A; दद्यात्प्रदीयते C; दद्यात्प्रदीपते E_N 7:91 पुम्भिरुत्तरासु] AC; पुम्भिरुत्तरास E_N 7:91 अत्यद्भुतफला +वा+प्तिर्भवतीति किमद्भुतम्] C; अत्य --- तीति कि --- तं A; अत्यद्भु तफलावाप्तिर्भवतीति किमद्भुतम् E_N 7:92 करिणां] AC; करिणं E_N 7:92 यात्यमरालयम्] CE_N; यात्यमरालयम् A 7:93 दद्याच्चित्रायां] CE_N; दद्या चित्रायां A 7:93 त्रिदशेश्वरि] AC; त्रिदशेश्वरी E_N 7:93 *सरसावृतः] CE_N; *सरसां वृतः A 7:94 दद्यान्नरोत्तमः] CE_N; दद्या नरोत्तमः A 7:94 प्राप्नु-यान्नोकां] CE_N; प्राप्नुया लोका A 7:95 अनङ्वाहमथापि] AC; अनङ्वाह मथापि E_N 7:95 शकटं] CE_N; शकटां A 7:96 पितृन् देवान्] em.; पितृन् देवा A; पितृन् देवान् C; पितृदेवान् E_N 7:96 प्रीणयंत्यविकल्पितः] A; प्रीणयत्यविकल्पितः CE_N 7:97 दद्यात्प्रावरणं वस्त्रं समुपोष्यानुराधया] C; दद्या --- पोष्यं = नुराधया A; दद्यात्प्रावरणं वस्त्रं समुपोष्यानुराधया E_N 7:97 यथेच्छया] A; यथेप्सया CE_N 7:98 ब्राह्मणेभ्यः] E_N; ब्राह्मणेभ्य A; ब्रह्मणेभ्यः C 7:98 गच्छेत्] CE_N; गच्छे A

दद्यान्मूलफलं मूले ब्राह्मणेभ्यः सदक्षिणम् ।
तेनापि पितरस्तृप्ताः स्वर्गं तु प्रविशन्ति ते ॥ 7:99 ॥

पूर्वाषाढासु च दधि प्रदद्यादन्नमेव च ।
स्वर्गलोकपरिभ्रष्टो गवाढ्यं कुलमाप्नुयात् ॥ 7:100 ॥

घृतं चैवोदमंथञ्च भूरिशो मधुफाणितम् ।
उत्तराषाढविषये सर्वकामविवृद्धये ॥ 7:101 ॥

पायसं चाभिजात्यां तु दद्याद्घृतगुडान्वितम् ।
स धर्मपुष्कलं प्राप्य नाकपृष्ठे विराजते ॥ 7:102 ॥

आविकं श्रावणे दद्यात्प्रावारं वस्त्रसंयुतम् ।
उपोष्य स्वर्गतिङ्गच्छेच्छ्वेतयानेन मानवः ॥ 7:103 ॥

गोभिर्युक्तन्धनिष्ठासु यानं विप्राय कल्पयेत् ।
वस्त्रप्रग्रहसंयुक्तं जायते स नरेश्वरः ॥ 7:104 ॥

छत्रञ्च पादुके गन्धन्दद्यात्सागरुचन्दनम् ।
दत्त्वा शतभिषायोगे स्थानमप्सरसां व्रजेत् ॥ 7:105 ॥

समांसमोदनं दत्त्वा पूर्वप्रोष्ठपदे प्रिये ।

7:99 मूलफलं मूले] $C^c E_N$; मूलफल मूल A ; मूलफलं C^{ac} (unmetrical) 7:99 स-
दक्षिणम्] AC ; सदक्षिणम् E_N 7:99 तेनापि पितरस्तृप्ताः] AE_N ; तेनापि तरस्तृप्ताः
 C (unmetrical) 7:99 स्वर्गं तु प्रविशन्ति ते] CE_N ; --- ते A 7:100 पूर्वाषाढासु]
 AE_N ; पूर्वाषाढासु C 7:100 गवाढ्यं] C ; गवाढ्य° A ; गवाद्य° E_N 7:101 घृ-
तं] C ; घृत A ; घृत° E_N 7:101 चैवोदमंथञ्च] A ; चैवोदमन्थनञ्च C ; चैवोदमत्थञ्च
 E_N 7:101 भूरिशो मधुफाणितम्] C ; भूरिषो मधुफाणितम् A ; भूरिसोमधुफाणितम्
 E_N 7:101 °विषये] AC ; विसये E_N 7:101 सर्वकाम°] AC ; सेवाकाम° E_N
7:102 पायसं चाभिजात्यां तु दद्याद्घृतगुडान्वितम्] CE_N ; पयास्याभिजितौ दद्या गुडा-
जेन सन्त A 7:102 स धर्मपुष्कलं प्राप्य] $conj.$; --- प्य A ; स धर्मपुष्कल प्राप्य
 C ; स धर्म पुष्कलं प्राप्य E_N 7:103 प्रावारं] AC ; प्राकरं E_N 7:103 स्वर्गतिङ्ग°]
 AC ; सगदतिङ्ग° E_N 7:104 गोभिर्युक्तन्] AE_N ; गोभृक्त° C 7:104 यानं] CE_N ;
यान A 7:104 वस्त्रप्रग्रहसंयुक्तं] AC ; वस्त्र प्रग्रहसंयुक्तं E_N 7:105 छत्रञ्च पादुके
गन्धन्दद्यात्सागरुचन्दनम्] C ; छत्र पादुके गन्ध दद्या सागरुचन्दनं A ; छत्रञ्च पादुके
गन्धन्दद्यात्सागरुचन्दनम् E_N 7:105 दत्त्वा शतभिषायोगे स्थानमप्सरसां] C ; द ---
सा A ; दत्त्वा शतभिषायोगे स्थानमप्स $\simeq$ सो E_N 7:106 समांसम्] AC ; समाषम् E_N

सर्वभक्षफलोपेतं स मृतः सुखभागभवेत् ॥ 7:106 ॥

दत्त्वा उत्तरयोगेसु मांसं सौरभमोदनम् ।
प्रीणन्ति पितरस्तस्य मृतेन तत्फलं भवेत् ॥ 7:107 ॥

धेनुं प्रदद्याद्देवत्यां कामदोहां सवाससीम् ।
सा प्रीणयति दातारं कामैर्बहुभिरुत्तमैः ॥ 7:108 ॥

अश्विन्यामश्वसंयुक्तं रथं दद्याद्विजन्मने ।
गजवाजिसमाकीर्णन्तेजस्विकुलमाप्नुयात् ॥ 7:109 ॥

शिवभक्ताय विप्राय भरण्यां तिलधेनुकाम् ।
कामधेनुमवाप्नोति यमलोके यशस्विनि ॥ 7:110 ॥

देव्युवाच ।
कियन्तं किं फलारूढं कस्मिन्पर्वणि पर्वणि ।
दानधर्मस्य देवेश ज्ञातुमिच्छामि कृत्स्नशः ॥ 7:111 ॥

भगवानुवाच ।
शतमिन्दुक्षये दानं सहस्रं वासरक्षये ।
अक्षयं विषुवे ऽप्याहुर्व्यतीपाते तथैव च ॥ 7:112 ॥

7:106 स मृतः] AC; समृतः E_N 7:107 दत्त्वा उत्तरयोगेसु] A; दद्यादुत्तरयोगेस C;
दद्यादुत्तरयोगेन E_N 7:107 मांसं] E_N; मान्स A; मांस C 7:107 सौरभमोदनम्]
AC; दध्ना सहौदनं E_N 7:107 प्रीणन्ति पितरस्तस्य] CE_N; प्रीयन्ति पितरस्तस्य A
7:107 मृतेन तत्फलं] A; मृतेनन्तत्फलं C; अनेतैतत्फलं भवेत् E_N 7:108 देवत्यां]
AE_N; देवत्यां C 7:108 सा] CE_N; स A 7:108 प्रीणयति] AE_N; प्रीणयति C
7:108 कामैर्बहुभिरुत्तमैः] CE_N; --- त्तमैः A 7:109 गजवाजिसमाकीर्णन्तेजस्विकुल-
माप्नुयात्] A; गजवाजिसमायुक्तं तेजस्विकुलमाप्नुयात् C; गवां वाजिसमायुक्तं तेजस्वी
कुलमाप्नुयात् E_N 7:110 कामधेनुमवाप्नोति] AC; कामधेनु मवाप्नोति E_N 7:111 कि-
यन्तं किं फलारूढं कस्मिन् पर्वणि पर्वणि] C; कियत्किं यतफलारूढं कस्मिन् धर्वणि
पर्वणि A; कियन्तं किं फलारूढं कस्मिन् पर्वणि पर्वणि E_N 7:111 दानधर्मस्य देवेश
ज्ञातुमिच्छामि कृत्स्नशः] C; दा --- तुमिच्छामि कृत्स्नशः A; दानधर्मस्य देवेश ज्ञातुमि-
च्छामि कृत्स्नशः E_N (unmetrical) 7:112 शतमिन्दुक्षये दानं] C; शतमिन्दुक्षये A;
शतमिन्दुक्षये दानं E_N 7:112 सहस्रं वासरक्षये] A; सहस्रं तु दिनक्षये C; सहस्तु
दिनक्षये E_N 7:112 अक्षयं विषुवे ऽप्याहुर्व्यं] conj.; अक्षयं विषुवं न्याहु व्यं A;
अक्षये विषुवे प्राहुर्व्यं E_N 7:112 च] AE_N; हि C

युगादौ कोटिदानं स्यादशकोत्ययनद्वये ।
चन्द्रग्रहे ऽर्बुदं विद्धि सूर्यग्रासे तदक्षयम् ॥ 7:113 ॥

दशकोटिर्भवेदानं षडशीतिमुखेषु च ।
निखर्वं विष्णुपदयोः स्याद्विगायनयोरपि ॥ 7:114 ॥

देव्युवाच ।
केन धर्मविपाकेन नरो जातिस्मरो भवेत् ।
एतदिच्छामि विज्ञातुं भगवन्वक्तुमर्हसि ॥ 7:115 ॥

भगवानुवाच ।
क्षीरस्य पूर्णममलांबुजरुद्धवक्त्रम्-
औदुम्बरं सकनकं कलशं यतात्मा ।
प्रीतो ऽस्तु सोमतनुरीश इति ब्रुवाण
उद्यत्यनुष्णरुचि कार्तिकपौर्णमास्याम् ॥ 7:116 ॥

सन्तर्पिताय विप्राय दत्त्वा जातिस्मरो भवेत् ।
अथ स्नानविधिं पुण्यं प्रवक्ष्याम्यनुपूर्वशः ॥ 7:117 ॥

यत्कृत्वा देवि पापेभ्यो मुच्यते कर्मणादपि ।
नदीं प्राक्प्रवनीङ्गत्वा यः करोति हि सेचनम् ॥ 7:118 ॥

7:113 युगादौ कोटिदानं स्याद्] *em.*; युगादैः कोटिदानं स्या A; युगादैः कोटिदानं स्याद् E_N 7:113 दशकोत्ययनद्वये] AC; दशकोत्ययनद्वये E_N 7:113 चन्द्रग्रहे ऽर्बुदं विद्धि] C; चन्द्रग्रहे ऽर्बुधं विद्धि A; चन्द्रग्रहेवेदविद्धि E_N 7:113 सूर्यग्रासे तदक्षयम्] A; सूर्यग्रासे तदक्षयत् C; सूर्यग्रासे तक्षयं E_N (unmetrical) 7:114 दशकोटिर्भवेदानं] *conj.*; दशकोटि भवे दानं A; दशकोटि भवेदानं C; दशकोटिर्भवेदानं E_N 7:114 षडशीतिमुखेषु च] *conj.*; षडाशीति $\simeq$ --- A; षडाशीतिमुखेषु च C; षडशीतिसुखेषु च E_N 7:114 निखर्वं विष्णुपदयोः] C; --- र्वं विष्णुपदयोः A; निषर्णविष्णुपदयोः E_N 7:115 केन] A; येन CE_N 7:115 भगवन्] CE_N; भगवन A 7:116 ०रुद्धवक्त्रम्] म्साC; ०रुद्धवक्त्र E_N 7:116 सकनकं] CE_N; सकनक A 7:116 सोमतनुरीश इति ब्रुवाण] C; --- वाण A; सोमतनुरीश इतिब्रुवाण E_N 7:116 उद्यत्यनुष्णरुचि कार्तिकपौर्णमास्यां] A; उद्यत्यनुष्णरु चिकार्तिकपुर्णमास्यां C; उद्यत्यनुष्णरुचि कार्तिकपौर्णमास्यां E_N 7:117 अनुपूर्वशः] AC; अनुपूर्वः E_N (unmetrical) 7:118 यत्कृत्वा] AE_N; यं कृत्वा C 7:118 कर्मणादपि] A; तत्क्षणादपि CE_N 7:118 नदीं] E_N; नदी AC 7:118 करोति हि सेचनम्] *em.*; करोति हि षेचनम् A; करोत्यभिषेचनम् CE_N

दक्षिणावर्त्तशंखेन तिलाक्षतयुतेन च ।
 प्रविश्य नाभिमात्राम्बु प्राङ्मुखः शुचिमानसः ॥ 7:119 ॥
 शिवं संस्मृत्य मतिमान्सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
 अलाभे दक्षिणावर्त्तशंखस्य शृणु भामिनि ॥ 7:120 ॥
 पूर्वोक्तविधिमास्थाय शुक्लवासाः शिवं स्मरेत् ।
 निच्छिद्रभोजपत्रेण कर्तव्यमभिषेचनम् ॥ 7:121 ॥
 पुष्परत्नाम्बुपूर्णेन सो ऽपि निर्मलतां व्रजेत् ।
 स्नात्वा तीर्थे विपापः स्याद्गोपुच्छोद्धृतवारिणा ॥ 7:122 ॥
 प्रस्रावेण च रोहिण्यां श्रद्धया परयान्वितः ।
 यो धत्ते स्तनतो धारां क्षीरस्य शिरसा नरः ॥ 7:123 ॥
 शिवञ्च सुरभीञ्चैव स्मरन्पापैः प्रमुच्यते ।
 य एवं कुरुते स्नानमिहैव धनवान्भवेत् ।
 नश्यंत्युपद्रवाः सर्वे परतः स्वर्गमाप्नुयात् ॥ 7:124 ॥

॥ ⊗ ॥ इति शिवधर्मसङ्ग्रहे सप्तमो ऽध्यायः ॥ ⊗ ॥

7:119 °शंखेन] E_N ; --- A; संखेन C 7:119 तिलाक्षतयुतेन च] CE_N ; --- न च A 7:120 शिवं] CE_N ; शिव A 7:120 मतिमान्] E_N ; मतिमां CA 7:120 सर्व-पापैः प्रमुच्यते] A; स पापैः परिमुच्यते CE_N 7:121 शुक्लवासाः] C; शुक्लवासा A; शुक्लवास E_N 7:121 स्मरेत्] AE_N ; स्मरन् C 7:121 निच्छिद्रभोजपत्रेण] C; नि-च्छिद्रभोजपत्रेण A; निच्छिद्रभोजपत्रेण E_N 7:121 अभिषेचनम्] CE_N ; अभिषेचनम् A 7:122 पुष्परत्नाम्बुपूर्णेन] C; पुष्प --- A; पुष्परत्नाम्बु पूर्णेषु E_N 7:122 व्रजेत्] AC; व्रजेत् E_N 7:122 तीर्थे विपापः] AC; तीर्थमपापः E_N • स्याद्] CE_N ; स्या A 7:122 गोपुच्छोद्धृतवारिणा] AC; गोपुच्छो धृतवारिणा E_N 7:123 प्रस्रावेण च रोहि-ण्यां] conj.; प्रस्रावेण च रोहिण्याः C; प्रस्रावेन च रोहिण्या A; प्रस्रावेण च रोहिण्याः E_N 7:123 श्रद्धया परयान्वितः] C; प्रश्रया परियान्वितः A; श्रद्धया परयान्वितः E_N 7:123 यो धत्ते] C; ये धत्ते A; योधत्ते E_N 7:123 धारां] CE_N ; धारा A 7:124 सुरभीञ्चैव स्मरन्] C; सुरभि चैव स्मरं A; सुरभीञ्चैव स्मरन् E_N 7:124 य एवं] C; य एव A; एवं यः E_N 7:124 इहैव] AE_N ; इहेव E_N 7:124 धनवान् भवेत्] CE_N ; --- A 7:124 उपद्रवाः] CE_N ; उपद्रवा A 7:124 परतः] CE_N ; परत A 7:124 शिवधर्मसङ्ग्रहे सप्तमो ऽध्यायः] C; शिवधर्मसङ्ग्रहे सप्तमो ऽध्यायः पटलः A; शिव धर्म संग्रहे सप्तमोऽध्यायः E_N

देव्युवाच ।

कतरं देवमाश्रित्य उपवासफलम्महत् ।

कथं वा पूजनीयास्ते ब्रवीहि परमेश्वर ॥ 8:1 ॥

ईश्वर उवाच ।

प्रतिपत्सूपवासी तु ब्रह्माणं पूजयेन्नरः ।

ब्रह्मणे नम इत्येवमुभयोरपि पक्षयोः ॥ 8:2 ॥

गन्धपुष्पैश्च धूपैश्च भक्ष्यभोज्यसमन्वितम् ।

अब्दमेकं समभ्यर्च्य क्रतूनां फलमाप्नुयात् ॥ 8:3 ॥

अश्वमेधं राजसूयं सौवर्णञ्च गवामयम् ।

सप्तभिः सोमसंस्थैश्च नरमेधसमन्वितैः ॥ 8:4 ॥

ब्रह्मा स्वयंभूर्विरिञ्चिः पद्मयोनिः प्रजापतिः ।

गीर्वाणः पद्महस्तश्च ओमित्येकाक्षरः प्रभुः ॥ 8:5 ॥

चतुर्वेदधरः स्रष्टा परमेष्ठी चतुर्मुखः ।

संज्ञाभिः पूजयेदाभिर्ब्रह्माणममितद्युतिम् ॥ 8:6 ॥

सम्बत्सरेण युक्तात्मा स्वर्गलोके महीयते ।

यावज्जीवन्तु कुर्वाणो ब्रह्मलोके महीयते ॥ 8:7 ॥

8:1 कतरं] CE_N ; तरम् A (unmetrical) 8:1 ब्रवीहि परमेश्वर] CE_N ; प्रब्रवीमि म-
हेश्वरः A 8:2 ईश्वर उवाच] A; भगवानुवाच CE_N 8:2 प्रतिपत्सूपवासी तु ब्रह्माणं]
conj.; प्रति --- ह्माणं A; प्रतिपत्सोपवासी तु ब्राह्माणं C; प्रतिपत्सोपवासीतु ब्राह्माणम्
 E_N 8:2 पूजयेन्नरः] A; भोजयेन्नरः CE_N 8:2 ब्रह्मणे नम इत्येवम्] C; ब्रह्मणे भूय
इत्येवम् A; ब्रह्मणे नम इत्येषम् E_N 8:3 गन्धपुष्पैश्च धूपैश्च] A; गन्धधूपैश्च पुष्पैश्च
 CE_N 8:3 °समन्वितम्] AC; °समन्वितम्: E_N 8:3 अब्दमेकं समभ्यर्च्य क्रतूनां]
 CE_N ; अब्दमेक समभ्यर्च्य क्रतूना A 8:4 अश्वमेधं] CE_N ; अश्वमेध A 8:4 सप्तभिः
सोमसंस्थैश्च] CE_N ; --- श्व A 8:5 ब्रह्मा स्वयंभूर्विरिञ्चिः] C; ब्रह्मा स्वयंभूर्विरिञ्चि
A; ब्रह्मा स्वयंभूर्विरिञ्चि: E_N 8:5 गीर्वाणः पद्महस्तश्च] A; ग्रीर्वाणः पद्मभूतश्च CE_N
8:5 ओमित्येकाक्षरः] CE_N ; ओमित्येकाक्षर A 8:6 संज्ञाभिः पूजयेदेभिर्ब्रह्माणममि-
तद्युतिम्] conj.; संज्ञाभि पूजयेदेभिर्ब्रह्माणममितद्युतिम् A; संज्ञाभिः पूजयेदाभिर्ब्रह्माण-
ममितद्युतिम् C; संज्ञाभिः पूजयेदेभिर्ब्रह्माणममितं द्युति E_N 8:7 सम्बत्सरेण युक्तात्मा
स्वर्गलोके महीयते] CE_N ; ँ ँ ँ ँ ँ A 8:7 ब्रह्मलोके] AC; ब्रह्मलोके E_N

द्वितीये पूजयेदग्निमाज्येनैव तु तर्पयेत् ।
वैश्वानरो जातवेदा हुतभुग्धव्यवाहनः ॥ 8:8 ॥

देववक्तुः सर्वभक्षो घृणी च जगदाहकः ।
विभावसुः सप्तजिह्वो वरनामेति कीर्तितम् ॥ 8:9 ॥

प्रतिमासं समभ्यर्च्य पक्षयोरुभयोरपि ।
वर्षेणैकेन शुद्धात्मा स गच्छेदग्निलोकताम् ॥ 8:10 ॥

तृतीये पूजयेद्यक्षं गन्धधूपनिवेदनैः ।
उभाभ्यामपि पक्षाभ्यां यावदब्धं भवेदिह ॥ 8:11 ॥

धनन्दास्यन्ति यक्षा हि धनदाद्याः सुपूजिताः ।
यावज्जीवन्तु कुर्वाणो धनदस्य पदं व्रजेत् ॥ 8:12 ॥

धनदो यक्षराजश्च वित्तेशो निधिपालकः ।
राक्षसाधिपतिश्चैव पिंगलाक्षो विमानगः ॥ 8:13 ॥

रुद्रसखः कुवेरश्च पौलस्त्यकुलनन्दनः ।
लोकपालेश्वरश्चैव यक्षेन्द्रः परिकीर्तितः ॥ 8:14 ॥

अब्दन्तु पूजयेद्यस्तु यक्षभक्तिसमाश्रितः ।
धनधान्यसमृद्धस्तु यावज्जीवं स यक्षराट् ॥ 8:15 ॥

गणेशं पूजयेद्यस्तु गन्धपुष्पसमन्वितः ।

8:8 पूजयेदग्निमाज्येनैव] E_N ; पूजये देवि आज्येनैव A; पूजयेदग्निमोजेनैव C 8:8 हु-
तभुग्धव्यवाहनः] A; हुतभुग् हव्यवाहनः C; हुत भुग्धव्यवाहनः E_N 8:9 जगदाहकः]
AC; जगदाहकः E_N 8:9 विभावसुः] CE_N ; विभावसु A 8:9 सप्तजिह्वो वरनामेति
कीर्तितम्] C; सप्तजिह्वो वर $\simeq$ म्सा; सप्तजिह्व वरनामेतिकीर्तनम् E_N 8:11 तृती-
ये] C; तृतीये A; तृतीयं E_N 8:11 पूजयेद्यक्षं] A; ल्क् $\simeq$ न् C; यक्षाङ्° E_N
8:11 गन्धधूपनिवेदनैः] AC; गन्धधूपैर्निवेदनैः E_N 8:11 उभाभ्यामपि] CE_N ; उभा-
भ्यामपि A 8:11 यावदब्धं] CE_N ; यावदब्ध A 8:12 धनदाद्याः] CE_N ; धनदद्या?
A 8:12 धनदस्य पदं व्रजेत्] CE_N ; $\simeq$ --- A 8:14 रुद्रसखः] AE_N ; रुद्रशख
C 8:14 पौलस्त्यकुलनन्दनः] C; पौलस्त्योऽकुलनन्दनः A; पौलस्त्यः कुलनन्दनः E_N
8:14 लोकपालेश्वरश्चैव] AE_N ; लोकपालेश्वराश्चैव C 8:15 यक्षभक्तिसमाश्रितः] AC;
om. E_N 8:15 धनधान्यसमृद्धस्तु] C; धनधान्यस --- A; om. E_N 8:15 यावज्जीवं
स यक्षराट्] C; --- क्षराट् A; यावज्जीवं स यक्षराट् E_N

भक्ष्यभोज्यसमाकीर्णं चतुर्थ्युभयपक्षयोः ॥ 8:16 ॥

अब्देनैकेन शुद्धात्मा स याति गणमन्दिरम् ।
विघ्नैश्च नाभिभूयेत यो ऽर्चयेद्गणनायकम् ॥ 8:17 ॥

विघ्नेश्वरं गणपतिमेकदन्तङ्गजाननम् ।
गजकर्णन्तथा त्र्यक्षन्नागयज्ञोपवीतिनम् ॥ 8:18 ॥

चतुर्भुजश्च धूम्राक्षं वक्रशुण्डम्विनायकम् ।
महोदरश्च संज्ञाभिः साधकः संयतेन्द्रियः ॥ 8:19 ॥

मोदकैर्लङ्गुकैश्चैव मूलकैश्चापि शोभनैः ।
न तस्य दुर्लभं किञ्चित्पूजयेद्यो गणाधिपम् ॥ 8:20 ॥

पञ्चम्यां पूजयेन्नागान्पुष्पैः सुरभिःशोभनैः ।
धूपैः सुरभिगन्धैश्च गुडक्षीरैः सपायसैः ॥ 8:21 ॥

शर्करामधुपुष्पैश्च पक्षयोरुभयोरपि ।
सम्बत्सरेण कामानि लभते कांक्षितानि तु ॥ 8:22 ॥

यावज्जीवं समभ्यर्च्य नागलोकमवाप्नुयात् ।
स्कन्दं षष्ठ्यां तु संपूज्य उपवाससमन्वितः ॥ 8:23 ॥

गन्धपुष्पसुधूपेन भक्ष्यभोज्येन संयुतः ।
उभाभ्यामपि यक्षाभ्यां पूजयित्वा समाहितः ॥ 8:24 ॥

8:16 चतुर्थ्यु०] AC; चतुर्थ्यो० E_N 8:17 अब्देनैकेन] A; अब्देनेकेन C; अब्देनैकेन E_N 8:18 विघ्नेश्वरं] AC^cE_N; विघ्नश्चरं C^{ac} 8:18 गणपतिमेकदन्तङ्गजाननम्] E_N; गणपतिमेकदन्त --- A; गणपतिमेकदन्तगजाननम् C 8:18 गजकर्णन्तथा त्र्यक्षन्नागयज्ञोपवीतिनम्] C; --- ज्ञोपवीतिनम् A; गजकर्णन्तथा यक्षं नागयज्ञोपवीतिनम् E_N 8:19 चतुर्भुजश्च] AC; चतुर्भुजश्च E_N 8:19 धूम्राक्षं] CE_N; धूम्राक्ष A 8:19 महोदर-श्च] AC; महोदरश्च E_N 8:19 संज्ञाभिः साधकः] CE_N; संज्ञाभि साधक A 8:20 लङ्गुकैश्चैव] AC; न्तङ्गुकैश्चैव E_N (unmetrical) 8:20 यो गणाधिपम्] AC; योगणाधिपम् E_N 8:21 नागान् पुष्पैः सुरभिःशोभनैः] CE_N; नागा --- A 8:21 गुडक्षीरैः सपायसैः] C; गुडक्षीरसपायसैः A; गुडक्षीरैःसपायसैः E_N 8:22 मधुपुष्पैश्च] A; मधुपुष्पैश्च C; मधुपुष्पैश्च E_N 8:22 कामानि लभते] AC; कामानिलभते E_N 8:23 उपवाससमन्वितः] AC; उपवास समन्वितः E_N 8:24 गन्धपुष्पसुधूपेन भक्ष्यभोज्येन संयुतः] C; गन्धपुष्प --- A; गन्धधूपेषु धूपेन भक्ष्यभोज्येन संयुतं E_N 8:24 उभाभ्यामपि] CE_N; --- मपि A

स्कन्दो विशाखः क्रोञ्चारिरुमानन्दो ऽग्निगर्भजः ।

नैगमेशो महासेनस्त्रिवर्णः कृत्तिकासुतः ॥ 8:25 ॥

पञ्चच्छटः कुमारश्च देवसेनापतिर्गुहः ।

षड्मुखः शक्तिहस्तश्च मयूरवरवाहनः ॥ 8:26 ॥

नामभिः पूजयेदेभिः संयतो मार्गशीर्षतः ।

सर्वकामानवाप्नोति वर्षेणैकेन मानवः ॥ 8:27 ॥

स्कन्दाग्निं जुहुयाद्यस्तु पक्षयोरुभयोरपि ।

यावज्जीवं समभ्यर्च्य स्कन्दसायुज्यतां व्रजेत् ॥ 8:28 ॥

सप्तम्यां मार्गशीर्षादौ भास्करं पूजयेच्छुचिः ।

उपवासेन युक्तात्मा पुष्पधूपविलेपनैः ॥ 8:29 ॥

भक्ष्यभोज्यैश्च विविधैस्तथा होमजपादिभिः ।

सम्बत्सरेण युक्तात्मा निर्मलः काममाप्नुयात् ॥ 8:30 ॥

सूर्यलोकं व्रजत्याशु यावज्जीवं प्रपूजनात् ।

च्युता धनाढ्या जायन्ते निरुजा दीर्घजीविनः ॥ 8:31 ॥

आदित्यः सविता सूर्यः खगः पूषा गभस्तिमान् ।

हिरण्यगर्भस्त्रिशिखस्तपनो भास्करो रविः ॥ 8:32 ॥

8:25 विशाखः] CE_N ; विशाख A 8:25 नन्दो ऽग्निगर्भजः] AC; नन्दाग्निगर्भ-
जः E_N 8:25 नैगमेशो] CE_N ; नैगमेवो A 8:25 महासेनस्त्रिवर्णः] CE_N ; महासेन
तृवर्णः A 8:26 पञ्चच्छटः] C; पञ्चशिख A; पञ्चशिखा° E_N 8:26 देवसेनापतिर्गुहः]
 CE_N ; देवसेनापति गुहः A 8:26 षड्मुखः] AE_N ; षण्मुख C 8:27 मार्गशीर्षतः]
 CE_N ; --- A 8:27 सर्वकामानवाप्नोति] *em.*; सर्वकाममवाप्नोति C; --- र्वकाममवा-
प्नोति A; सर्वकाममवाप्नति E_N 8:28 स्कन्दाग्निं जुहुयाद्यस्तु पक्षयोरुभयोरपि] AC;
जुहुयाद्यस्तु पक्षयोरुभयोरपि E_N 8:28 यावज्जीवं समभ्यर्च्य] C; यावज्जीव समभ्यर्च्य
स्कन्दसायुज्यतां व्रजेत् A; स्कन्दाग्निं समभ्यर्च्य E_N (unmetrical) 8:29 मार्गशीर्षा-
दौ] CE_N ; मार्गशीर्षादौ A 8:29 पूजयेच्छुचिः] CE_N ; पूजये शुचिः A 8:30 भ-
क्ष्यभोज्यैश्च वि°] AC; भक्ष्यभोज्यैश्चवि° E_N 8:30 होमजपादिभिः] CE_N ; --- A
8:30 युक्तात्मा निर्मलः] C; युक्तात्मा निर्म्मल A; युक्तात्म निर्मलाः E_N 8:31 सूर्य-
लोकं] CE_N ; सूर्यलोक A 8:31 यावज्जीवं] CE_N ; यावज्जीव A 8:31 धनाढ्या]
C; धनाढ A; धनादया E_N (unmetrical) 8:31 निरुजा दीर्घजीविनः] AC; निरुजा-
दीर्घजीविनः E_N 8:32 आदित्यः] CE_N ; आदित्य A 8:32 त्रिशिखस्तपनो] CE_N ;
तृशिखा $\simeq$ स्तपनो (unmetrical)

लोकसाक्षी जगन्नेत्रं नामभिस्त्वेभिरर्चयेत् ।
सर्वकामानवाप्नोति पूजयेद्यो दिवाकरम् ॥ 8:33 ॥

अष्टम्यां मार्गशीर्षस्य शिवनामानमर्चयेत् ।
उपवासेन युक्तात्मा गोमूत्रप्राशनेन च ॥ 8:34 ॥

अतिरात्रफलन्तस्य पक्षयोरुभयोरपि ।
भक्ष्यभोज्यान्नपानाद्यैरेतत्फलमवाप्नुयात् ॥ 8:35 ॥

देवदेवं समभ्यर्च्य मासे पौषे उपोषितः ।
वाजपेयमवाप्नोति गोशकृत्प्राशनेन तु ॥ 8:36 ॥

त्र्यम्बकं पूजयित्वा तु माघे कृष्णे ह्युपोषितः ।
लभते हयमेधन्तु पयःसंप्राशनेन तु ॥ 8:37 ॥

स्थाणुं फाल्गुनमासे तु पूजयेदुपवासितः ।
दधि प्राश्य विशुद्धात्मा नृमेधफलमाप्नुयात् ॥ 8:38 ॥

हरश्चैत्रे तु सम्पूज्य कृष्णाष्टम्यामुपोषितः ।
आज्यं प्राश्य शुचिर्भूत्वा राजसूयमवाप्नुयात् ॥ 8:39 ॥

वैशाखे शंकरं पूज्य उपवासी कुशोदकम् ।

8:33 लोकसाक्षी जगन्नेत्रं नामभिस्त्वेभिरर्चयेत्] CE_N ; --- त्वेभिरर्चयेत् A 8:33 सर्व-
कामानवाप्नोति] *conj.*; सर्वकाममवाप्नोति ACE_N 8:34 गोमूत्रं] CE_N ; गोमूत्रा° A
8:35 भक्ष्यभोज्यान्नपानाद्यैरेतत्फलमवाप्नुयात्] C; भक्ष्यभोज्यानपानाद्यैरेतत्फलमाप् ---
A; भक्ष्यभोज्यान्न पानाद्यैरेतत्फलमवाप्नुयात् E_N 8:36 देवदेवं समभ्यर्च्य] E_N ; --- A;
देवन्देव समभ्यर्च्य C 8:36 उपोषितः] A; ह्युपोषितः C; ह्युपोषित E_N (unmetrical)
8:37 त्र्यम्बकं] A; त्र्यम्बकं C; त्र्यम्बकं E_N 8:37 माघे कृष्णे] AC; माघेकृष्णे E_N
8:37 ह्युपोषितः] E_N ; मुपोषितः A; ह्युशोदकः C 8:37 लभते हयमेधन्तु पयःसंप्राश-
नेन तु] C; लभते हयमेधन्तु पीयसंप्राशनेन तु A; *om.* E_N 8:38 स्थाणुं फाल्गुनमासे
तु] *em.*; स्थाणुं फाल्गुणमासे तु C; स्तृ?णुं फाल्गुणमासे तु A; स्थाणुं फाल्गुन मासे-
तु E_N 8:38 दधि प्राश्य विशुद्धात्मा नृमेधफलमाप्नुयात्] C; दधि प्राश्य विशुद्धात्मा
नृमेधफलमाप्नु --- A; दधिप्राश्य विशुद्धात्मानृमेधपुल माप्नुयात् E_N 8:39 हरश्चैत्रे तु
सम्पूज्य] C; --- ज्य A; हरश्चैत्रे तु सम्पूज्य E_N 8:39 आज्यं प्राश्य शुचिर्भूत्वा रा-
जसूयमवाप्नुयात्] C; आज्यं प्राश्य विशुद्धात्मा निर्मलकाममाप्नुयात् A; आज्यं पाइय
शुचिर्भूत्वा राजसूय मच्छाप्नुयात् E_N (unmetrical) 8:40 शंकरं] CE_N ; शङ्कर A

प्राशयित्वा जितक्रोधः सौत्रामणिफलं लभेत् ॥ 8:40 ॥

भवं ज्येष्ठे तु संपूज्य सोपवासी शुचिव्रतः ।

प्राश्य शृङ्गोदकं गोस्तु सर्वयज्ञफलं लभेत् ॥ 8:41 ॥

आषाढे नीलकण्ठन्तु कृष्णाष्टम्यां समर्चयेत् ।

शङ्खस्यापस्ततः पीत्वा गोसहस्रफलं भवेत् ॥ 8:42 ॥

पिङ्गलं श्रावणे पूज्य कृष्णाष्टम्यामुपोषितः ।

सिद्धार्थमुदकं पीत्वा कन्यादानफलं लभेत् ॥ 8:43 ॥

मासे भाद्रपदे रुद्रं पूजयित्वा ह्युपोषितः ।

यवोदकं प्राशयित्वा रुद्रलोके महीयते ॥ 8:44 ॥

ईशानञ्चाश्विने मासे कृष्णाष्टम्यां तु पूजयेत् ।

तिलोदकं प्राशयित्वा बहुसौवर्णिकं फलम् ॥ 8:45 ॥

उग्रन्तु कार्तिके मासे कृष्णाष्टम्यामुपोषितः ।

सौवर्णमुदकं पीत्वा गाणापत्यमवाप्नुयात् ॥ 8:46 ॥

सम्बत्सरन्ततः कृत्वा इष्टकामांल्लभेत सः ।

भवेत्क्रतुफलं कामाद्गाणापत्यमकामतः ॥ 8:47 ॥

उभाभ्यामपि पक्षाभ्यां विधिरेष प्रकीर्तितः ।

8:40 °फलं लभेत्] AC; °मवाप्नुयात् E_N 8:41 भवं] AC; शिवं E_N 8:41 शृङ्गोदकं गोस्तु] C; शृङ्गोदकं ऽ स्तु A; शृङ्गोदकं यस्तु E_N 8:42 आषाढे नीलकण्ठन्तु] CE_N; ऽ --- A 8:42 कृष्णाष्टम्यां समर्चयेत्] C; --- णष्टम्या समर्चयेत् A; कृष्णाष्टम्यामुपोषितः E_N 8:42 पीत्वा गोसहस्रफलं] AC; पीत्वागोसहस्रफलं E_N 8:42 भवेत्] A; लभेत् CE_N 8:43 पिङ्गलं] AC; पिङ्गाक्षं E_N 8:43 सिद्धार्थमुदकं] CE_N; सिद्धार्थमुदक A 8:44 रुद्रं] AE_N; रु ऽ C 8:44 रुद्रलोके महीयते] CE_N; रुद्रलो --- A 8:45 ईशानञ्चाश्विने मासे] CE_N; --- शानञ्चाश्विनो मासे A 8:45 कृष्णाष्टम्यां तु पूजयेत्] A; कृष्णाष्टम्यां समर्चयेत् CE_N 8:45 तिलोदकं] CE_N; तिलोदक A 8:45 फलम्] CE_N; लभेत् A 8:46 कृष्णाष्टम्यामुपोषितः] C; कृष्णाष्टम्यामुपोषितः A; कृष्णाष्टम्यामुपोषितः E_N (unmetrical) 8:46 सौवर्णमुदकं] CE_N; सुवर्णमुदक A 8:46 गाणापत्य°] AC; गाणापत्य° E_N 8:47 इष्टकामांल्लभेत] em.; इष्टकामा लभेत A; इष्टान् कामान् लभेत C; इष्टान् कामांल्लभेत E_N 8:47 भवेत्क्रतुफलं कामाद्गाणापत्यमकामतः] C; भवेत्क्रतु --- त्यमकामतः A; भवेत् क्रतुफलं कामाद्गाणापत्यमकामतः E_N 8:48 विधिरेष प्रकीर्तितः] C; विधिरेषा प्रकीर्तिता A; विधिरेषः प्रकीर्तितः E_N

नवम्यां संप्रवक्ष्यामि महादेव्याः प्रपूजनम् ॥ 8:48 ॥

उपवासेन संयुक्तः पूजयेन्नामभिः शुभैः ।

उमा कात्यायनी देवी दुर्गा भद्रा सुभद्रिका ॥ 8:49 ॥

कालरात्री महागौरी रैवती भूतनायिका ।

आर्या प्रकृतिरूपा च गणानाञ्चैव नायिका ॥ 8:50 ॥

नामभिः पूजयेदेभिः पक्षयोरुभयोरपि ।

पुष्पैर्धूपैश्च गन्धैश्च वस्त्रालङ्कारभूषणैः ॥ 8:51 ॥

नैवेद्यैश्चोपहारैश्च कन्दमूलफलैस्तथा ।

प्राशनैश्च विचित्रैश्च वरदां पूजयेत्सदा ॥ 8:52 ॥

उदकं कुसुमं प्राश्य सक्तुलाजं सधानकम् ।

कृशराञ्च पयो मूलं फलं पर्णन्तथैव च ॥ 8:53 ॥

शाकानि च फलञ्चैव तिलानाञ्च खलिन्ततः ।

मुद्गानपि समञ्जीयात्तथा चैव निरञ्जता ॥ 8:54 ॥

प्राशयित्वा तथैतानि सर्वकामानवाप्नुयात् ।

आर्द्रकं प्राशयित्वा तु शुक्लभोजी तथा पुनः ॥ 8:55 ॥

लभते सर्वकामांस्तु नवमीसमुपोषितः ।

8:48 संप्रवक्ष्यामि] AC; संप्रवक्ष्यामि: E_N 8:49 संयुक्तः] CE_N; संयुक्त A 8:49 दुर्गा भद्रा] A; दुर्गा रुद्रा C; दुर्गारुद्रा E_N 8:50 रैवती भूतनायिका] C; रैवती भूत --- A; दैवती भूतनायिका E_N 8:50 आर्या प्रकृतिरूपा च] C; --- कृतिपूपा तु A; आर्या प्रकृतिरूपाच E_N 8:51 पूजयेदेभिः] CE_N; पूजयेदेदि A 8:51 पुष्पैर्धूपैश्च] A; पुष्पैर्धूपैश्च C; पुष्पैर्धूपैश्च E_N 8:51 वस्त्रालङ्कारभूषणैः] CE_N; वस्त्राभरणभूषणैः A 8:52 वरदां] CE_N; वरदा A 8:53 कुसुमं] AC; कुशुमं E_N 8:53 सक्तुलाजं] A; सक्तुलाजं C; सक्तुलाजं E_N 8:53 सधानकम्] CE_N; सधा --- A 8:53 कृशराञ्च पयो मूलं] C; --- पयो मूल A; कृशराञ्च पयोमूलं E_N 8:53 फलं पर्णन्तथैव] E_N; फलपर्णन्तथैव A; फलं पर्णन्तथैव C 8:54 खलिन्ततः] CE_N; बलन्ततः A 8:54 समञ्जीयात्तथा] CE_N; समञ्जीया तथा A 8:55 सर्वकामान्] A; सर्वान्कामान् CE_N 8:55 आर्द्रकं] E_N; आर्द्रकं AC 8:55 प्राशयित्वा तु] AC; प्राशयित्वा तु E_N 8:56 सर्वकामांस्तु] C; सर्वकामन्तु A; सर्वकामास्तु E_N 8:56 नवमीसमुपोषितः] C; नवमीसमु --- A; नवमी समुपोषितः E_N

मरिचं प्राशनं कृत्वा नवमीन्नव यो ऽर्चयेत् ॥ 8:56 ॥

सर्वकामानवाप्नोति देवी च वरदा भवेत् ।

कुशप्रस्तरशायी च पञ्चगव्यकृताशनः ॥ 8:57 ॥

नवमी नव संपूज्य देवी दद्याद्वरोत्तमम् ।

यमन्दशम्यां संपूज्य मासे वै मार्गशीर्षके ॥ 8:58 ॥

पुष्पैर्गन्धैश्च धूपैश्च भक्ष्यभोज्यसमन्वितैः ।

यमाय धर्मराजाय मृत्यवे चान्तकाय च ॥ 8:59 ॥

वैवस्वताय कालाय सर्वलोकक्षयाय च ।

उग्रदण्डोग्रहस्ताय महिषासनयायिने ॥ 8:60 ॥

शासित्रे च नमस्तुभ्यं नरकाधिपतये नमः ।

नामभिः पूजयेदेभिस्तर्पयेच्च तिलोदकैः ॥ 8:61 ॥

उभाभ्यामपि पक्षाभ्यां अब्दमेकं सुयन्त्रितः ।

मुच्यते सर्वपापैस्तु न दुःखं नरकोद्भवम् ॥ 8:62 ॥

यावज्जीवार्चनं कृत्वा स गच्छेत्परमाङ्गतिम् ।

एकादश्यां तु यो धर्मं पूजयेत् शुचिव्रतः ॥ 8:63 ॥

8:56 मरिचं प्राशनं कृत्वा] CE_N ; --- चं प्राशयित्वा तु A 8:56 नवमीन्नव यो ऽर्चयेत्] A; नवमी नव यो ऽर्चयेत् C; नवमी न तु यो ऽर्चयेत् E_N 8:57 सर्वकामानवाप्नोति] CE_N ; सर्वकाममवाप्नोति A 8:58 देवी दद्याद्] CE_N ; देवी दद्या A 8:58 दशम्यां संपूज्य] C; दशम्या संपूज्य A; दशम्यां सम्पूज्य E_N 8:59 पुष्पैर्गन्धैश्च धूपैश्च भक्ष्यभोज्यसमन्वितैः] *conj.*; पुष्पैर्गन्धैश्च धूपैश्च --- तैः A; पुष्पैर्गन्धैश्च संपूज्य भक्ष्यभोज्यसमन्वितम् C; पुष्पैर्गन्धैश्च सम्पूज्य भक्ष्य भोज्यसमन्वितः E_N 8:59 चान्तकाय] CE_N ; चान्तराय A 8:60 सर्वलोकक्षयाय] AC; सर्वलोक क्षयाय E_N 8:60 उग्रदण्डोग्रहस्ताय] AC; उग्रदण्डोग्रहस्ताय E_N 8:60 यायिने] A; गामिने CE_N 8:61 शासित्रे च नमस्तुभ्यं नरकाधिपतये नमः] E_N (unmetrical); शासितारं नमस्तुभ्यं नरकाधिपताय च A; शासित्रे च नमस्तुभ्यं नरकाधिपतये नमः C (unmetrical) 8:61 पूजयेदेभिस्तर्पयेच्च तिलोदकैः] CE_N ; पूजयेदेविस्तर्पयेच्च तिलोदकैः A (unmetrical) 8:62 उभाभ्यामपि पक्षाभ्यां अब्दमेकं सुयन्त्रितः] CE_N ; उभा $\simeq$ --- ब्दमेकं सुयन्त्रितं A 8:62 पापैस्तु] A; पापैश्च CE_N 8:62 नरकोद्भवम्] AC; नरके भवेत् E_N 8:63 परमाङ्गतिम्] AC; पर माङ्गतिम् E_N 8:63 पूजयेत्] A; पूजयेच्च CE_N

गन्धैर्धूपैश्च पुष्पैश्च भक्षेत्रानाविधैस्तथा ।
धर्मः सत्यं दया क्षान्तिः शौचमाचारमेव च ॥ 8:64 ॥

अहिंसा चाप्यदम्भश्च रक्षा लोकस्य साक्षिणे ।
वृषभाय नमस्तुभ्यमदृष्टाय नमो नमः ॥ 8:65 ॥

नामभिः पूजयेदेभिर्धर्मं सत्यं पराक्रमम् ।
उभयोः पक्षयोश्चैव वर्षमेकं सुयन्त्रितः ॥ 8:66 ॥

याम्यदुःखैर्विमुक्तस्तु जायते पृथिवीश्वरः ।
यावज्जीवं समभ्यर्च्य तर्पयेच्च तिलोदकैः ॥ 8:67 ॥

उत्तमां गतिमाप्नोति याङ्गत्वा न निवर्त्तते ।
केशवं पूजयित्वा तु मार्गशीर्षे नरोत्तमः ॥ 8:68 ॥

द्वादश्यां प्राश्य गोमूत्रं अग्निष्टोमफलं लभेत् ।
पौषे नारायणं पूज्य द्वादश्यामुपवासितः ॥ 8:69 ॥

ज्योतिष्टोमफलन्तस्य कृत्वा गोमयभक्षणम् ।
माधवं माघमासे तु द्वादश्यां समुपोषितः ॥ 8:70 ॥

पूजयित्वा पयः प्राश्य अश्वमेधफलं लभेत् ।
गोविन्दं फाल्गुने ऽभ्यर्च्य द्वादश्यामुपवासितः ॥ 8:71 ॥

षोडशीफलमाप्नोति कृत्वा तु दधिभक्षणम् ।

8:64 गन्धैर्धूपैश्च] E_N ; गन्धैर्धूपैश्च A; गन्धैर्धूपैश्च C 8:64 भक्षेत्राना°] E_N ; भक्षेत्राना° AC 8:64 धर्मः] AC; धर्म E_N 8:64 शौचमाचारमेव च] conj.; शौचमा? $\leq$ $\leq$ A; शौचमाचार एव च C; शौचमाहारमेव च E_N 8:65 अहिंसा] CE_N ; --- A 8:65 रक्षा लोकस्य साक्षिणे] AC; रक्षालोकश्च सक्षिणे E_N 8:66 सत्यं] CE_N ; सत्य A 8:66 उभयोः] CE_N ; उभयो A 8:66 वर्षमेकं] CE_N ; वर्षमेक A 8:67 याम्यदुःखैर्विमुक्तस्तु] CE_N ; याम्यदुःखैर्विमुक्तस्तु A 8:67 तर्पयेच्च तिलोदकैः] C; तर्पयेच तिलोदकैः A; तर्पयेच्चतिलोदकैः E_N 8:68 उत्तमां गतिमाप्नोति] CE_N ; --- प्नोति A 8:68 तु] AC; च E_N 8:69 गोमूत्रं अग्निष्टोम] A; गोमूत्रमग्निष्टोम CE_N 8:69 नारायणं] E_N ; नारायण A; नारायणं C 8:69 द्वादश्यामुपवासितः] A; द्वादश्यां समुपोषितः CE_N 8:70 द्वादश्यां समुपोषितः] CE_N ; द्वादश्य --- A 8:71 लभेत्] AC; लभेत E_N 8:71 गोविन्दं फाल्गुने ऽभ्यर्च्य] C; गोविन्द फाल्गुने ऽभ्यर्च्य A; फाल्गुनेमासि गोविन्दं E_N 8:71 द्वादश्यामुपवासितः] A; द्वादश्यां समुपोषितः CE_N 8:72 षोडशीफलमाप्नोति] AC; षोडशी फलमाप्नोति E_N

चैत्रे विष्णुं समभ्यर्च्य द्वादश्यां समुपोषितः ॥ 8:72 ॥

आज्यं वै प्राशयित्वा तु वाजपेयफलं लभेत् ।

उपोषितस्तु वैशाखे पूजयेन्मधुसूदनम् ॥ 8:73 ॥

द्वादश्यां प्राश्य दर्भोदमतिरात्रफलं लभेत् ।

ज्येष्ठे त्रिविक्रमं पूज्य द्वादश्यामुपवासितः ॥ 8:74 ॥

तिलोदकं प्राशयित्वा आतोयोर्यामफलं लभेत् ।

आषाढे वामनं पूज्य द्वादश्यामुपवासितः ॥ 8:75 ॥

फलं प्राश्य विशुद्धात्मा अश्वमेधफलं लभेत् ।

श्रावणे श्रीधरं पूज्य द्वादश्यां समुपोषितः ॥ 8:76 ॥

पर्णं प्राश्य विशुद्धात्मा राजसूयफलं लभेत् ।

तथा भाद्रे हृषीकेशं संपूज्य विधिवद्बुधः ॥ 8:77 ॥

गवामयस्य यज्ञस्य ततः फलमवाप्नुयात् ।

मासे चाश्वयुजे देवं पद्मनाभन्तु पूजयेत् ॥ 8:78 ॥

नरमेधस्य यज्ञस्य फलं लभति मानवः ।

दामोदरन्तु संपूज्य कार्तिके मासि यो नरः ॥ 8:79 ॥

उपोषितस्तु द्वादश्यां बहुसौवर्णिकं फलम् ।

सम्बत्सरन्तु संपूज्य सर्वकामानवाप्नुयात् ॥ 8:80 ॥

8:72 विष्णुं] CE_N ; विष्णु A 8:73 वाजपेयफलं] C; वाजपेयफल A; वाजपेय फलं E_N
 8:73 उपोषितस्तु वैशाखे पूजयेन्म^०] CE_N ; उपोषि --- जयेन्म^० A 8:74 दर्भोदमति-
 रात्रफलं] CE_N ; दर्भोदमतिरात्रफल A 8:74 लभेत्] AC; भवेत् E_N 8:74 द्वादश्या-
 मुपवासितः] A; द्वादश्यां समुपोषितः CE_N 8:75 आतोयोर्यामफलं] C; आतोयोर्यामफल
 A; आतोयोर्यामफलं E_N 8:75 वामनं] CE_N ; वामन A 8:75 द्वादश्यामुपवासितः] A;
 द्वादश्यां सुसमाहितः CE_N 8:76 अश्वमेधफलं लभेत्] CE_N ; अश्व --- त् A 8:77 पर्णं]
 CE_N ; पर्ण A 8:77 राजसूयफलं] AC; राजसूय फलं E_N 8:77 तथा भाद्रे हृषीकेशं]
 CE_N ; हृषीकेशं भाद्रपदे A 8:78 ततः फलमवाप्नुयात्] AE_N ; तदुः फलं लभते फलं
 C 8:78 देवं] CE_N ; देव E_N 8:78 पूजयेत्] CE_N ; पूजये --- A 8:79 नरमेधस्य
 यज्ञस्य फलं लभति मानवः] C; --- ऽ य ऽ ऽ ऽ ऽ ऽ मानवः A; नरमेधस्य
 यज्ञस्य फलं भवति मानवः E_N 8:80 उपोषितस्तु द्वादश्यां] AC; उपोषितस्तुद्वादश्यां
 E_N 8:80 फलम्] CE_N ; भवेत् A 8:80 सर्वकामानवाप्नुयात्] C; सर्वकाममवाप्नुयात्
 A; सर्वकामवाप्नुयात् E_N (unmetrical)

अपापी क्रतुमाप्नोति पापात्मा मुच्यते ऽहसा ।
यावज्जीवं समभ्यर्च्य पुष्पैर्गन्धैः सुगन्धकैः ॥ 8:81 ॥

भक्ष्यभोज्यैश्च धूपैश्च छत्रध्वजवितानकैः ।
हेमजैर्भूषणैर्दिव्यैर्मणिरत्नविचित्रकैः ॥ 8:82 ॥

वस्त्रैः पूजां विचित्रैश्च कृत्वा विष्णुपदम्रजेत् ।
अनङ्गन्तु त्रयोदश्यां पूजयेद्यो विधानवित् ॥ 8:83 ॥

भक्ष्यभोज्यान्नपानैश्च गन्धधूपस्रगादिभिः ।
अनङ्गं मन्मथं काममीशारिं मोहनन्तथा ॥ 8:84 ॥

पञ्चबाणमधनुर्हस्तमुन्मादञ्च वशङ्करम् ।
रतिप्रियं प्रीतिकरं हृदयस्यापहारिणम् ॥ 8:85 ॥

नामभिः पूजयेदेभिः कामदेवं महाबलम् ।
मासे मार्गशिरस्यादौ यावत्कार्तिकमेव च ॥ 8:86 ॥

सौभाग्यं धनधान्यञ्च पुत्रदारा भवन्ति च ।
कामदेवस्य सायुज्यं यवज्जीवस्य पूजनात् ॥ 8:87 ॥

8:81 अपापी क्रतुमाप्नोति] AC; सुयाजी क्रतु माप्नोती E_N 8:81 पापात्मा मुच्यते ऽहसा] CE_N ; पापात्मा मुच्यते तुसा A 8:81 यावज्जीवं समभ्यर्च्य] C; यावज्जाव समभ्यर्च्य A; याज्जीवं समभ्यर्च्य E_N (unmetrical) 8:81 पुष्पैर्गन्धैः सुगन्धकैः] E_N ; पुष्पैर्गन्धैः सुगन्ध --- A; पुष्पैर्गन्धैः सुगन्धकैः C 8:82 भक्ष्यभोज्यैश्च] CE_N ; --- श्व A 8:82 छत्रध्वजवितानकैः] AC; छत्र ध्वजवितानकैः E_N 8:82 हेमजैर्भूषणैर्दिव्यैर्मणिरत्नविचित्रकैः] C; होमजैर्भूषणैर्दिव्यैर्मणिरत्नविचित्रकैः A; हेमजैर्भूषणैर्दिव्यैर्मणिरत्नविचित्रकैः E_N 8:83 वस्त्रैः पूजां विचित्रैश्च] conj.; वस्त्रपूज्यविचित्रैश्च A; वस्त्रपूजाविचित्रैश्च CE_N 8:83 अनङ्गन्तु] A; अनङ्गञ्च A; अनङ्गश्च E_N 8:84 भक्ष्यभोज्यान्नपानैश्च] A; भक्ष्यभोज्यन्नपानैश्च C; भक्ष्यभोज्यान्नपानैश्च E_N (unmetrical) 8:84 गन्धधूपस्रगादिभिः] AC; गन्ध धूपस्रगादिभिः E_N 8:84 अनङ्गं मन्मथं काममीशारिं मोहनन्तथा] CE_N ; अनङ्ग मन्मथ काम ईशा --- A 8:85 पञ्चबाणमधनुर्हस्तमुन्मादञ्च] C; पञ्चबाणमधनुर्हस्तमुन्मादञ्च A; पञ्चबाणधनुर्हस्त उन्मादश्च E_N 8:85 हृदयस्यापहारिणम्] AC; हृदयं पापहारिणम् E_N 8:86 कामदेवं] E_N ; कामदेव AC 8:86 मासे] CE_N ; मासि A 8:87 सौभाग्यं धनधान्यञ्च] AC; सौभाग्यधन धान्यं च E_N 8:87 पुत्रदारा भवन्ति च] C; पुत्रदार भवन्ति च AE_N 8:87 सायुज्यं] em.; सा --- A; सायोज्यं CE_N 8:87 यवज्जीवस्य] CE_N ; --- A

चतुर्दश्यां पुनर्देवं पूजयेत्परमेश्वरम् ।
हरं शर्वं भवं त्र्यक्षं शम्भुञ्चैव विभुं शिवम् ॥ 8:88 ॥

स्थाणुञ्चाप्यथ रुद्रञ्च ईशानं शङ्करन्तथा ।
पूजयेदेभिः संज्ञाभिर्देवदेवं वृषध्वजम् ॥ 8:89 ॥

मार्गशीर्षात्समारभ्य यावदब्दं व्रतञ्चरेत् ।
पुष्पैर्धूपैश्च गन्धैश्च भक्ष्यभोज्यैः सुशोभनैः ॥ 8:90 ॥

अलंकारैश्च विविधैश्छत्रध्वजवितानकैः ।
उभयोः पक्षयोश्चैव सर्वकामानवाप्नुयात् ॥ 8:91 ॥

सम्बत्सरेण युक्तात्मा निष्कामस्तु गणो भवेत् ।
यावज्जीवेन सायोज्यं पापी मुच्येत किल्बिषैः ॥ 8:92 ॥

अमावास्यां पितृणां हि मासे वै मार्गशीर्षके ।
कर्मणा श्राद्धयुक्तेन पिण्डेन च तिलोदकैः ॥ 8:93 ॥

उद्दिश्य पितरं यस्तु विप्रान्श्राद्धे निमन्त्रयेत् ।
आहिताग्नीनधीयानान्सुवृत्तान्सुपथे स्थितम् ॥ 8:94 ॥

हीनाङ्गानतिरिक्ताङ्गान्चक्षुहीनाञ्च वर्जयेत् ।

8:88 पुनर्देवं] CE_N; पुनर्देवं A 8:88 हरं शर्वं] CE_N; हर शर्व A 8:88 शम्भु-
ञ्चैव] CE_N; शम्भु चैव A 8:88 विभुं शिवम्] A; शिवं विभुम् C; रिभुं शिवम्
E_N 8:89 शङ्करन्तथा] AE_N; शंकरन्तथा C 8:89 रुद्रञ्च ईशानं] C; रुद्रञ्च ईशान
A; रुद्रं च ईशानं E_N (unmetrical) 8:89 पूजयेदेभिः संज्ञाभिर्देवदेवं] conj.; पू-
जयेदेभिः संज्ञाभिर्देवदेवं A; संज्ञाभिः पूजयेदाभिः देवदेवं C; संज्ञाभिः पूजयेदेभिर्देवदेवं
E_N 8:90 मार्गशीर्षात्समारभ्य] E_N; मार्गशीर्षे समारभ्यः A; मार्गशीर्षात्समारभ्य C
8:90 यावदब्दं] CE_N; यावदब्द A 8:90 पुष्पैर्धूपैश्च गन्धैश्च भक्ष्यभोज्यैः] CE_N; पुष्पै
--- भोज्यैः A 8:91 विविधैश्छत्रध्वजवितानकैः] C; विविधैः छत्रध्वजवितानकैः A;
विविधैश्छत्र ध्वजवितानकैः E_N 8:91 सर्वकामानवाप्नुयात्] conj.; सर्वकाममवाप्नुयात्
A; सर्वकाममवाप्नुयात् C; सर्वकामनवाप्नुयात् E_N 8:92 सायोज्यं] CE_N; सायुज्य A
8:93 पितृणां हि] em.; पितृणां हि A; पितृणान्तु CE_N 8:93 मासे वै मार्गशीर्ष-
के] CE_N; --- के A 8:93 श्राद्धयुक्तेन] AC; श्राद्धयुक्तेन E_N 8:94 उद्दिश्य] E_N;
उद्दिश्य AC 8:94 विप्रान्] C; विप्रां A; विप्रान् E_N (unmetrical) 8:94 आहिता-
ग्नीनधीयानान् सुवृत्तान् सुपथे स्थितम्] C; आहिताग्नीमधीयानं सुवृत्तं सुपथे स्थितम्
A; आहिताग्नी न धीयाना सुवृत्तान् सुपथे स्थितान् E_N 8:95 हीनाङ्गानतिरिक्ताङ्गान्
चक्षुहीनाञ्च वर्जयेत्] C; हीनाङ्गानतिरिक्ताङ्गां चक्षुहीनाञ्च वर्जयेत् A; हीनाङ्गानतिरि-
क्ताङ्गांचक्षुहीनांच वर्जयेत् E_N

विप्रान्श्रेष्ठतमान्श्राद्धे सर्वरोगविवर्जितान् ॥ 8:95 ॥

आसने कुतपास्तीर्णं नियुञ्जीतोत्तरामुखम् ।
भूमौ दर्भोत्तरीयायान्त्रीन्पिण्डान्देवि निर्वपेत् ॥ 8:96 ॥

प्रथमं पितरं मन्ये द्वितीयञ्च पितामहम् ।
तृतीयं चैव कर्त्तव्यमेष मे प्रपितामहः ॥ 8:97 ॥

एवं सम्भावयित्वा तु यस्तु भोजयते द्विजान् ।
भोजनं खड्गमासेन पायसं मधुसर्पिषा ॥ 8:98 ॥

सुवर्णं दक्षिणां दद्यादमावास्यान्तिलोदकम् ।
पिण्डनिर्वपणञ्चैव कर्त्तव्यं दर्भसंस्तरे ॥ 8:99 ॥

हुत्वाग्निं सर्पिषा तत्र येन मन्त्रेण तच्छृणु ।
ओं अग्नये कव्यवाहनाय स्वधायाङ्गिरसे नमः ॥ 8:100 ॥

ओं सोमाय च पितृपतये स्वधायाङ्गिरसे नमः ।
ओं यमायाग्निरोचिषे स्वधायाङ्गिरसे नमः ॥ 8:101 ॥

अनेन विधिना पूर्वं हुत्वा सम्यग्घृतासनम् ।
पिण्डनिर्वपणं कुर्यादवसव्येन पाणिना ॥ 8:102 ॥

8:95 विप्रान् श्रेष्ठतमान् श्राद्धे सर्वरोगविवर्जितान्] C; विप्रां श्रेष्ठतमां श्राद्धे सर्वरोगविव-
ज्जितान् A; विप्रान् श्रेष्ठतमान् श्राद्धेसर्वरोगविवर्जितान् E_N 8:96 नियुञ्जीतोत्तरामुखम्]
CE_N; नियुञ्जीतोत्तरामुखे A 8:96 भूमौ] AE_N; भूमौ C 8:96 दर्भोत्तरीयायान्त्रीन्
पिण्डान्देवि निर्वपेत्] C; दर्भोत्तरीयायां त्रीं पिण्डान्देवि निर्वपेत् A; दर्भोत्तरीयायां त्रीन्
पिण्डान् वि निर्वपेत् E_N (unmetrical) 8:97 कर्त्तव्यमेष] em.; कर्त्तव्यमेष A; मन्तव्य-
मेष C; मन्तव्य एष E_N 8:97 प्रपितामहः] CE_N; प्रपितामहम् A 8:98 भोजयते]
CE_N; भोजयति A 8:98 खड्गमासेन] CE_N; खड्गमासेन A 8:98 मधुसर्पिषा] C;
मधुस --- म्सा; मधु सर्पिषा E_N 8:99 सुवर्णं दक्षिणां दद्यादमावास्यान्] C; --- दक्षिणा
दद्यामावास्या A; सुवर्णं दक्षिणान्दद्यादमावास्यान् E_N 8:99 पिण्डनिर्वपणञ्चैव कर्त्तव्यं]
C; पिण्डनिर्वापन चैव कर्त्तव्य A; पिण्डनिर्वपणञ्चैव कर्त्तव्यं E_N 8:100 तच्छृणु] CE_N;
तशृणु A 8:101 पितृपतये] CE_N; पितृमते A 8:101 यमायाग्निरोचिषे] CE_N; य-
मायाग्निरो --- A 8:101 स्वधायाङ्गिरसे] CE_N; --- रसे A 8:102 पूर्वं] CE_N; पूर्व
A 8:102 सम्यग्घृतासनम्] em.; सम्यक् तासनः A (unmetrical); सम्य $\asymp$ हुतास-
नम् C; सम्यक् हुतासनम् E_N (unmetrical) 8:102 पिण्डनिर्वपणं कुर्यादवसव्येन] C;
पिण्डनिर्वापण कुर्यादवसव्येन A; पिण्डनिर्वापणं कुर्यादवसव्येन E_N

प्रथमं निर्वपेत्पिण्डमुद्दिश्य पितरन्नरः ।
 पितामहं ततः पिण्डं निर्वपेत् द्वितीयकम् ॥ 8:103 ॥
 तृतीयं निर्वपेत्पिण्डमुद्दिश्य प्रपितामहम् ।
 तिलोदकेन तान्सिञ्चेत्प्रणम्य शिरसा क्षितौ ॥ 8:104 ॥
 अनेन विधिना दत्त्वा स्पृष्ट्वा वामेन दक्षिणम् ।
 श्राद्धेन पितरस्तेन यावदासप्तमं कुलम् ॥ 8:105 ॥
 उद्धृत्य नरकादेवि स्वयं स्वर्गं महीयते ।
 येषां पुत्रा दुराचाराः पितृदेवविवर्जिताः ॥ 8:106 ॥
 न च तीर्थानि सेवन्ते ते नराः पापकर्मिणः ।
 ते मृता नरकं यान्ति दुःखानि प्राप्नुवन्ति ते ॥ 8:107 ॥
 नरके पच्यमानानां त्राता तेषां न विद्यते ।
 पापकर्मक्षयो येषां मोक्षन्तु नरकाद्भवेत् ॥ 8:108 ॥
 पितरः सोमपा विप्रे क्षत्रिये तु हविर्भुजः ।
 आज्यपा वैश्ययोनौ तु शूद्राणां तु सुकालिनः ॥ 8:109 ॥
 यावज्जीवन्तु कुर्वाणः पक्षयोरुभयोरपि ।
 पापात्मा मुच्यते पापैरपापी स्वर्गमाप्नुयात् ॥ 8:110 ॥
 वसवः पितरो ज्ञेया रुद्राश्चैव पितामहाः ।
 प्रपितामहास्तथादित्या एवं सञ्चिन्त्य पूजयेत् ॥ 8:111 ॥

8:103 पिण्डमुद्दिश्य पितरं नरः] E_N ; पिण्डमुद्दिश्य पितरन्नरः A; पिण्डमुद्दिश्य पितरे
 नरः C 8:103 पितामहं ततः पिण्डं] *conj.*; पितामहं ततो पिम्य? A; पि $\sqsubset$ C;
 पितामहं समुद्दिश्य E_N 8:103 निर्वपेत्] AC; निर्वपेच्च E_N 8:104 तिलोदकेन तान्
 सिञ्चेत्] CE_N ; ति --- A 8:105 स्पृष्ट्वा] AC; स्पृत्वा E_N 8:106 उद्धृत्य] AC; उद्धृ-
 त्य E_N 8:106 स्वर्गं महीयते] AE_N ; $\sqsubset$ ते C 8:106 दुराचाराः] CE_N ; दुराचारा
 A 8:107 सेवन्ते] CE_N ; सेवन्ति A 8:107 पापकर्मिणः] E_N ; --- A; पापकारिणः
 C 8:107 मृता नरकं] AC; मृतानरकं E_N 8:107 ते] A; च CE_N 8:108 तेषां]
 AE_N ; तेषा C 8:108 मोक्षन्तु] A; विमोक्षो CE_N 8:109 हविर्भुजः] AC; हवि-
 र्भुजः E_N 8:109 वैश्ययोनौ] AC; वैश्ययोन्यै E_N 8:110 कुर्वाणः] CE_N ; कुर्वाण
 A 8:111 पितरो ज्ञेया] AC; पितरश्चैव E_N 8:111 पितामहाः] CE_N ; पितामहा A
 8:111 एवं] CE_N ; एव A

पौर्णमास्यां दधि प्राश्यं यावकं ताम्रभाजने ।
 सङ्गृह्योद्गच्छते दद्याद्भक्त्या चन्द्रमसे नरः ॥ 8:112 ॥
 तेन दानेन भगवान्प्रीयते मृगलाञ्छनः ।
 प्रीयन्ते च सुराः सर्वे सोमस्यैति सलोकताम् ॥ 8:113 ॥
 शीतांशवे नमस्तुभ्यं महादेवस्य मूर्त्तये ।
 इदं बलिं गृहाण त्वं मामप्यनुगृहाण च ॥ 8:114 ॥
 प्रतिपदि भोजयेद्विप्रान्पूजयित्वा प्रजापतिम् ।
 सौवर्णमरविन्दन्तु कुर्यान्नामाङ्कितं ततः ॥ 8:115 ॥
 ताम्रपात्रे घृतापूर्णे क्षित्वा दद्याद्विजन्मने ।
 ईप्सितं लभते कामं निष्कामो ब्रह्मलोकताम् ॥ 8:116 ॥
 सम्पूज्याग्निं द्वितीयायां ब्राह्मणांस्तर्पयेत्पुनः ।
 तानि नामानि सौवर्णे वह्नेरालिख्य यत्नतः ॥ 8:117 ॥
 ताम्रिके सर्पिषा पूर्णे भाजने प्रक्षिपेत् च ।
 तोयपूर्णं घटे स्थाप्य भक्ष्यभोज्यसमन्विते ॥ 8:118 ॥

8:112 पौर्णमास्यां दधिप्रायं यावकं] E_N ; पौर्णमास्या दधिप्राश्य यावक A; पौर्णमास्यां दधिप्रायं यावक C 8:112 सङ्गृह्योद्गच्छते दद्याद्भक्त्या चन्द्रमसे नरः] C; सं --- द्याद्भक्त्या चन्द्रमसे नरः A; सङ्गृह्ये-ऋ-दगच्छते दद्याद्भक्त्या चन्द्रमसेनरः E_N 8:113 भगवान्] CE_N ; भगवां A 8:113 मृगलाञ्छनः] CE_N ; मृगलाञ्छणः A 8:113 प्रीयन्ते] CE_N ; प्रीयेते A 8:114 शीतांशवे] AC; शीतङ्गवे E_N 8:114 इदं] A; अमुं C; इमं E_N 8:114 बलिं त्वं] CE_N ; बलि त्वं A 8:114 मामप्यनुगृहाण च] E_N ; मामप्यनुग्रहाय च A; मामप्यनुगृहान च C 8:115 प्रतिपदि भोजयेद्विप्रान्] CE_N ; प्रतिद्वोजये विप्रां A 8:115 पूजयित्वा प्रजापतिम्] CE_N ; पू --- ति A 8:115 सौवर्णमरविन्दन्तु] AC; सौवर्णमरविन्दन्तु E_N 8:115 कुर्यान्नामाङ्कितं] CE_N ; कुर्यान्नामाकितं A 8:115 ततः] A; तथा CE_N 8:116 घृतापूर्णे] CE_N ; घृतपूर्ण A 8:116 क्षित्वा दद्याद्] AC; क्षिता-दद्याद् E_N 8:116 ईप्सितं लभते कामं निष्कामो] A; इप्सितान् लभते कामानकामो C; इप्सितान् लभते कामान्निकामो E_N 8:117 सम्पूज्याग्निं द्वितीयायां] CE_N ; सम्पूज्याग्नि द्वितीयं स्या A 8:117 ब्राह्मणांस्तर्पयेत्पुनः] E_N ; ब्राह्मणन्तर्पयेत्पुनः AC 8:117 वह्नेरालिख्य यत्नतः] C; वह्नेरालि --- A; वह्ने रालिख्य यत्नतः E_N 8:118 ताम्रिके सर्पिषा पूर्णे] CE_N ; --- म्रिके सर्पिषा पूर्णे A 8:118 प्रक्षिपेत् च] CE_N ; प्रक्षिपेव च ह A (unmetrical) 8:118 घटे] AC; घृते E_N 8:118 °समन्विते] CE_N ; °समन्वितैः A

उभाभ्यामपि पक्षाभ्यां दद्याद्विप्राय शोभने ।
 सर्वकामप्रदो वह्निरब्दैकेन भविष्यति ॥ 8:119 ॥
 यावज्जीवं कृतेनैव प्रयात्यनलमन्दिरम् ।
 संपूज्यैलविलन्तस्य नामाङ्गाङ्गाञ्चनीं गदाम् ॥ 8:120 ॥
 क्षित्वा दद्यात्तृतीयायां सघृते ताम्रभाजने ।
 चतुर्थ्यां रदनं दद्याद्धेमं नामाङ्कितं शुभम् ॥ 8:121 ॥
 विघ्नेश्वरस्य देवस्य ताम्रपात्रे घृतान्विते ।
 विप्रान्सुभोजितान्कृत्वा दद्याद्भक्षं घटानपि ॥ 8:122 ॥
 सम्बत्सरेण सिद्धिः स्याद्यावज्जीवं गणेशता ।
 पञ्चम्यां हेमजं सर्पं दद्याद्विप्राय भोजिते ॥ 8:123 ॥
 घृतस्रुतं तु नामाङ्कं ताम्रभाजनसंस्थितम् ।
 अनन्तं वासुकिं वापि तक्षकं वा त्रिरेखिणम् ॥ 8:124 ॥
 पद्मं महाब्जं शंखं वा कुलिकं च महोरगम् ।
 संपूज्यान्यतमं वापि गन्धधूपस्रगादिभिः ॥ 8:125 ॥

8:119 उभाभ्यामपि] CE_N ; उभाभ्यामपि A 8:119 सर्वकामप्रदो वह्निरब्दैकेन] C; स-
 र्वकामप्रदो वह्निरब्दैकेन A; सर्वकामप्रदो वह्निरब्दैकेन E_N 8:120 यावज्जीवं] *conj.*;
 यावज्जीव° ACE_N 8:120 अनलमन्दिरम्] AC; अमरमन्दिरम् E_N 8:120 संपूज्यै-
 लविलन्तस्य] CE_N ; संपूज्य भविलन्तस्य A 8:120 नामाङ्गाङ्गाञ्चनीं गदाम्] CE_N ;
 नामाञ् --- A 8:121 क्षित्वा दद्यात्तृतीयायां सघृते ताम्रभाजने] E_N ; क्षित्वा दद्या-
 त्तृतीयस्यां सघृतं ताम्रभाजने A; $\sqcup$ C 8:121 चतुर्थ्यां रदनं दद्याद्धेमं] C; चतुर्थ्यां
 वरदं दद्याद्धेम A; चतुर्थ्यां रदनन्दद्याद्धेम् E_N 8:122 विघ्नेश्वरस्य] AC; विघ्नेवारस्य
 E_N 8:122 घृतान्विते] CE_N ; घृताज्जिने A 8:122 विप्रांन् सुभोजितान् कृत्वा]
em.; विप्रां सुभोजितां कृत्वा A; विप्रां सुभोजितं कृत्वा C; विप्रञ्च भोजितं कृत्वा°
 E_N 8:122 दद्याद्भक्षं घटानपि] C; दद्याद्भक्षघटानपि A; दद्याद्भक्ष्या घृतानपि E_N
 8:123 सिद्धिः स्याद्यावज्जीवं] C; सिद्धि स्या यावज्जीव A; सिद्धिः स्याद्यावज्जीवं
 E_N 8:123 गणेशता] C; गणेशताम् AE_N 8:123 हेमजं सर्पं] E_N ; हेमजं सर्प A;
 हेमज सर्प C 8:123 भोजिते] E_N ; --- AC 8:124 घृतस्रुतं तु] E_N ; --- तन्तु
 A; $\sqcup$ $\simeq$ म्च्छ 8:124 नामाङ्कं] AC; नामाङ्क E_N 8:124 ताम्रभाजनसंस्थितम्]
 CE_N ; ताम्रभाजनसंस्थितम् A 8:124 अनन्तं] CE_N ; अनन्त A 8:124 त्रिरेखि-
 णम्] C; त्रिरेखिणम् AE_N 8:125 महाब्जं] C; महापद्मजं A (unmetrical); महाकुलं
 E_N 8:125 संपूज्यान्यतमं वापि] C; संपूज्यान्यतमं वापि A; संपूज्य च श तवापि E_N
 8:125 गन्धधूपस्रगादिभिः] A; गन्धधूपस्रगादिभिः CE_N

भक्ष्यभोज्यान्नपानैश्च कामदं पापहारिणम् ।
मयूरं हेमजं कृत्वा स्कन्दनामाङ्कितं शुभम् ॥ ८:१२६ ॥

षष्ठ्यां दद्याच्च विप्राय ताम्रपात्रे घृतान्विते ।
तोयपूर्णश्च कलशान्भक्ष्यभोज्यसमन्वितान् ॥ ८:१२७ ॥

दत्त्वा कामानवाप्नोति पक्षयोरुभयोरपि ।
सम्बत्सरेण कामांस्तु चिन्तितांलभते नरः ॥ ८:१२८ ॥

पापी मुच्येत पापेन शुद्धात्मा स्कन्दमाप्नुयात् ।
अश्वं हेममयं दद्याद्रवेर्नामाङ्कितं बुधः ॥ ८:१२९ ॥

पक्षयोरुभयोश्चैव सघृते ताम्रभाजने ।
वर्षेणैकेन शुद्धात्मा मुच्यते सर्वकिल्बिषैः ॥ ८:१३० ॥

यावज्जीवकृतेनैव आदित्यपदमाप्नुयात् ।
अष्टम्यां भवनामाकं वृषं दद्याद्विजन्मने ॥ ८:१३१ ॥

उभाभ्यामपि पक्षाभ्यां सघृते ताम्रभाजने ।
कलशैर्भक्ष्यसंयुक्तैः पयसा च सुपूरितैः ॥ ८:१३२ ॥

सम्बत्सरेण शुद्धात्मा प्राप्नुयादीप्सितं फलम् ।
यावज्जीवेन गणतां यो ऽर्चयेन्नामभिर्हरम् ॥ ८:१३३ ॥

८:१२६ कामदं पापहारिणम्] AC; कामदर्पापहारिणम् E_N ८:१२६ मयूरं] CE_N; मयू-
र A ८:१२६ °नामाङ्कितं शुभम्] CE_N; °ना --- A ८:१२७ षष्ठ्यां दद्याच्च] CE_N;
षष्ठ्यान्तद्यातु A ८:१२७ तोयपूर्णश्च कलशान्] E_N; तोयपूर्णश्च कलशां A; ऽ यपू-
र्णाश्च कलशान् C ८:१२७ °समन्वितान्] CE_N; °समन्वितम् A ८:१२८ सम्बत्सरेण
कामांस्तु] conj.; सम्बत्सरेण कामस्तु A; सम्बत्सरेणकामांस्तु E_N ८:१२८ चिन्तितांल-
भते] E_N; चिन्तितं लभते A; चिन्तितान् लभते C ८:१२९ हेममयं] CE_N; हिममयं
A ८:१२९ दद्याद्रवेर्नामाङ्कितं बुधः] E_N; दद्या ऽ --- बुधः A; दद्याद्रवेर्नामाङ्कितं बुधः
C ८:१३० वर्षेणैकेन शुद्धात्मा] AE_N; □ त्मा C ८:१३१ आदित्य°] CE_N; मादित्य°
A ८:१३१ भवनामाकं] AC; भव नामाकं E_N ८:१३१ दद्याद्विजात्मने] CE_N; दद्या-
विजात्मने A ८:१३२ पक्षाभ्यां] CE_N; पक्षाभ्या A ८:१३२ कलशैर्भक्ष्यसंयुक्तैः] CE_N;
कलशैर्भक्ष्यसम्यु --- A ८:१३२ पयसा च सुपूरितैः] C; --- सुपूरितैः A; पयसा च उपूरि-
तैः E_N ८:१३३ प्राप्नुयादीप्सितं फलम्] A; --- प्सितं फलम् C; प्राप्नुयादीप्सितंफलम्
E_N ८:१३३ यो ऽर्चयेन्नामभिर्हरम्] CE_N; यो ऽर्चये नामभिहरम् A

पूर्वोक्तविधिना सिंहं देव्या नामाङ्कितं शुभम् ।
दत्त्वा नवम्यां विप्राय प्रयाति परमाङ्गतिम् ॥ 8:134 ॥

यमनामाङ्कितं हेमं महिषं ताम्रभाजने ।
आज्यपूर्णे विनिक्षिप्य पयोघटसमन्विते ॥ 8:135 ॥

दत्त्वा दशम्यां विप्राय भोजिताय तपस्विने ।
याम्यदुःखेन मुच्यन्ते महापातकिनो ऽपि ये ॥ 8:136 ॥

सम्बत्सरेण युक्तात्मा जीवान्ते गतिरुत्तमा ।
एकादश्यान्तु धर्मस्य वृषं दद्याद्विजन्मने ॥ 8:137 ॥

नामाङ्कं सघृतं न्यस्य ताम्रपात्रे घृतान्विते ।
स धर्मगतिमाप्नोति शुद्धः सम्बत्सरेण तु ॥ 8:138 ॥

कामी च लभते कामान्निष्कामी धर्मलोकताम् ।
द्वादश्यां गरुडं दद्यान्नानाभक्ष्यसमन्वितम् ॥ 8:139 ॥

पूर्वोक्तेन विधानेन पयोघटसमन्वितम् ।
विष्णोर्नाम समुच्चार्य पक्षयोरुभयोरपि ॥ 8:140 ॥

सम्बत्सरेण शुद्धात्मा विपापः क्रतुमाप्नुयात् ।

8:134 सिंहं] CE_N ; सिंहा A 8:134 प्रयाति] A; स याति CE_N 8:135 यमनामा-
ङ्कितं] CE_N ; यमनामाकितं A 8:135 महिषं] CE_N ; महिष A 8:135 आज्यपूर्णे]
C; आज्यपू $\subseteq$ A; आज्यपूर्ण E_N 8:135 पयोघटसमन्विते] A; पयोघटसमन्वितम् C;
पयाघृतसमन्वितम् E_N 8:136 दत्त्वा दशम्यां विप्राय भोजिताय तपस्विने] E_N ; दत्त्वा
दशम्या विप्राय भोजिताय तपस्विने A; दत्त्वा दशम्या विप्रा $\sqcup$ C 8:136 याम्यदुःखेन
मुच्यन्ते] A; याम्यदुःखैः प्रमुच्यन्ते CE_N 8:136 महापातकिनो ऽपि ये] AE_N ; महा-
पातकिनो प्रिये C 8:137 जीवान्ते गतिरुत्तमा] C; जीवन्ते गतिरुत्तमाः A; जीवान्ते
गतिमुत्तमाम् E_N 8:137 दद्याद्विजन्मने] CE_N ; दद्याद्विजन्मने A 8:138 नामाङ्कं स-
घृतं] AE_N ; नामाकं सघृते A 8:138 घृतान्विते] CE_N ; येपा? --- A 8:138 स
धर्मगतिमाप्नोति शुद्धः सम्बत्सरेण तु] E_N ; स धर्मगतिमा $\sqcup$ सरेण तु C; --- तिमाप्नोति
शुद्धं संवत्सरेण तु A 8:139 कामान् निष्कामी] *conj.*; कामं निष्कामी A; कामनकामी
C; कामं निःकामी E_N 8:139 दद्यान्नानाभक्ष्यसमन्वितम्] C; दद्या नानाभक्षसमन्वि-
तम् A; दद्यान्नानाभक्षसमन्वितम् E_N 8:140 °समन्वितम्] AC; °समन्वितम् E_N
8:140 विष्णो नाम समुच्चार्य] C; विष्णोर्नाम समुच्चार्य A; विष्णुर्नाम समुच्चार्य E_N

यावज्जीवन्तु संपूज्य भोजनैश्च सदक्षिणैः ॥ 8:141 ॥

विष्णुलोकमवाप्नोति विष्णुना सह मोदते ।

सौवर्णन्धनुषं कृत्वा पञ्चबाणसमन्वितम् ॥ 8:142 ॥

कामदेवं समभ्यर्च्य सघृते ताम्रभाजने ।

भक्ष्याम्बुपूर्णघटकां विप्रान्संभोज्य दापयेत् ॥ 8:143 ॥

सौभाग्यं धनधान्यञ्च विपाप्मा लभते ध्रुवम् ।

यावज्जीवं च सम्पूज्य कामदेवपुरं व्रजेत् ॥ 8:144 ॥

चतुर्दश्यां वृषन्दद्यात्सम्पूज्य परमेश्वरम् ।

तस्य नामाङ्कितं कृत्वा ताम्रभाजनसंस्थितम् ॥ 8:145 ॥

प्रदद्याद्विप्रमुख्येभ्यो भोजयित्वा यथाविधि ।

उभाभ्यामपि पक्षाभ्यां घटं भक्ष्याम्बुपूरितम् ॥ 8:146 ॥

अब्दात्पापविशुद्धिः स्याद्द्वादशाब्दैर्गणेश्वरः ।

यावज्जीवकृतेनैव सायोज्यन्तु महेश्वरे ॥ 8:147 ॥

पौर्णमास्याममावास्यां पक्षयोरुभयोरपि ।

श्राद्धपिण्डाप्सुदानेन पितृन्सन्तर्पयेन्नरः ॥ 8:148 ॥

8:141 यावज्जीवन्तु संपूज्य] CE_N ; --- A 8:142 सह मोदते] AC; सहमोदते E_N 8:142 कृत्वा] A; दत्त्वा CE_N 8:142 °बाण°] CE_N ; °बान° A 8:143 कामदेवं] CE_N ; कामदेव A 8:143 ताम्रभाजने] AC; ताम्र भाजने E_N 8:143 भक्ष्याम्बुपूर्णघटकां विप्रान् संभोज्य दापयेत्] conj.; भक्ष्याम्बुपूर्णघटकां विप्रां संभोज्य दार्पयेत् A (unmetrical); भक्ष्याम्बुपूर्णघटकं विप्रान् संभोज्य चार्चयेत् C; भक्ष्याम्बुपूर्ण घटकं विप्रान्संभोज्य चार्चयेत् E_N 8:144 विपाप्मा लभते] em.; विपापा लभते A; विपाप्मा लभते C; विपाप्मालभते E_N 8:144 च सम्पूज्य कामदेवपुरं] C; --- पुरं A; च सम्पूज्य कामदेव पुरं E_N 8:145 चतुर्दश्यां] CE_N ; चतुर्दश्या A 8:145 वृषन्दद्यात्सम्पूज्य] C; वृषन्दद्यात्संपूज्य A; वृषंदद्यात्सम्पूज्य E_N 8:145 ताम्रभाजनसंस्थितम्] AC; ताम्र भाजनसंस्थितं E_N 8:146 भोजयित्वा] CE_N ; योजयित्वा A 8:146 घटं भक्ष्याम्बुपूरितम्] A; घटान् भक्ष्याम्बुपूरितान् C; घटान् भक्ष्याम्बुपूरितान् E_N 8:147 अब्दात्पापविशुद्धिः स्याद्] C; अब्दात्पापविशुद्धि स्यां A; अब्दात्पापविशुद्धिः स्याद् E_N 8:147 द्वादशाब्दैर्गणेश्वरः] E_N ; द्वादशाब्दै गणेश्वरः AC 8:147 यावज्जीवकृतेनैव] CE_N ; यावज्जीव --- A 8:147 सायोज्यन्तु] C; --- A; सायुज्यन्तु E_N 8:147 महेश्वरे] E_N ; --- श्वरे A; महेश्वरः C 8:148 श्राद्धपिण्डाप्सुदानेन] C; श्राद्धपिण्डासदानेन A; श्राद्धपिण्डासुदानेन E_N 8:148 पितृन् सन्तर्पयेन्नरः] C; पितृ तर्पयेन्नरः A; पितृन् सन्तर्पयेन्नरः E_N

सौवर्णं पुरुषं कृत्वा पितृनामाङ्कितं बुधः ।
प्रदद्याद्विप्रमुख्येभ्यः ताम्रस्थन्तु घृतस्रुतम् ॥ 8:149 ॥

भक्ष्याम्बुपूर्णघटकान्दत्त्वा चैव विकल्मषः ।
अब्देनैकेन युक्तात्मा विपापी काममीप्सितम् ॥ 8:150 ॥

यावज्जीवकृतेनैव सुतृप्ताः पितरो भवेत् ।
पितृणां पदमाप्नोति भ्रष्टो भवति चोत्तमः ॥ 8:151 ॥

धनधान्यसमृद्धस्तु बहुपुत्रः प्रजायते ।
देवानां पूजने ह्येष विधिरुक्तो मयानघाः ।
देव्याशंकरसंवादं तन्मया परिकीर्तितम् ॥ 8:152 ॥

॥ ॐ ॥ इति शिवधर्मसंग्रहे ऽष्टमो ऽध्यायः ॥ ॐ ॥

देव्युवाच ।

वेदधर्मः कथं देव कर्त्तव्यो विधिमिच्छता ।
स्वर्गापवर्गहेतोश्च प्रसादाद्वक्तुमर्हसि ॥ 9:1 ॥

ईश्वर उवाच ।

मेखली दण्डधारी च सन्ध्योपासनतत्परः ।

8:149 सौवर्णं पुरुषं] *em.*; सौवर्णं पुरुषं AC; सौवर्णपुरुषं E_N 8:149 ताम्रस्थन्तु घृतस्रुतम्] C; ताम्रस्थन्तु घृतस्रुतम् A; ताम्रस्थन्तु घटस्रुतम् E_N 8:150 भक्ष्याम्बुपूर्णघटकान्] *conj.*; भक्ष्याम्बुपूर्णघटका? A; भक्ष्याम्बुपूर्णघटकं C; भक्ष्याम्बुपूर्णघटकं E_N 8:150 विकल्मषः] AE_N ; विकल्मकः C 8:150 अब्देनैकेन युक्तात्मा विपापी काममीप्सितम्] CE_N ; अब्देनै $\simeq$ --- काममीप्सित A 8:151 यावज्जीवकृतेनैव] CE_N ; याज्जीवकृतेन तु A 8:151 सुतृप्ताः पितरो भवेत्] A; भोजनैश्च सदक्षिणैः CE_N 8:152 *समृद्धस्तु] C; *समृद्धिस्तु A; *समृद्धन्तु E_N 8:152 देवानां पूजने ह्येष] A; देवानां पूजने ह्येष C; देवानां पूजयेद्धेष E_N 8:152 मयानघाः] *em.*; मयानघः A; मयानघ C; मयानघाः E_N 8:152 देव्याशंकरसंवादं] AC; देव्या शंकरसंवाद E_N 8:152 इति शिवधर्मसंग्रहे] C; --- सङ्गहे A; इति शिव धर्मसङ्गहे E_N 8:152 *अमो ऽध्यायः] CE_N ; *अमपटलः A 9:1 कर्त्तव्यो विधिमिच्छता] C; कर्त्तव्यो विधिपृच्छता A; कर्त्तव्योविधिमिच्छता E_N 9:1 वक्तुमर्हसि] AC; वक्तुमर्हसि E_N 9:2 सन्ध्योपासनं] CE_N ; सन्धोपासनं A

स्वाध्यायी होमजापी च भिक्षाशी त्यक्तमैथुनी ॥ 9:2 ॥

मधुमांसनिवृत्तश्च सक्षारलवणानि च ।

वृक्षारोहणमेकान्तं ताम्बूलञ्च न भक्षयेत् ॥ 9:3 ॥

वर्जयेत्प्रेक्षणं कोपमघृष्टा स्नानमाचरेत् ।

स्त्रीप्रेक्षणं कुर्वीत माल्यधूपञ्च वर्जयेत् ॥ 9:4 ॥

वर्जयेदञ्जनं गन्धन्तथा विषमलंघनम् ।

षट्त्रिंशदब्दिका चर्या गुरोस्त्रैवेदिकं व्रतम् ॥ 9:5 ॥

तदर्धिकं पादिकं वा ग्रहणान्तिकमेव वा ।

ब्रह्मचारिव्रतं ह्येतदुक्तमेव मया पुरा ॥ 9:6 ॥

विस्रुतो नरकं याति आचारात्स्वर्गगतिं व्रजेत् ।

कृतदारो गृहे यस्तु यजेद्यज्ञं सदक्षिणम् ॥ 9:7 ॥

स्वाध्यायं सततं कुर्यात्सायं प्रातश्च हावनम् ।

बलिञ्च वैश्वदेवानामतिथेश्चैव भोजनम् ॥ 9:8 ॥

दर्शञ्च पौर्णमासञ्च पशुबन्धेष्टिमेव च ।

श्राद्धं सदक्षिणं कुर्यादृतुकाले स्त्रियं व्रजेत् ॥ 9:9 ॥

9:2 होमजापी च] CE_N ; जप --- A 9:2 भिक्षाशी त्यक्तमैथुनी] C; शि त्यक्तमैथु-
नी A; भिक्षाशीत्यक्तमैथुनः E_N 9:3 मधुमांसनिवृत्तश्च] E_N ; मधुमान्सनिवृत्तिश्च A;
मधुमांसनिवृत्तिश्च C 9:3 सक्षारलवणानि च] *conj.*; अक्षारलवणानि च A; अक्षारल-
वणानि च CE_N 9:3 °मेकान्तं] C; मेकान्त A; °मेकान्तां E_N 9:4 कोपमघृष्टा] C;
कोपमघृष्टा AE_N 9:4 स्त्रीप्रेक्षणं कुर्वीत] C; स्त्रीप्रेक्षणं न कुर्वीत A; स्त्रीप्रेक्षणं
न कुर्वीत E_N 9:4 माल्यधूपञ्च] CE_N ; माल्यधूपञ्च A 9:5 वर्जयेदञ्जनं गन्धन्तथा
विषमलंघनम्] CE_N ; वर्जयेदञ्जन --- लंघनम् A 9:5 षट्त्रिंशदब्दिका चर्या] *conj.*;
षट्त्रिंशदब्दिकाचर्या A; षट्त्रिंशदब्दिकाचर्या C; षड्विंशदब्दिका E_N (unmetrical)
9:5 गुरोस्त्रैवेदिकं] CE_N ; गुरोस्त्रैवेदिक A 9:6 ह्येतदुक्तमेव] CE_N ; ह्येतदुक्तमे A
9:7 विस्रुतो नरकं याति] C; विस्रुतो नरकं यान्ति A; विस्रुता नरकं यान्ति E_N
9:7 आचारात्स्वर्गगतिं] CE_N ; आचारा स्वर्गगति A 9:7 यजेद्यज्ञं सदक्षिणम्] CE_N ;
यजेद्यस्तुज्ञं सदक्षिण A (unmetrical) 9:8 सततं कुर्यात्सायं प्रातश्च] CE_N ; तं कुर्या?
सायं प्रातश्च A 9:8 हावनम्] AE_N ; हानवम् C 9:8 °मतिथेश्चैव] E_N ; °मतिथि-
श्चैव AC 9:9 दर्शञ्च] C; दर्शनं AE_N 9:9 पौर्णमासञ्च] *conj.*; पौर्णमास्याञ्च A;
पौर्णमास्यान्तु CE_N 9:9 श्राद्धं] CE_N ; श्राद्ध A

वज्जयेत्परदारादीनाचाराद्गतिमाप्नुयात् ।
 अहिंसा निर्मलत्वं हि तप्तस्तेयविवर्जनात् ॥ 9:10 ॥
 कामक्रोधनिवृत्तिश्च गुरुपूजनमेव च ।
 क्षमा दमो दया दानं सत्यं शौचं धृतिर्घृणा ॥ 9:11 ॥
 विद्या विज्ञानमास्तिक्यमेतद्ब्राह्मणलक्षणम् ।
 जीवेच्छिलोच्छ्वृत्यैव प्रमृतेनैव वा पुनः ॥ 9:12 ॥
 वाणिज्यादि त्यजेत्कर्म भूतद्रोहश्च सर्वदा ।
 जपाग्निहोमसंयुक्तः स स्वर्गफलभागभवेत् ॥ 9:13 ॥
 पञ्चयज्ञमकुर्वाणो नरकं स ध्रुवं व्रजेत् ।
 अष्टम्याञ्च चतुर्दश्यामुपोष्य प्रयतात्मवान् ॥ 9:14 ॥
 बह्वृचं शिवसंकल्पं जपेत्संपूज्य शंकरम् ।
 एवं सम्वत्सरैकन्तु भक्त्या यः कुरुते द्विजः ॥ 9:15 ॥
 सर्पनिर्मोकवत्पापैर्मुच्यते नात्र संशयः ।
 तथैवैकादशं रुद्रञ्जपेदध्वपुरोहितः ॥ 9:16 ॥

9:10 आचाराद्गतिमाप्नुयात्] *em.*; आचारागतिमाप्नुयात् A; आराद्गतिमाप्नुयात् C (unmetrical); स्वाचाराद्गतिमाप्नुयात् E_N 9:10 अहिंसा निर्मलत्वं हि] C; अहिंसा निर्मल --- A; अहिंसानिर्मलत्वं हि E_N 9:10 तप्तस्तेयविवर्जनात्] C; --- विवर्जनात् A; तप्तस्तेयविवर्जनात् E_N 9:11 शौचं धृतिर्घृणा] C; शौच धृतिर्घृणा A; शौचं धृतिर्घृणा कृपा (unmetrical) 9:12 °आस्तिक्यम्] CE_N; आस्तिक्य A 9:12 एतद्ब्राह्मणलक्षणम्] E_N; एतद्ब्राह्मणलक्षणम् A; एद्ब्राह्मणलक्षणम् C (unmetrical) 9:12 जीवेच्छिलोच्छ्वृत्यैव] CE_N; जीवे शिलाच्छ्वृत्यैव A 9:12 प्रमृतेनैव] AC; प्रसृतेनैव E_N 9:13 वाणिज्यादि] AE_N; वाणिज्यादि C 9:13 जपाग्निहोमसंयुक्तः] CE_N; जपाग्निहोमसंयुक्त --- A 9:13 स स्वर्गफलभागभवेत्] CE_N; --- भागभवेत् A 9:14 पञ्चयज्ञमकुर्वाणो] AC; पञ्च यज्ञमकुर्वाणो E_N 9:14 नरकं] CE_N; नरक A 9:14 चतुर्दश्यामुपोष्य] CE_N; चतुर्दश्यां मुपोष्य A 9:15 बह्वृचं शिवसंकल्पं जपेत्संपूज्य] C; ब्रह्मत्य शिवसंकल्पं जपेत्संपूज्य A; बह्वृचं शिवसङ्कल्पं जपेत्संपूज्य E_N 9:15 एवं सम्वत्सरैकन्तु] E_N; एवं सम्वत्सरैकं तु A; एवं सत्सरैकं तु C (unmetrical) 9:15 भक्त्या यः] CE_N; भिक्षा य A 9:16 सर्पनिर्मोकवत्पापैर्मुच्यते नात्र संशयः] E_N; सर्पनिर्मोकवत्पापैर्मुच्यते नात्र संशयः A; सर्पनिर्मोकवत्पापैर्मुच्यते नात्र संशयः C (unmetrical) 9:16 तथैवैकादशं] E_N; त --- A; तथैवैकादशं C 9:16 रुद्रञ्जपेदध्वपुरोहितः] CE_N; --- रुद्रं जपेदध्वपुरोहितः A

दक्षिणायां स्थितो मूर्त्तौ संपूज्य परमेश्वरम् ।
स सर्वकलुषैर्मुक्तः शुद्धस्फटिकनिर्मलः ॥ 9:17 ॥

रत्नालोकविमानेन याति माहेश्वरं पदम् ।
अथवोद्धृत्य तत्रैव मानस्तोकशतं शतम् ॥ 9:18 ॥

प्रत्यहं तु जपेद्देवि गणत्वं यो ऽभिवाञ्छति ।
वामदेवं जपेत्सोमं देवव्रतमथापि वा ॥ 9:19 ॥

पूर्वोक्तविधिमास्थाय च्छन्दोगः शुचिमानसः ।
दिवाकर इव व्योम्नि भ्राजमानः स्वतेजसा ॥ 9:20 ॥

स गच्छेत्परमं स्थानं यत्र यान्ति बहुश्रुताः ।
जपेद्द्रुगणान्विद्वानथर्वशिर एव वा ॥ 9:21 ॥

अथवाभ्यर्च्य देवेशं याति माहेश्वरम्पदम् ।
विविक्षुर्देवदेवस्य शरीरं ब्रह्मवित्तमः ॥ 9:22 ॥

पवित्रं परमं पुण्यं व्रतं भौतिकमाचरेत् ।
यज्ञब्रह्मार्पणेनैव यजेद्यज्ञं सदक्षिणं ॥ 9:23 ॥

आत्मध्यानरतश्चैव सिद्ध्यते देवधर्मवित् ।
ध्यायन्प्रणवयोगेन सर्वगं ब्रह्म सर्वदा ॥ 9:24 ॥

षोडशारेण चक्रेण यदिच्छेत्सिद्धिमात्मनः ।

9:17 दक्षिणायां स्थितो मूर्त्तौ] conj.; दक्षिणांगस्थितो मूर्त्तौ A; दक्षिणायां स्थितो मूर्त्तौ C;
दक्षिणायां स्थितं मूर्त्तौ E_N 9:17 °कलुषैर्मुक्तः] C; °कलुषैर्मुक्तः A; °कलुषैर्मुक्तः E_N
9:17 शुद्धस्फटिकनिर्मलः] AC; शुद्धः स्फटिकनिर्मलः E_N 9:19 तु जपेद्देवि] em.;
तज्जपेद्देवि CE_N 9:19 यो ऽभिवाञ्छति] CE_N; यो ऽभिवाञ् --- A 9:19 वामदेवं
जपेत्सोमं] CE_N; --- जपेत्सोमं A 9:20 पूर्वोक्त°] AC; पूर्वोक्ति° E_N 9:20 च्छन्दो-
गः] CE_N; च्छन्दोग A 9:20 भ्राजमानः] CE_N; भ्राजमान A 9:21 परमं] CE_N;
परम A 9:21 °गणान्] CE_N; °गण A 9:22 याति] CE_N; यान्ति A 9:22 माहेश्वरम्पदम्] CE_N;
माहेश्वर --- A 9:22 विविक्षुर्देवदेवस्य शरीरं] CE_N; --- देवदेवस्य
शरीर A 9:23 यज्ञब्रह्मार्पणेनैव] CE_N; यज्ञवर्पणेनैव A (unmetrical) 9:23 यजेद्यज्ञं
सदक्षिणं] AC; यजेद्यज्ञान् सदक्षिणान् E_N 9:24 आत्मध्यान°] AC; आत्मज्ञान° E_N
9:24 ध्यायन्प्रणवयोगेन सर्वगं] conj.; ध्यायं प्रणवां योगेन सर्वत्मा A; ध्यायेत्प्रणव-
योगेन सर्वगं C; ध्यायेन् प्रणवयोगेन सर्वगं E_N 9:25 यदिच्छेत्सिद्धिमात्मनः] conj.;
यदि --- A; यदीच्छेत्सिद्धिमात्मनः CE_N

अद्वया चैकचित्तेन सर्वद्वंद्वसहेन च ॥ 9:25 ॥

नित्यञ्चालुब्धचित्तेन सर्वमेकत्वदर्शिना ।

एवं यो वर्तते नित्यञ्चपध्यानाग्निकर्मसु ॥ 9:26 ॥

न चासौ दुर्गतिं याति ब्रह्मलोकञ्च गच्छति ।

केवलं कर्मकारी स्यादात्मध्यानविवर्जितः ॥ 9:27 ॥

अजित्वा सर्वगं ब्रह्म स्वर्गमात्रफलं लभेत् ।

अत ऊर्ध्वं वनेवासी जितक्रोधो जितेन्द्रियः ॥ 9:28 ॥

वसेद्वनगतो विद्वान्वर्तयन्कुशबिन्दुना ।

कन्दमूलफलैः शाकैः श्यामानीवारकङ्गुभिः ॥ 9:29 ॥

सायं प्रातश्च तैरेव होमयेज्जातवेदसम् ।

अफालकृष्टैर्वनजैर्देवब्राह्मणतर्पणम् ॥ 9:30 ॥

पितृणान्तर्पणञ्चैव जपहोमरतः सदा ।

सर्वभूतहितो नित्यं सर्वदुःखसहिष्णुकः ॥ 9:31 ॥

अभ्रावकाश्यं शीतोष्णं पञ्चाग्निर्जलशायिता ।

कुशवल्कलवासांसि कृष्णाजिनधरः सदा ॥ 9:32 ॥

9:25 चैकचित्तेन] CE_N ; --- चित्तेन A 9:25 सर्वद्वंद्वसहेन च] AC; सर्व द्वंद्वसहेन च E_N
 9:26 °चालुब्धचित्तेन] CE_N ; °चालुप्तचित्तेन A 9:26 °दर्शिना] AC; °दशिना E_N
 9:27 कर्मकारी स्यादात्मध्यानविवर्जितः] C; धर्मकारी स्यादात्मध्यानविवर्जितः A; क-
 र्मकारीस्यादात्मध्यान विवर्जितः E_N 9:28 °फलं लभेत्] CE_N ; --- A 9:28 अत]
 CE_N ; --- A 9:29 वनगतो] AC; वनगतो E_N 9:29 वर्तयन्कुशबिन्दुना] C; वर्तय
 कुशबिन्दुना A; वर्तयन् कुशबिन्दुना E_N 9:29 कन्दमूलफलैः शाकैः] CE_N ; कन्द-
 मूलफलैः शाकैः A 9:29 °कङ्गुभिः] CE_N ; °कोङ्गुभिः A 9:30 तैरेव] AE_N ; तैरेव
 C 9:30 होमयेज्] CE_N ; होमये A 9:30 अफालकृष्टैर्वनजैर्देवब्राह्मणतर्पणम्] *conj.*;
 अफालकृष्टैर्वनक्षै देवब्राह्मणतर्पणम् A; अट्टालकृष्टैर्वनजैर्देवब्राह्मणतर्पणैः E_N 9:31 पि-
 तृणान्तर्पणञ्चैव] CE_N ; पितृणान्तर्पण चैव A 9:31 जपहोमरतः सदा] CE_N ; जा-
 पहोमरत सादा A 9:31 सर्वभूतहितो नित्यं] CE_N ; --- त्यं A 9:32 अभ्रावकाश्यं
 शीतोष्णं] C; अभ्रावकाशा सातोष्ण A; अभ्रावकाश्यं शीतोष्णौ E_N 9:32 पञ्चाग्निर्ज-
 लशायिता] C; पञ्चाग्निजलशायिता A; पञ्चाग्निर्जलशायि वा E_N 9:32 °वासांसि
 कृष्णाजिनधरः] CE_N ; वासांस्या कृष्णाजिनधर A

कृच्छ्रातिकृच्छ्रतप्तादिपराकैश्चान्द्रायणैस्तथा ।
शीर्णपणोदकाहारैरात्मानं परिशोधयेत् ॥ ९:३३ ॥

मृगचारी वसेत्तैस्तु कष्टां वृत्तिं समास्थितः ।
ब्राह्मणः स्वर्गगामी स्याद्विस्तृतो नरकं व्रजेत् ॥ ९:३४ ॥

कायस्थमग्निं कृत्वा तु खमाकाशे तु विन्यसेत् ।
चेष्टायां विन्यसेद्वायुमनले ऽग्निं पयो ऽम्भसि ॥ ९:३५ ॥

कायं भूमौ मनश्चन्द्रे दिक्षु श्रोत्रे तु विन्यसेत् ।
विष्णुं पादे गले रुद्रं अग्निं वाचि विनिक्षिपेत् ॥ ९:३६ ॥

मित्रे पाय्विन्द्रियं न्यास्य शिश्वे चैव प्रजापतिम् ।
संन्यासन्तु ततः कृत्वा लोभक्रोधादिवर्जितः ॥ ९:३७ ॥

अद्रोहः सर्वभूतानां सर्वमात्मनि पश्यति ।
त्रिदण्डी कुण्डपात्री च भैक्षग्रासाष्टभुक्सदा ॥ ९:३८ ॥

न शश्वदुपभुञ्जीत भैक्षवृत्तिसमाश्रितः ।
ग्रामैकरात्रमुषितो न वसेत्पञ्चरात्रिकः ॥ ९:३९ ॥

९:३३ कृच्छ्रातिकृच्छ्रतप्तादिपराकैश्चान्द्रायणैस्तथा] C (unmetrical); कृच्छ्रादिकृच्छ्रतप्ता-
दिपराकेन्तापणैस्तथा A; कृच्छ्रातिकृच्छ्रतप्तादिपराश्चान्द्रायणैस्तथा E_N ९:३३ शीर्ण°]
AC; शा-ई-र्ण° E_N ९:३३ आत्मानं] CE_N; आत्मान A ९:३४ वसेत्तैस्तु कष्टां वृत्तिं
समास्थितः] E_N; वसेत्तैस्तु कष्टवृत्तिं समास्थिता A; वसेत्तैस्तु कष्टा वृत्तिं समास्थितः C
९:३४ ब्राह्मणः स्वर्गगामी स्याद्विस्तृतो नरकं व्रजेत्] E_N; --- र्गगामी स्याद्विस्तृतो नरकं
व्रजेत् A; ब्राह्मणः स्वर्गगामी स्याद्विस्तृतो नरक् व्रजेत् C ९:३५ कायस्थमग्निं कृत्वा तु]
A; अग्निं कृत्वा तु कायस्थं CE_N ९:३५ खमाकाशे] CE_N; क्षमांसाख्ये A ९:३५ चे-
ष्टायां] AE_N; चेष्टाया C ९:३५ पयो ऽम्भसि] CE_N; पयो भसि A ९:३६ श्रोत्रे]
AE_N; श्रोत्र C ९:३६ विन्यसेत्] AC; विनिक्षिपेत् E_N ९:३६ विष्णुं] C; विष्णु A; om.
E_N ९:३६ पादे गले रुद्रं अग्निं वाचि विनिक्षिपेत्] AC; om. E_N ९:३७ पाय्विन्द्रियं]
C; पाय्वीन्द्रिय A; पय्विन्द्रि E_N ९:३७ शिश्वे चैव प्रजापतिम्] CE_N; शि --- ति A
९:३७ संन्यासन्तु] em.; संन्यासन्तु ACE_N ९:३७ कृत्वा लोभक्रोधादिवर्जितः] em.; कृ-
त्वा लोभक्रोधादिवर्जितं A; कृत्वा लोभमोहविवर्जितः C; कृत्वालोभमोहविवर्जितः E_N
९:३८ अद्रोहः सर्वभूतानां] E_N; अद्रोह सर्वभूताना A; अद्रोहस्य वभूताना C ९:३८ भै-
क्षग्रासाष्टभुक् सदा] conj.; भैक्षग्रासाष्टस्सदा A; भैक्षस्यष्टभुक् सदा C (unmetrical);
भैक्षग्रासाष्टतुट् सदा E_N ९:३९ समाश्रितः] AE_N; समाश्रितिः C ९:३९ उपभुञ्जीत]
CE_N; उपयुञ्जीत A ९:३९ भैक्षवृत्ति°] AC; भैक्षवृत्ति E_N ९:३९ ग्रामैक°] AE_N;
ग्रायैक° C ९:३९ °रात्रिकः] E_N; °रात्रिक A; °रात्रकः C

वर्षास्वेकत्र संवासी नगरे पञ्चरात्रिकः ।
 दम्भकल्कविनिर्मुक्तः सर्वद्वंद्वसहिष्णुकः ॥ ९:४० ॥
 ग्रामसङ्गविवर्ज्जी स्यात्सङ्गदोषविवर्जितः ।
 समः सर्वेषु भूतेषु अनारंभी अहिंसकः ॥ ९:४१ ॥
 आत्मध्यानरतिर्नित्यं ब्रह्मभावसमन्वितः ।
 एवं यो वर्तते नित्यं स याति ब्रह्मलौकिकम् ॥ ९:४२ ॥
 ब्रह्मणा सह मोदेत ब्रह्मण्येव तु लीयते ।
 विस्त्रुतो नरकं याति कामलोभसमन्वितः ॥ ९:४३ ॥
 यथोक्तकारी ब्रह्मात्मा ब्रह्मलोकञ्च गच्छति ।
 वेदधर्मो मया प्रोक्तः स्वर्गनैश्रेयसः पदम् ।
 उत्तरेणैव वक्त्रेण व्याख्यातश्च समासतः ॥ ९:४४ ॥

॥ ० ॥ इति शिवधर्मसंग्रहे नवमोऽध्यायः ॥ ० ॥

९:४० संवासी नगरे पञ्चरात्रिकः] C; --- पञ्चरात्रिकः A; सन्न्यासी नगरे पञ्चरात्रिकः
 E_N ९:४० दम्भकल्कविनिर्मुक्तः] CE_N; दम्भकर्णविनिर्मुक्तः A ९:४० सर्वद्वंद्वसहिष्णु-
 कः] AE_N; सर्वद्वंद्वसहिष्णुकः C ९:४१ ग्रामसङ्गविवर्ज्जी स्यात्] C; ग्रामकर्मविवर्ज्जी
 स्यात् E_N; ग्रामसङ्गविवर्जी स्या A ९:४१ सङ्गदोषविवर्जितः] CE_N; संगदोषविव-
 र्जिता A ९:४१ समः सर्वेषु भूतेषु] C; सम सर्वेषु भूतेषु A; दयालु सर्वभूतेषु E_N
 ९:४१ अनारंभी] AC; अनासक्ति E_N ९:४२ आत्मध्यानरतिर्नित्यं] em.; आत्मध्यान-
 रति नित्यं A; आत्मभावरतिर्नित्यं CE_N ९:४२ स याति ब्रह्मलौकिकम्] AC; सयाति
 ब्रह्मलोकिकं E_N ९:४३ ब्रह्मणा सह मोदेत] C; --- न्ते A; ब्रह्मणा सह मोदन्ते E_N
 ९:४३ कामलोभसमन्वितः] AC; कामलोभ समन्वितः E_N ९:४४ यथोक्तकारी] AC;
 यथोक्तकारी E_N ९:४४ ब्रह्मात्मा] AE_N; ब्रह्मात्मा C ९:४४ ब्रह्मलोकञ्च] A; ब्रह्म-
 लोकं स CE_N ९:४४ वेदधर्मो मया प्रोक्तः] C; वेदधर्म मया प्रोक्तः A; वेदधर्म मया
 प्रोक्ताः E_N ९:४४ स्वर्गनैश्रेयसः पदम्] A; स्वर्गनैश्रेयसम्पदम् C; स्वर्ग नैश्रेयसम्पदम्
 E_N ९:४४ व्याख्यातश्च समासतः] CE_N; व्याख्याता च समासतः A ९:४४ इति
 शिवधर्मसंग्रहे] CE_N; इति शिवधर्म --- A ९:४४ नवमोऽध्यायः] C; --- पटलः A;
 नवमोऽध्याय E_N